

การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักร
ในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวิทยาลัย

นางสาวกนกวรรณ สุภสิริโรจน์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิตศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-1883-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STUDENT DEVELOPMENT ACTIVITY OPERATIONS IN SCHOOLS
UNDER THE FOUNDATION OF THE CHURCH OF CHRIST IN THAILAND :
A CASE STUDY OF DARA ACADEMY

Miss Kanogwan Supasiroj

สถาบันวิทยบริการ
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Policy , Management , and Leadership

Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2005
ISBN 974-14-1883-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย :
การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวีทยาลัย

โดย

นางสาวกนกวรรณ ศุภสิริโรจน์

สาขาวิชา

นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

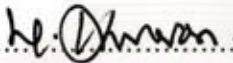
อาจารย์ที่ปรึกษา

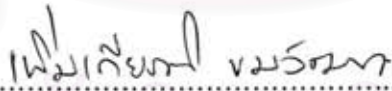
อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

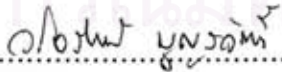
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดำเนินการหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สิทธิ์ สิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรขอด)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

กนกวรรณ ศุภศิริโรจน์ : การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิ
 แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวิทยาลัย (A STUDY OF
 STUDENT DEVELOPMENT ACTIVITY OPERATIONS IN SCHOOLS UNDER THE
 FOUNDATION OF THE CHURCH OF CHRIST IN THAILAND : A CASE STUDY OF
 DARA ACADEMY) อ.ที่ปรึกษา: อ.ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา, 168 หน้า.
 ISBN 974-14-1883-3.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน
 โรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยของโรงเรียนคาราวิทยาลัย ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร
 และนักเรียนที่เป็นประธานกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปรึกษากิจกรรม
 พัฒนาผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม แบบสังเกตการจัดกิจกรรม
 พัฒนาผู้เรียนและแบบศึกษาเอกสาร สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหา
 ค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัด
 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
 เป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม
 พัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมจัดทำโครงการจัดกิจกรรมและเสนอขออนุมัติต่อผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียน
 เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ ส่วนครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบ
 ดำเนินการประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก ปัญหาด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ สถานที่
 สำหรับจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม
2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้า
 ร่วมกิจกรรมและวางแผนโดยผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน มีการเลือกตั้งคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษา
 กิจกรรมและนักเรียนร่วมกันคิดแนวการจัดกิจกรรม และครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบติดตามดูแลการจัด
 กิจกรรมปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ มีเวลาในการดำเนินกิจกรรมไม่เพียงพอ
3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประเมินผลการจัดกิจกรรมระหว่างและ
 หลังการจัดกิจกรรม ครูที่ปรึกษาจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ปัญหาการประเมิน
 ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ไม่มีการบันทึกผลการประเมินการจัดกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษร การ
 รายงานผลการจัดกิจกรรมล่าช้าและจัดทำไม่สม่ำเสมอ

ภาควิชา..นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
 สาขาวิชา..นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....
 ปีการศึกษา.....2548.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

##478 36532 27 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DELVELOPMENT
 KEY WORDS : STUDENT DEVELOPMENT ACTIVITY / CASE STUDY / DARA ACADEMY
 KANOGWAN SUPASIROJ : A STUDY OF STUDENT DEVELOPMENT
 ACTIVITY OPERATIONS IN SCHOOLS UNDER THE FOUNDATION OF THE
 CHURCH OF CHRIST IN THAILAND : A CASE STUDY OF DARA
 ACADEMY . THESIS ADVISOR : PERMKIET KAMAWATTANA ,Ph.D. 168 pp.
 ISBN 974-14-1883-3.

The objectives of this research were to study the operation and problems of student development activity operations in Dara Academy , under the foundation of the church of Christ in Thailand. The population of this study included administrators, and students who were presidents in best practice activities and club activities . Consultative teachers for student development activity are sampling group, Research tools consist of semi-structured interview forms , questionnaire , student development activity observation form and document analysis form. This research method has employed qualitative analysis with descriptive presentation on the study results.

The research finding were as follows :

1. The preparation of student development activities have been done in order to respond to the school policy. The teachers who were student development activity consultants proposed all projects to the school administrators. Administrators prepared the school plant , personnel , and budgets. The projects were distributed to all students by the teachers. Then, all students were invited to join as the members of each project. The problem found in activity operation was dealing with unsuitability of the rooms for practice.

2. The implementation of student development activities , all members were oriented about the project activities and operations by the associate director for student activity development. Student committee was established. The consultative teacher and the committee determined the steps of activity implementation. The process of activity implementation was monitored by the consultative teachers. Nevertheless, the problem was the insufficient time of practice.

3. The evaluation of student development activities operation has been done before and after the project. The consultative teacher documented the project evaluation report. The problems of the evaluation of some student development activities were, there was no written activity operation evaluation performance recording, the tardiness and inconsistency of the activity operation performance reporting.

Department Educational Policy, Management, and Leadership
 Field of study Supervision and Curriculum Development
 Academic year... 2005.....

Student's signature.....
 Advisor's signature.....
Permkiet Khamawattana

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดจากความเมตตา และกรุณา อย่างดียิ่ง จาก อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเปิดโอกาสในการเรียนรู้การจัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำในการจัดทำเรื่องมือในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนคาราวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน หัวหน้างานแนะแนว ครูที่ปรึกษากิจกรรมทุกท่านและนักเรียนทุกคนที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยอย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เป็นผู้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย รวมทั้งเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่เคยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ขอขอบคุณพี่น้องครอบครัวศุภสิริโรจน์ เพื่อน ๆ ทุกคนที่มีได้เอื้อนหนุน ที่นี้ และที่ลืมเสียมิได้คือขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรรุ่น 42 ทุกคน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ

บทที่

1	บทนำ.....	1
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3	ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.4	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
1.5	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	9
2	ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1	กิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	12
2.1.1	ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	12
2.1.2	ความสำคัญและความจำเป็นของกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	14
2.1.3	ประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	17
2.1.4	จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	19
2.1.5	ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	23
2.1.6	หลักในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	25
2.2	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2532.....	29
2.3	การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	32
2.3.1	การเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	32
2.3.2	การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	42
2.3.3	การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	47

2.4	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	50
2.4.1	ทำไมต้องมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	50
2.4.2	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึงอะไร.....	51
2.4.3	เป้าหมาย.....	51
2.4.4	หลักการจัด.....	51
2.4.5	ลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	52
2.4.6	บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง.....	54
2.4.7	ประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	59
2.5	การศึกษาเฉพาะกรณี.....	62
2.5.1	ความหมายและลักษณะของการศึกษาเฉพาะกรณี.....	62
2.5.2	ชนิดของการศึกษาเฉพาะกรณี.....	63
2.5.3	เทคนิคการเก็บข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณี.....	64
2.5.4	การนำเสนอข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณี.....	64
2.6	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
3.1	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	70
3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
3.3	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
3.4	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	115
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	116
5.2	อภิปรายผล.....	121
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	128
	รายการอ้างอิง.....	129
	ภาคผนวก.....	132
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	168

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหาร.....	92
2 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	94
3 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน.....	96

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อจัดกิจกรรม.....	31
2 แผนผังโรงเรียนคาราวิตาลัย.....	83

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันคนไทยทุกฝ่ายกำลังใช้ความพยายามอย่างหนักทุกวิถีทางที่จะกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลพยายามฟื้นฟูสร้างความมั่นคง พยายามสร้างความเชื่อมั่น พยายามสร้างชาติให้มั่นคงยิ่งขึ้น สิ่งหนึ่งที่ทุกคนทุกฝ่ายต่างเชื่อกันคือ การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการสร้างชาติ อยากให้คนในชาติเป็นเช่นไรก็ต้องจัดการศึกษา จัดกระบวนการเพื่อให้ตอบสนองความต้องการ ด้วยเหตุนี้การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นักวิชาการ ผู้บริหารบ้านเมือง ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ชุมชน หน่วยงานเอกชน ต่างให้ความร่วมมือร่วมใจกันสร้างคน สร้างเยาวชนรุ่นใหม่ ให้มีประสิทธิภาพและศักยภาพที่จะดำรงชีวิต สร้างตน สร้างครอบครัว พัฒนาคุณภาพชีวิต มีความเป็นไทย อยู่ในสังคมโลก และนำพาประเทศไทยให้มั่นคง ยั่งยืน (ภรณ์ยู พิระพงษ์, 2547)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 มีสาระสำคัญต่อการจัดการศึกษาซึ่งมีความหมายเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานของโรงเรียน คือ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชาชน เน้นการพัฒนาคนทั้งด้านความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม การจัดการศึกษาจึงต้องเน้นที่การพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อชุมชน และต่อสังคมส่วนรวม เป็นคนดีของสังคม มีความเอื้ออาทร และมีความเมตตา กรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ (วิศรุต จินดารัตน์, 2548)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน (กรมวิชาการ, 2544)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรระดับชาติที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศกล่าวคือ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากลเป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลาและการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ (กรมวิชาการ , 2545)

จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และทักษะในการดำเนินชีวิต รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค ภูมิใจในความเป็นไทยและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความรักประเทศชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีความรักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสิ่งที่ดีงามให้สังคม

จากจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทยนั้น นอกจากการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญซึ่งได้กำหนดไว้ในโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มแล้ว หลักสูตรยังได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในโครงสร้างด้วย โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง เพื่อการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ เห็นคุณค่าในการประกอบสัมมาชีพ ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ศีลธรรมจริยธรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมโดยมุ่งเน้นให้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติจริงโดยการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน การทำงานเป็นกลุ่ม และประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามลักษณะความพร้อม ความต้องการ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามคุณลักษณะของสถานศึกษา และมีการกำกับดูแลอย่างจริงจัง

การกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากสาระการเรียนรู้หลักเพื่อที่จะสร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ที่มีทั้งความรู้และคุณธรรม ส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ และเชาวน์ทางอารมณ์ (EQ) ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นสิ่งเติมเต็มหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ได้มีโอกาสเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจอย่างแท้จริงและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติก่อให้เกิดพัฒนาการที่สำคัญแก่ผู้เรียน คือ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกส่วนทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม (สุขพัชรา ชัมเจริญ, 2545) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะทำให้การศึกษาสมบูรณ์แบบผู้เรียนมีการพัฒนาครบถ้วนเหมือนรถยนต์ที่มีน้ำมัน มีน้ำมันเครื่อง มีน้ำกลั่น และอย่างอื่นครบถ้วน แต่ขาดน้ำ เมื่อรถแล่นไปได้สักระยะหนึ่งก็เสีย ต้องหยุดซ่อมเกิดความเสียหายเช่นเดียวกับการศึกษาที่ต้องจัดกระบวนการในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย รวมทั้งพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สังคมไปพร้อมๆกัน รถแห่งการศึกษาจึงจะขับเคลื่อนไปได้สะดวกถึงจุดหมายอย่างปลอดภัย

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสำคัญมากในการที่จะช่วยให้ความมุ่งหมายทางการศึกษา บรรลุถึงผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ความมุ่งหมายของการศึกษาที่สมบูรณ์นั้นต้องประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่ทางด้านจิตพิสัยซึ่งเกี่ยวกับเรื่องค่านิยมและนิสัยต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ การมีน้ำใจต่อผู้อื่น การเสียสละ การช่วยเหลือผู้อื่น การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ความสามัคคี ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดีงามและมัก รวมอยู่ในความมุ่งหมายทางการศึกษาด้วย แต่การเรียนการสอนในชั้นอย่างเดียวยังไม่สามารถพัฒนา สิ่งเหล่านี้ได้อย่างบริบูรณ์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบ ทั้งนี้ หาได้หมายความว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะส่งเสริมแต่เฉพาะความมุ่งหมายทางด้านจิตพิสัยอย่างเดียวเท่านั้น ทางด้านวิชาการและทางด้านทักษะต่างๆ เช่น ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแต่พัฒนาได้ด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งสิ้น (สุมิตร คุณานุกร, 2518)

ด้วยเหตุนี้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษา มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรง ตอบสนองความต้องการตามวัยอย่างครบกระบวนการ การปรับตัว เกิดความมั่นคงทางอารมณ์ เสริมสร้างพัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา พัฒนาความสมบูรณ์ของร่างกาย มีโอกาสเตรียมตัวพัฒนาความสามารถเพื่อการประกอบอาชีพ รักษาความเป็นไทย วัฒนธรรม และศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย สังคมมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง การศึกษามีความสัมพันธ์กับระบบสังคมมนุษย์ จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ถึงเวลาที่เรควรหันกลับมาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีชีวิตชีวา น่าสนใจ และสร้างความสุขให้กับเยาวชนที่จะเป็นผู้นำพาประเทศในอนาคตต่อไป

โรงเรียนคาราวีวิทยาลัย เป็นโรงเรียนสตรีแห่งแรกของภาคเหนือ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2421 โดยมีชื่อนารีชาวอเมริกัน คือ ศาสนาจารย์ ดร.ดานีเอล และนางโซเฟีย บรัดเลย์ แมคกิลวารี ตั้งอยู่เลขที่ 196 ถนนแก้ววรัฐ ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนคาราวีวิทยาลัย เป็นโรงเรียนเอกชนสายสามัญสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เปิดทำการสอน นักเรียนชายและนักเรียนหญิงตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรัชญาการจัดการศึกษาจึงตั้งอยู่บนรากฐานแห่งคริสต์ศาสนา มุ่งให้มีการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งอบรมและให้การศึกษาแก่เยาวชนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และฐานะของบุคคล มีความมุ่งมั่นที่จะสนองความต้องการของสังคม และพัฒนาบุคคลในทุกด้านให้ถึงพร้อมซึ่งความไพบุลย์ ด้วยการเป็นพลเมืองดี มีความรักชาติ ศรัทธาในศาสนา จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ มีศีลธรรม มีมนุษยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขนิสัยและสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ มีจิตใจ และอารมณ์มั่นคง มีความรอบรู้ เป็นเลิศทางวิชาการ มีประสิทธิภาพในการทำงานและประกอบ

อาชีพ มีประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตอย่างสันติสุข เป็นผู้มองการณ์ไกล อุดมด้วยคุณธรรม และ อุทิศตนเพื่อการดีทุกอย่าง

โรงเรียนคาราวิทยาลัยมีแนวคิดในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งให้เกิด การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมความเป็นเลิศในทุก ด้าน เป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่หาความรู้ บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีทักษะในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สังคม ศิลปกรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถ วางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ โดยดูจากเกียรติประวัติดีเด่นทั้งด้านวิชาการและด้าน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ ดังนี้

ด้านวิชาการ

- พ.ศ. 2528 ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษา
- พ.ศ. 2533 ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับมัธยมศึกษา ขนาดกลาง
- พ.ศ. 2539 ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่
- พ.ศ. 2542 ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษา ขนาดใหญ่
- พ.ศ. 2542 ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาเอกชน จากคณะกรรมการการศึกษา เอกชนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตั้งแต่ปี การศึกษา 2542 – 2546
- พ.ศ. 2547 ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับชาติ

- พ.ศ. 2483 โรงเรียนได้รับการรับรองวิทยฐานะจากกระทรวงศึกษาธิการ
- พ.ศ. 2548 รางวัลโรงเรียนที่มีกิจกรรมการแนะแนวอาชีพดีเด่น จากสำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2548 รางวัลสถานศึกษาที่จัดบริการจิตวิทยาแนะแนวดีเด่น จากสมาคมแนะแนว แห่งประเทศไทย
- พ.ศ. 2548 รางวัลชนะเลิศ งานดนตรีเพื่อสุขภาพ จากโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

- พ.ศ. 2548 รางวัลเหรียญทอง 5 เหรียญทอง ในการแข่งขันกรีฑาดาวรุ่งมุ่งโอลิมปิก ปีการศึกษา 2548 จากสมาคมกรีฑาแห่งประเทศไทย
- พ.ศ. 2548 รางวัลชนะเลิศ ในการแข่งขันกีฬาบาสเกตบอลเพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนใน เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ของจังหวัดเชียงใหม่ รุ่นอายุ 15 ปี (หญิง)
- พ.ศ. 2549 รางวัลชมเชยอันดับที่ 1 จากการแข่งขันขับร้องเพลงหมู่เพลงสรรเสริญ-พระบารมี จากบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)

ระดับนานาชาติ

- พ.ศ. 2536 วงโยชวาทิตได้รับรางวัลแชมป์โลกจากการแข่งขันที่ประเทศเนเธอร์แลนด์
- พ.ศ. 2539 วงโยชวาทิตได้รับรางวัลแชมป์โลกจากการแข่งขันที่ประเทศแคนาดา
- พ.ศ. 2547 เข้าร่วมใน โครงการวิทยาศาสตร์นานาชาติ GLOBE (Global Learning and Observation to Benefit the Environment)
- พ.ศ. 2548 นักกีฬาว่ายน้ำอายุไม่เกิน 12 ปี ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมแข่งขันเป็นตัวแทน นักเรียนไทยไปแข่งขันที่เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย สำนักงาน พัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากผลงานและเกียรติประวัติดีเด่นที่ทางโรงเรียนคาราวิทยาลัยได้รับในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการดำเนินงานจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวิทยาลัยในปีการศึกษาต่อไป และยังสามารถใช้เป็นข้อมูลให้โรงเรียนต่างๆที่ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวิทยาลัยในระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวิทยาลัยในระดับมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคารา-วิทยาลัยระดับมัธยมศึกษา โดยมุ่งเน้นเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี

2. ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวิทยาลัย ได้แก่ ผู้บริหาร 15 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เป็นประธานของกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม 114 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 20 คน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 5 ประเภท

- 3.1 กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ
- 3.2 กิจกรรมแนะแนว
- 3.3 กิจกรรมในเครื่องแบบ
- 3.4 กิจกรรมถือกุหลาบส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ
- 3.5 กิจกรรมชมรม

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวิทยาลัยโดยจะศึกษาใน 3 ประเด็น คือด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับประเด็นย่อยของการศึกษาภายใต้ประเด็นหลักข้างต้น กำหนดจากข้อสรุปที่ได้จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532 ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุม ถูกต้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการนำประเด็นต่างๆเหล่านั้นมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ กำหนดเป็นกรอบการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- 1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ
- 1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ
- 1.3 การเตรียมอาคาร สถานที่
- 1.4 การเตรียมบุคลากร
- 1.5 การเตรียมงบประมาณ
- 1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการ
 - 2.3 การจัดกิจกรรม
 - 2.4 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม
3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม
 - 3.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน และผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรมทั้ง 5 ประเภท

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และอารมณ์ มุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต รู้จักและเข้าใจตนเองสร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยจัดกิจกรรมอย่างเป็นกระบวนการและมีรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย

กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถด้านวิชาการ ด้านดนตรี ด้านกีฬา ด้านศิลปหัตถกรรม ด้านนาฏศิลป์ ให้ได้รับการฝึกฝนเข้ม เพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าแข่งขันด้านวิชาการ โดยรับสมัครนักเรียนที่สนใจด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ และนาฏศิลป์ ให้ได้รับการฝึกซ้อมเป็นพิเศษ เพื่อฝึกนักเรียนให้เป็นนักดนตรี นักกีฬา ศิลปิน และนักแสดง

กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่จัดเพื่อให้ครูได้รู้จักและช่วยเหลือผู้เรียนมากขึ้น โดยใช้กระบวนการทางจิตวิทยา การจัดบริการสารสนเทศโดยจัดให้มีเอกสารเพื่อใช้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การเขียนประวัติ การพบผู้ปกครองก่อนและระหว่างเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน การให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องสุขภาพจิต เศรษฐกิจ การจัดทำระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน

กิจกรรมในเครื่องแบบ ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี และกิจกรรมรักษาดินแดน

กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ ประกอบด้วย กิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมการเรียนรู้ และค่ายวิชาการ การศึกษาคุณงาม การฝึกปฏิบัติ การบรรยายพิเศษ

กิจกรรมชมรม หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองตอบความสนใจ ความถนัด เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวิทยาลัยในปีการศึกษาต่อไป
2. ผลการวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลให้โรงเรียนต่างๆที่ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - ประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - หลักในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532
3. การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย
 1. การเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ
 - 1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ
 - 1.3 การเตรียมอาคาร สถานที่
 - 1.4 การเตรียมบุคลากร
 - 1.5 การจัดสรรงบประมาณ
 - 1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก
 2. การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
 - 2.3 การจัดกิจกรรม
 - 2.4 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม
 3. การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม
 - 3.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- ทำไมต้องมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึงอะไร
- เป้าหมาย
- หลักการจัด
- ลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- ประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. การศึกษาเฉพาะกรณี

- ความหมายและลักษณะของการศึกษาเฉพาะกรณี
- ชนิดของการศึกษาเฉพาะกรณี
- เทคนิคการเก็บข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณี
- การนำเสนอข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณี

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539) คำว่า กิจกรรม (Activity) หมายถึง การที่ผู้เรียนปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

กิจกรรม (Activity) หมายถึง สภาพการเรียนรู้ใดๆที่เด็กได้กระทำด้วยความเต็มใจทั้งทางสมอง (Mental) และทางกาย (Physical) เพื่อเป็นการสนองความต้องการของผู้กระทำให้บรรลุถึงซึ่งจุดหมาย เช่น การค้นคว้า แก้ปัญหา อภิปราย การเรียนรู้ที่ถูกต้องควรจะให้เด็กได้ประกอบกิจกรรมให้มากที่สุด แต่การจัดกิจกรรมของครู ควรอยู่บนรากฐานของสิ่งต่อไปนี้

- ความสนใจของเด็ก
- อุดมการณ์ทางประชาธิปไตย
- ให้ทุกคนได้เข้าร่วมในกิจกรรมตามความสามารถของแต่ละบุคคล

(สุวิทย์ หิรัญกาญจน์, สิริวรรณ เมธีวิรัตน์, ชนินทร์ชัย อินทราภรณ์, 2540)

จากความหมายของคำว่ากิจกรรมสรุปได้ว่า กิจกรรมนั้นเป็นสภาพการเรียนรู้ที่เด็กได้ปฏิบัติตามความสนใจเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้กระทำให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีการเรียกชื่อในภาษาไทยแตกต่างกันออกไป เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมร่วมหลักสูตร กิจกรรมพิเศษ กิจกรรมนิตินิต กิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนักเรียน ปัจจุบันนิยมเรียกว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนในภาษาอังกฤษก็มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปหลายชื่อ เช่น

1. Extra - Curriculum Activities
2. Extraclass Activities
3. Co - Curricular Activities
4. Campus Activities
5. Classroom Activities
6. Group Activities
7. Informal Activities
8. Non curriculum Activities
9. Semi - Curriculum Activities

10. School Activities
11. School - Life Activities
12. Student Activities
13. Student Activities Program
14. Teacher Student Activities
15. Third Curriculum
16. Development Activities (ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ, 2528)

กิจกรรมเสริมหลักสูตรถึงแม้จะมีชื่อเรียกในภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่แตกต่างไปบ้าง แต่ในด้านความหมายนั้นนักการศึกษาได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ ดังนี้

จิตรรัตน์ โพธิ์มามะ (2523) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่ จัดและดำเนินการโดยนักเรียน ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมเหล่านี้ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาการโดยตรง ไม่มีการคิดหน่วยกิตแต่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความถนัด ความสนใจ ความรู้ ความบันเทิง การเข้าร่วมกิจกรรมก็เป็นไปตามความสมัครใจไม่ได้บังคับ การจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตรจึงถือว่าเป็นงานซึ่งครูและนักเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตของนักเรียน เพิ่มเติมจากที่บ่งไว้ในหลักสูตร เพื่อให้เด็กได้มีความเจริญในทุกๆด้านสมดังเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา

ใจจริง บุญเรืองรอด (2536) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะมีชื่อเรียกต่างๆไปบ้างแต่ โดยความหมายแล้วนับว่าใกล้เคียงกัน ส่วนมากจะเกี่ยวกับ

1. กิจกรรมที่นักเรียนจัดด้วยความสมัครใจ
2. กิจกรรมนั้นได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสถานศึกษา
3. กิจกรรมนั้นไม่คิดหน่วยกิตและได้ตก
4. กิจกรรมนั้นมุ่งความบันเทิง เสริมความรู้ ความสมัครใจและความสามารถนับได้ว่า กิจกรรมดังกล่าวมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา

สุมิตร คุณานุกร (2523) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรหมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการ ความสนใจและส่งเสริมพัฒนาการ ของนักเรียนนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริม การเรียนการสอนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย ค่านิยม และปลูกฝังเจตคติที่ พึงประสงค์ของนักเรียน

อุทัย เพชรช่วย (2531) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่จัด นอกเหนือจากกิจกรรมในหลักสูตร โดยนักเรียนสมัครใจที่จะเข้าร่วมและดำเนินการเอง ทั้งใน และนอกห้องเรียน โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ ไม่มีการบังคับว่ากิจกรรมใดต้องเรียนหรือต้องทำ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความถนัดและความสนใจ ไม่มีการวัดผลได้ตก กิจกรรมเหล่านั้น จัดขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในชั้นเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สคพ เฮอร์เบิร์ต (Herbert, 1969) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ อยู่ภายใต้การแนะนำที่ถูกต้องและอยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย โดยกิจกรรม นั้นไม่มีการลงคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง

คาร์เตอร์ วี. กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า เป็น โปรแกรมและการจัดการดำเนินงานซึ่งนักเรียนหรือสถาบันทางการศึกษาจัดขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ ให้โอกาสแสดงความสามารถ ไม่มีการให้ หน่วยงานใด ต้องจัดหาเงินเพื่อการดำเนินการเองและอยู่ภายใต้การควบคุมของสถาบันการศึกษา

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนเพื่อสนอง ความต้องการ ความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียน อันเป็นการส่งเสริมให้ นักเรียนได้มีประสบการณ์ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มี การพัฒนาความรู้ความสามารถและปรับตัวเข้ากับสังคมได้ โดยมีลักษณะคือเป็นกิจกรรมที่ นักเรียนได้เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ เป็นกิจกรรมที่อยู่ในความดูแลของ สถานศึกษาโดยมีครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบและไม่มีการให้หน่วยกิตแต่อย่างใด

ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเหนือจากเวลาเรียนและเป็นการส่งเสริม การเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ดังนั้นกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงมีความสำคัญและจำเป็น อย่างยิ่งในการจัดให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็น ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ ดังนี้

สุมิตร คุณานุกร (2518) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า กิจกรรม เสริมหลักสูตรมีความสำคัญมากในการที่จะช่วยให้ความมุ่งหมายทางการศึกษาบรรลุถึงผลสำเร็จ อย่างสมบูรณ์ ความมุ่งหมายของการศึกษาที่สมบูรณ์นั้นต้องประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ทางด้าน

พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่ทางด้านจิตพิสัยซึ่งเกี่ยวกับเรื่องค่านิยมและนิสัยคิยามต่างๆ เช่น ความซื่อสัตย์ การมีน้ำใจต่อผู้อื่น การเสียสละ การช่วยเหลือผู้อื่น การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ความสามัคคี ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งคิยามและมักรวมอยู่ในความมุ่งหมายทางการศึกษาด้วยแต่การเรียนการสอนในชั้นอย่างเดียวไม่สามารถพัฒนาสิ่งเหล่านี้ได้อย่างบริบูรณ์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบ ทั้งนี้หาได้หมายความว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรจะส่งเสริมแต่เฉพาะความมุ่งหมายทางด้านจิตพิสัยอย่างเดียวนั้น ทางด้านวิชาการและทางด้านทักษะต่างๆ เช่น ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแต่พัฒนาได้ด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งสิ้น

วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา (2533) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดให้กับนักเรียนด้วยเหตุผล 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยาของนักเรียนซึ่งต้องการการยอมรับของบุคคลในวัยเดียวกัน การเป็นสมาชิกของกลุ่ม ความสำเร็จ การยกย่องชมเชย การฝึกทักษะ ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น เป็นมิตรและเข้าใจกันเพื่อทดแทนสิ่งที่ตนเองขาด เช่น ความสามารถในการเรียน ความสามารถในการเล่นกีฬา เป็นต้น
2. กิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถดึงเอาความสนใจ ความสามารถพิเศษและความกระตือรือร้นของนักเรียนให้แสดงออกมาได้ เช่น กิจกรรมทางการจัดทำหนังสือ คนตรี วาดเขียน และกิจกรรมซึ่งมีการแข่งขัน นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ปรากฏให้เห็นก็ต่อเมื่อมีอิสระในการเลือกทำ ทำโดยสมัครใจ และตระหนักในความรับผิดชอบต่อกิจกรรมนั้นๆ
3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและตนเอง เพราะเมื่อนักเรียนมีกิจกรรมซึ่งตนสนใจทำร่วมกับเพื่อน นักเรียนจะไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคม หรือประพฤติดื้อต่อสังคม นอกจากนี้ยังอาจเกิดความสนใจใหม่ๆขึ้น เพราะได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือนกัน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรบางประเภทอาจจะช่วยให้นักเรียนได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายภาคหน้า
4. เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีงามระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับครู อาจารย์ เพราะการได้ทำงานร่วมกันทำให้บุคคลได้มีโอกาสรู้จักกันมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซักถามความข้องใจและข้อเท็จจริงซึ่งแต่ละฝ่ายต้องการรู้

แต่สำหรับตัวครูนั้นควรจะมีกระวังเรื่องการวางตนให้ถูกต้องกับจรรยาบรรณของอาชีพและวัฒนธรรมอันดีงาม

5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของเด็กได้ดีกว่าการเรียนในชั้นเรียน ครูหรืออาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องปล่อยให้เด็กมีโอกาสจัดทำกันเอง มีโอกาสเลือกประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง นอกจากเด็กจะต้องการความช่วยเหลือบางประการ เพราะถ้าครูเข้าไปเกี่ยวข้องมากเกินไป สภาพของการจัดกิจกรรมก็ไม่แตกต่างไปจากการเรียนในชั้นเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2528) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องจัดกิจกรรมไว้ดังนี้ คือ

1. ความต้องการทางด้านจิตวิทยามุ่งผลต่อความต้องการปลดปล่อยความเหงาและเดียวดาย ต้องการความรัก ฝึกฝนทักษะ ฯลฯ
2. ดึงเอาความสนใจ ความกระตือรือร้นของเยาวชนให้ปรากฏออกมาโดยสามารถที่จะทำให้เยาวชนเห็นเป้าหมายของตนที่บรรลุผลได้
3. ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์โดยไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคมหรือมีพฤติกรรมผิดทางสังคมโดยพบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือนกันและกิจกรรมบางประเภททำให้เยาวชนได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายหลัง
4. สร้างมิตรภาพระหว่างเยาวชนด้วยกัน และระหว่างเยาวชนกับครูให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
5. พัฒนาความเป็นผู้นำโดยการพัฒนาตนเองต่อบุคลิกภาพและด้านจิตใจ ซึ่งมักมีอารมณ์อ่อนไหว นอกจากนี้ยังพัฒนากลุ่มสังคมไปพร้อมกันในเวลาเดียวกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2534) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมไว้ว่า เนื่องจากผู้เรียนมีธรรมชาติที่ต้องการจะรวมกลุ่มกันอยู่ และในกลุ่มนั้นมักจะประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีความสนใจที่ใกล้เคียงกัน โรงเรียนจึงควรใช้การรวมกลุ่มไปในทางสร้างสรรค์และมีจุดหมายโดยอาศัยกิจกรรมเป็นเครื่องมือ

จอห์น อาร์ ชานนอน (Shannon, 1949) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจะได้รับพิจารณาว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งซึ่งจะต้องคำนึงถึงเมื่อมีการทำหลักสูตร เพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะมีบทบาทที่การศึกษายอมรับว่าสามารถจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนได้

นาธาน เอส เบลันท์ และ เฮอร์เบิร์ต เจ เคล้าสมายเออร์ (Blount and Klausmeier, 1968) มีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำ การรู้จักเคารพ

นับถือผู้อื่น การมีสุขภาพดี มีความสุข มีทักษะในการใช้ส่วนต่างๆของร่างกาย มีอารมณ์ที่มั่นคง รู้จักค่านิยมต่างๆ ซึ่งจะชวนให้เขาสร้างสัมพันธ์ภาพกับคนในวัยเดียวกันหรือกับผู้ใหญ่ได้ และช่วยให้เขามีโอกาสทำงานกับคนอื่นกว้างขวางขึ้นทั้งเพื่อนนักเรียน ครู อาจารย์ และสามารถที่จะดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

อดอล์ฟ อันรูห์ (Unruh, 1949) ได้ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า ไม่ควรเห็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมพิเศษนอกเหนือไปจากการเรียนการสอนเพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะสามารถให้ประสบการณ์ที่ดีที่สุดตามความต้องการของหลักสูตร ซึ่งเน้นการปรับตัวของนักเรียนชายและหญิงให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้กิจกรรมเสริมหลักสูตรยังสามารถให้บทเรียนอันมีคุณค่ายิ่งแก่ชีวิตด้วย

จากความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาที่จะสามารถตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้นั้นการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวไม่อาจจะบรรลุผลตามเจตนารมณ์นั้นได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนและสามารถสร้างลักษณะนิสัยอันดีงามให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอีกด้วย

ประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้หลายทาง กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งจัดขึ้นเพื่อยังประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ ดังนี้

เจริญ จิตวารินทร์ (2527) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือส่งเสริมนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น
 - ก. ทำให้นักเรียนได้ทำสิ่งที่ตนสนใจ เช่น บางคนชอบดนตรีก็มีโอกาสที่จะได้ฝึกซ้อมหรือเล่นดนตรีที่สนใจ
 - ข. เป็นเครื่องส่งเสริมความเป็นผู้นำเพราะการจัดกิจกรรมเหล่านี้เราหัดให้นักเรียนจัดการกันเอง
 - ค. ช่วยส่งเสริมความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียน เช่น การกีฬา
 - ง. ช่วยส่งเสริมสุขภาพทางกายและจิต นักเรียนมีโอกาสดำรงชีพพักผ่อน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

- จ. ทำให้นักเรียนได้รู้จักติดต่อกับผู้อื่น รู้จักปกครองตนเอง เช่น การทัศนจร การจัดสถานักเรียน เป็นต้น
 - ฉ. ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เช่น ครูจัดประกวดกระทงระหว่างห้องเรียน นักเรียนจะต้องช่วยกันคิดตกแต่งให้สวยงาม
2. ทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ขึ้น กล่าวคือ
 - ก. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองหรือสำรวจความสามารถ ตลอดจนความสนใจของตนเอง เช่น บางคนพบว่าตนเองชอบการถ่ายรูปและถ่ายได้ดี บางทีการถ่ายรูปอาจจะนำไปสู่อาชีพช่างถ่ายรูปได้
 - ข. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติสิ่งที่เคยเรียนมาจากห้องเรียนเป็นการทำในสิ่งที่เรียนมาจากห้องเรียนให้มีความหมายขึ้น เช่น ชุมนุมภาษาอังกฤษจัดเลี้ยงน้ำชา (Tea party) ซึ่งตามปกติเราไม่ค่อยจะมีโอกาสได้จัดในเวลาเรียนจริงๆ
 - ค. เปิดโอกาสให้ครูช่วยแนะนำให้แก่ักเรียนซึ่งมีความสนใจร่วมกันได้เป็นอย่างดี
 3. ช่วยเหลือในการบริหารงานของโรงเรียน กล่าวคือ
 - ก. ก่อให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างครูกับนักเรียนและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน
 - ข. ทำให้ครูได้รู้จักนักเรียนดีขึ้น เราคงไม่ลืมว่าเราจะรู้จักนักเรียนได้ดีในสนามเล่นมากกว่าในห้องเรียน
 - ค. กิจกรรมบางประเภท เช่น สถานักเรียน (student council) มีส่วนช่วยในการควบคุมความประพฤติของนักเรียนได้ส่วนหนึ่ง
 4. มีส่วนช่วยเหลือชุมชน เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับลูกเสือ สังกมสงเคราะห์ เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่อผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ได้ค้นพบความสนใจและความถนัดที่แท้จริงของตนเองซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง
2. ได้ค้นพบว่าตนเหมาะสมกับบทบาทใดในกลุ่มและยอมรับในบทบาทนั้น
3. ทำให้รักและผูกพันกับโรงเรียน รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
4. ฝึกนิสัยที่ดีของการอยู่ในสังคม เช่น การยอมรับผู้อื่น ความอดทน การถนอมน้ำใจกัน เป็นต้น

จากประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสนใจของตนและสามารถฝึกนิสัยที่ดีงามจากการทำงาน

ร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักหน้าที่ของตนและที่สำคัญคือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีส่วนช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียน ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวเป็นประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในห้องเรียนได้

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในด้านจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2524) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรในชั้นเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในวิชาที่เรียนมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อพัฒนาความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติและความสามารถพิเศษ
3. เพื่อเป็นการจัดบริการในสถานศึกษา
4. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพทุกด้านทั้งการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ความอดทน การเสียสละ การมีวินัยในตนเอง การมีน้ำใจ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์
5. ส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน การปรับตัว การเข้าสังคมและการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
6. เพื่อเป็นการเตรียมนักเรียนให้ดำรงอยู่ในสังคมประชาธิปไตย

ประดัด นิลพังกา (2526) กล่าวถึงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยา เพื่อหาคุณค่าของแรงดันอันเป็นมูลฐานสำคัญให้เกิดผลดีแก่การศึกษา ตามธรรมชาติเด็กย่อมชอบการแสดงออก เป็นคนช่างสงสัยชอบเป็นเจ้าของและอื่นๆอีก ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของนักการศึกษาจะต้องนำเด็กไปให้ถูกทาง มิฉะนั้นแล้วจะเกิดความเสียหายขึ้นในภายหลัง กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้โอกาสแก่เด็กมากมายที่จะแสดงออกได้หลายอย่างและเป็นการเปิดโอกาสให้เราหาคุณค่าของแรงดันนั้นให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษา
2. เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยเพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะสอนความร่วมมือกันทางสังคม การรู้จักเคารพกฎหมายและคำสั่งเพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี การยอมรับนับถือความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบ รู้หน้าที่และฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีเพราะได้ทำงานเป็นกลุ่มอันเป็นโอกาสให้ได้ฝึกคุณลักษณะที่ดีของแต่ละคน เป็นการฝึกให้เป็นพลเมืองที่ดีต่อไป

3. เพื่อเสริมสร้างการรู้จักนำตนเองและบังคับตนเองได้ ช่วยให้นักเรียนปรับตนเองให้เข้ากับสภาพชีวิตได้ด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง การฝึกให้เด็กรู้จักนำตนเอง Self - direction ข้อนี้มีความสัมพันธ์กับข้อสอง จะต้องแนะนำให้ถูกทางเพิ่มขึ้นทีละน้อย ในสิ่งที่เด็กไม่สามารถจะบังคับตนเองได้จนสามารถทำได้ด้วยตนเอง จะต้องให้เกิดและเจริญงอกงามมาจากภายในจิตใจของเด็ก การฝึกจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก
4. เพื่อสำรวจความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อจะได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถนั้นๆให้ดียิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกในด้านสมรรถภาพ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เต็มที่ ทำให้นักเรียนสามารถติดต่อกับผู้อื่นได้ดี สถาบันการศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสมรรถภาพของเด็กในด้านการพูด การเขียน การอ่านและการทำความเข้าใจในเรื่องราวที่ได้ยินได้ฟังอย่างถูกต้อง ทำให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัดและความสนใจที่แท้จริง ได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถนั้น โดยการลองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ตนชอบ
5. เพื่ออบรมสั่งสอนเด็กให้เป็นคนที่มีศีลธรรมดี สถาบันการศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมอบรมสั่งสอนศีลธรรมให้สม่ำเสมอเป็น โอกาสพัฒนาเด็กให้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องในด้านศีลธรรมจรรยา มารยาทอันดีงาม กิจกรรมกีฬา โฮมรูม จะช่วยได้มาก การเล่นที่ยุติธรรม ความสุภาพความอ่อนน้อมในการเล่นกีฬา หรือ การแนะนำอบรมสั่งสอนของอาจารย์โฮมรูม หรือ อาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมกิจกรรมซึ่งมีโอกาสดีกว่าครูอาจารย์ที่สอนวิชาสามัญ เป็นต้น
6. เพื่อชักจูงและแนะนำเด็กให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เด็กย่อมมีเวลา เช่น หลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว เวลาปิดภาค วันหยุดต่างๆ เด็กมีเวลาว่างมากจึงควรพยายามหางานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ให้ทำหรือใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในด้านสันตนาการทั้งเพื่อตนเองและส่วนรวม ช่วยลดปัญหาด้านความประพฤติและระเบียบวินัยให้น้อยลง
7. เพื่อให้เด็กสนใจกับกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น อันจะเป็น โอกาสให้นักเรียนได้สร้างเกียรติและความเจริญรุ่งเรืองให้แก่สถานศึกษา ทั้งยังจะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักภูมิใจและเป็นเจ้าของกิจกรรมร่วมกัน เป็นการพัฒนาเด็กให้รักและภูมิใจในสถาบันการศึกษาของตน มีความสามัคคีในหมู่คณะ หยิ่งในเกียรติของสถาบันและมีขวัญดี
8. เพื่อให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับวิชาที่เรียนในหลักสูตรเป็นการส่งเสริมการเรียนในหลักสูตร

ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น มีความรู้ความสามารถและความชำนาญเพิ่มเติมมากขึ้นในวิชาที่เรียนตามหลักสูตรเพราะได้ฝึกฝนหาความรู้เพิ่มเติม แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกัน อันเป็นวิธีการปรับปรุงการศึกษาเล่าเรียนให้ดีขึ้นด้วย

9. เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี ส่งเสริมให้เคารพกฎหมายข้อบังคับต่างๆในสังคมที่ตนอยู่และวางตนให้ดีในสังคม วินัยที่เลวที่สุดคือ วินัยที่เกิดจากการบังคับขู่เข็ญ วินัยที่ดีที่สุดคือวินัยที่เกิดจากความสมัครใจ กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีส่วนช่วยฝึกด้านนี้มาก ซึ่งนับว่าเป็นการพัฒนาด้านสังคมของเด็กอย่างหนึ่ง เปิดโอกาสให้เขาได้ทำงานตามความพอใจ
10. เพื่อสอนให้มีการร่วมมือกันในวงสังคมและมีความมุ่งหมายร่วมกันซึ่งเป็นความต้องการอันสำคัญยิ่ง กิจกรรมเสริมหลักสูตรมุ่งฝึกให้เด็กมีโอกาสและรู้จักติดต่อกับชุมชนภายนอก
11. ในด้านการปรับตัวของนักเรียนทำให้รู้จักวิธีการทำงานเป็นหมู่ รู้จักแก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเอง รู้จักเตรียมตัวเพื่อชีวิตในอนาคตเมื่อสำเร็จจากโรงเรียนไปแล้ว ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพและสุขภาพจิตที่ดี
12. เพื่อทำให้เด็กมีความสมบูรณ์ทั้งทางกายและทางใจ กล่าวคือ มีสุขภาพดีทั้งทางกายและทางใจ อันเป็นความมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งของการศึกษา จึงจัดให้มีวิชาพลานามัย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พอที่จะทำตนให้สุขสบายใจได้ เช่น จัดแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน จัดชุมนุมกีฬาเพื่อเปิดโอกาสให้มีโอกาสฝึกฝนทำให้มีความรู้ด้านกีฬาและเกิดทัศนคติของนักกีฬาที่ดี
13. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูอาจารย์กับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน ส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบและรู้จักเคารพบุคคลอื่น
14. เพื่อเตรียมตัวเด็กให้เป็นสมาชิกของครอบครัว เรื่องนี้เป็นความต้องการที่จะให้เด็กมีลักษณะที่ดีทั่วไปซึ่งผู้ใหญ่ควรจะมี นอกจากนี้ยังมีปัญหาพิเศษ เช่น การแต่งงาน การเลี้ยงดูเด็ก เพศศึกษา การใช้จ่ายเงินและการตกแต่งบ้าน กิจกรรมเสริมหลักสูตรอาจจัดกิจกรรมชุมนุมต่างๆ เปิดโอกาสให้เด็กชายและเด็กหญิงได้ทำงานร่วมกันแบ่งเบาความรับผิดชอบร่วมกัน มีการคบค้าสมาคมกันภายใต้การนิเทศของครูบาอาจารย์ เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในกาลข้างหน้า หรือจัดชุมนุมคหกรรมศาสตร์ขึ้นสำหรับเด็ก เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจมีกิจกรรมแนะแนวฝึกให้รู้จักทำงานหารายได้พิเศษเป็นการสร้างเสริมนิสัยในการทำงานที่ดีด้วย

ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ (2528) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่าขึ้นอยู่กับประเภทของกิจกรรมที่จัด สำหรับวัตถุประสงค์อย่างกว้างๆมีดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความถนัด ความสนใจ และความสามารถพิเศษ
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างอย่างมีคุณประโยชน์และมีเพื่อนมากขึ้น
3. เพื่อฝึกทักษะการเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดีตามกระบวนการประชาธิปไตย
4. เพื่อให้เกิดทักษะในการทำงานร่วมกันและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
5. เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีความสามัคคี มีความรับผิดชอบและเสียสละต่อส่วนรวม
6. เพื่อปลูกฝังค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามให้แก่นักเรียน
7. เพื่อฝึกฝนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย และเคารพกฎเกณฑ์ต่างๆในสังคม
8. เพื่อส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ
9. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด
10. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและรู้จักเคารพบุคคลอื่น
11. เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ
12. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
13. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2528) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังนี้

1. เพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
3. เพื่อให้มีความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย
5. เพื่อให้ซาบซึ้งในคุณค่า ดำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ
6. เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ
7. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
8. เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
9. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม
10. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2534) กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้
ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนวิชาต่างๆ
2. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้
3. เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยให้มีความรับผิดชอบ มีความ
สามัคคี มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จากจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และ
สังคม เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์และความรู้จากการเรียนวิชาต่างๆในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นจาก
เดิม อีกทั้งยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามให้แก่นักเรียน

ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

แนวคิดในการจัดประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้มีนักการศึกษาจำแนกประเภทของ
กิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ ดังนี้

จิตรรัตน์ โพธิามงกะ (2523) แบ่งประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็น 3 ประเภท คือ

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตรในเชิงวิชาการซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างแท้จริง
เพราะช่วยให้ผู้เรียนสนใจวิชาการในหลักสูตรนั้นๆและได้รับความรู้เพิ่มเติมกว้างขวาง
ขึ้น ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะชุมนุม ชมรมหรือสมาคม เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์
2. กิจกรรมพิเศษ มุ่งในลักษณะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น ชมรมอนุรักษ์
ธรรมชาติ กลุ่มพัฒนาชนบท เป็นต้น
3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรในลักษณะอื่นๆ กิจกรรมประเภทนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นกิจกรรม
เสริมหลักสูตรทางอ้อม เพราะจุดมุ่งหมายหลักไม่ได้เป็นการส่งเสริมทางวิชาการที่
เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น องค์กรนักเรียน กิจกรรมหารายได้เพื่อเป็นสาธารณกุศล
 เป็นต้น

วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา (2533) ได้แบ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างกันไป คือ

1. กิจกรรมการประชุม (assembly)
2. กิจกรรมประเภทจัดตอนกลางคืน (club night)

3. กิจกรรมการสมาคมและการพักผ่อน (social and recreation)
4. กิจกรรมประเภทเสริมสร้างความสัมพันธ์ (Joint programs)
5. กิจกรรมแลกเปลี่ยนสิ่งของ ความรู้หรือความสนใจ (club exchanges)
6. กิจกรรมประเภทส่งเสริมการเรียนการสอน (club and assistants to the teachers)
7. กิจกรรมประเภทช่วยพัฒนาสถานศึกษา (replacing and repairing school property)
8. กิจกรรมประเภทการผลิตและการจำหน่ายสิ่งของ (making and selling articles)

เสริมศรี ไชยสร (2526) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งได้ใช้คำว่า กิจกรรมนักเรียนแทนคำว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตร ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมเกี่ยวกับการปกครองโรงเรียน (School Government) เช่น กิจกรรมสภานักเรียน (Student Council)
2. กิจกรรมที่ต้องการความชำนาญสูง (Large Technical Activities) เช่น วงดุริยางค์ การละคร หนังสือพิมพ์โรงเรียน เป็นต้น
3. กิจกรรมชุมนุม (School Clubs) ซึ่งแบ่งเป็น
 - 3.1 ชุมนุมวิชาการ (Academy Clubs) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจทางวิชาการ เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมภาษาอังกฤษ
 - 3.2 ชุมนุมความสนใจพิเศษ (Special Interest Clubs) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจและเพิ่มประสบการณ์ เช่น ชุมนุมถ่ายรูป ชุมนุมกีฬา เป็นต้น
 - 3.3 ชุมนุมเพื่อสังคม (Social Clubs) เป็นกิจกรรมที่มุ่งบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ลูกเสือ ยุวกาชาด เป็นต้น

ชาญไชย ศรีไสยเพชร (2531) ได้กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบ่งตามวัตถุประสงค์ในการจัดได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. กิจกรรมวิชาการ เป็นกิจกรรมที่ช่วยโครงการสอนในชั้นเรียนให้สมบูรณ์ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น เช่น ชุมนุมทางวิชาการต่างๆ ชุมนุมคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมสังคมศึกษา เป็นต้น ในบางครั้งเป็นชุมชนที่ต้องใช้หลายวิชา ร่วมกันก็ได้ เช่น ชุมนุมพุทธศาสตร์ ชุมนุมวัฒนธรรมและประเพณี เป็นต้น กิจกรรมประเภทนี้เกี่ยวข้องอยู่กับการดำรงชีวิตและหน้าที่ ตลอดจนความต้องการและความสนใจของเด็ก
2. กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความสามารถพิเศษและพัฒนาความสนใจเฉพาะ กิจกรรมประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้มีโอกาสค้นหาหรือพัฒนาความสนใจและ

- ความสามารถพิเศษของตนเอง ซึ่งมักไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียนโดยตรง เช่น ชุมนุมได้ว่าที่ หนังสือพิมพ์โรงเรียน ชุมนุมดนตรีและชุมนุมงานอดิเรกต่างๆ
3. กิจกรรมที่เป็นบริการภายในโรงเรียน กิจกรรมประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตนเอง บริการส่วนรวมและเพื่อความสนุกสนานของตนเอง เช่น สถานักเรียน กรรมการนักเรียน กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น
 4. กิจกรรมที่พัฒนาทางด้านจิตใจ กิจกรรมประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทางด้านจิตใจ เป็นการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีระบบระเบียบ ความมีน้ำใจและศีลธรรม เช่น กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด การอยู่ค่ายพักแรม
 5. กิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ จัดขึ้นเพื่อพัฒนาการเข้าสังคม การอยู่ร่วมกันและการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น กิจกรรมพบปะสังสรรค์ การร่าวง การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การไปปิกนิก เป็นต้น
 6. กิจกรรมทางด้านกีฬา นับว่ามีความสำคัญในการสร้างความสามัคคีในหมู่นักเรียน มีจิตใจกว้าง รู้จักเสียสละ รู้จักการให้อภัย ได้แก่ ชุมนุมทางด้านกีฬาต่างๆ เช่น บาสเกตบอล แบดมินตัน ฟุตบอล วอลเลย์บอล กรีฑา การจัดเป็นชุมนุมหรือแบ่งสี ครูพลศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมประเภทนี้

สรุปได้ว่าประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรอาจแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดว่าจะจัดเพื่อวัตถุประสงค์ใด เช่น จัดเพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการ พัฒนาความสามารถพิเศษหรือความถนัดพิเศษ เพื่อพัฒนากระบวนการทางสังคม เพื่อพัฒนาสุขภาพหรือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจซึ่งอาจจัดได้ในรูปชุมนุมหรือกลุ่มสนใจ เป็นต้น

หลักในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้การศึกษาได้กล่าวถึงหลักการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ (2528) กล่าวถึง หลักการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

1. ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ควรให้นักเรียนมีอิสระในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ
2. โรงเรียนควรจัดให้มีการแนะแนวแก่นักเรียนเป็นอย่างดีเกี่ยวกับ การเลือกกิจกรรมที่เข้าร่วมและการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมตามความสามารถ ความสนใจและความถนัด

3. โครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้นักเรียนดำเนินงานตามกระบวนการประชาธิปไตย
4. สมาชิกของกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรเป็นนักเรียนในสถาบันการศึกษานั้นๆ
5. ในการปฏิบัติงานครูจะต้องตระหนักว่าการจัดกิจกรรมนั้นมุ่งพัฒนาตัวนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ
6. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรมีความสำคัญเท่ากับการจัดการเรียนการสอน
7. โครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและสังคม
8. การจัดงบประมาณ สำหรับการจัดทำควรพิจารณาให้เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท
9. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรสอดคล้องกับบทเรียนในชั้นเรียน
10. อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดทำกิจกรรมต้องมีการเตรียมให้พร้อมเพียง
11. สถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือในการจัดทำกิจกรรม
12. ควรมีการจัดการแนะนำและควบคุมค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมอย่างละเอียดรอบคอบ
13. ควรยอมรับให้สังคมภายนอกเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมตามความเหมาะสม
14. ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อสำรวจดูผลการดำเนินงาน
15. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต้องมีกติการะเบียบข้อบังคับเป็นแนวทางในการดำเนินการ

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2524) กล่าวถึง หลักการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายให้แน่นอนเด่นชัด เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติและดำเนินการ โดยมุ่งส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ
2. ควรให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและสภาพท้องถิ่น กิจกรรมที่จะจัดทำขึ้นนั้นควรเป็นกิจกรรมที่มีการเลือกสรรแล้วว่าเป็นประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนและสามารถจัดทำได้ ทั้งนี้ควรเริ่มต้นจากกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจและสนองความต้องการของนักเรียน
3. ร่วมกันวางโครงการและรายละเอียดต่างๆของกิจกรรมโดยพิจารณาถึงกำลังความสามารถของบุคลากร ทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ด้วย
4. สถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม
5. โรงเรียนควรจัดให้มีการบริหารและนิเทศติดตามผลกิจกรรมอย่างมีระบบ กิจกรรมต่างๆผู้บริหารจะต้องถือว่าเป็นงานปกติของครูเหมือนกับการสอนปกติ

6. ในการปฏิบัติงานคณะครูอาจารย์โรงเรียนทุกคนต้องเห็นความสำคัญของกิจกรรมและตระหนักว่าการจัดกิจกรรมนั้นมุ่งพัฒนาตัวนักเรียนเป็นสำคัญมิใช่เพื่อผลงานของครูคนใดคนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี
7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรมีความสำคัญเท่ากับการเรียนการสอน
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจะต้องสอดคล้องกับบทเรียนในชั้นเรียน
9. แต่ละกิจกรรมควรดำเนินงานโดยคณะกรรมการซึ่งมาจากนักเรียน โดยอาจมีตำแหน่งประธาน รองประธาน เลขานุการและเหรัญญิก เปิดโอกาสให้นักเรียนดำเนินงานอย่างประชาธิปไตย คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้ง
10. ให้นักเรียนมีอิสระในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ควรให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ
11. ควรมีกฎข้อบังคับของชุมนุมซึ่งร่างโดยคณะกรรมการและเสนอที่ประชุมใหญ่พิจารณา
12. ควรจัดครูเข้าทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาเพื่อการแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมโดยอาจจัดตามความถนัดหรือสนใจและครูต้องเข้าใจว่าเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเท่านั้นมิใช่ผู้ลงมือทำ
13. ก่อนที่จะให้นักเรียนเลือกสมัครเข้ากิจกรรม หรือชุมนุมใดควรมีการชี้แจง และจัดครูแนะแนวเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ไม่รู้ว่าจะสมัครกิจกรรมใด เพราะอาจจะยังไม่เข้าใจตนเองว่ามีความสามารถหรือถนัดในทางไหนเพื่อจะได้ทดลองศึกษาตนเองด้วย
14. ในกลุ่มกิจกรรมหนึ่งๆไม่ควรมีนักเรียนมากจนเกินไป
15. ควรจัดคณะกรรมการประสานงานภายในโรงเรียนระหว่างชุมนุมต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานต่อเนื่องกันโดยตลอด
16. การจัดงบประมาณควรพิจารณาให้เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท
17. ควรยอมรับให้สังคมภายนอกเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือการจัดกิจกรรม
18. ควรมีการแสดงผลงานให้สังคมนอกโรงเรียนได้มีส่วนร่วมรู้เห็นด้วยเป็นระยะๆ เช่น การแสดงนิทรรศการ การแข่งขันกีฬา การประกวดต่างๆ เป็นต้น
19. ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อการแก้ไขปรับปรุงจุดบกพร่องต่อไป

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อิมทรมพรชัย (2536) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนเป็นผู้คิดริเริ่มในการจัดกิจกรรมเอง ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะเท่านั้น

2. โรงเรียนควรอำนวยความสะดวก และสนับสนุนนักเรียนที่มีความสนใจทางภาษาให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด
3. ควรจัดครูที่มีความสามารถ ความสนใจ ความเสียสละ และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นครูที่ปรึกษา
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจัดนอกเวลาเรียน
5. ควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ
6. การจัดกิจกรรม ควรจัดเพื่อสมาชิกเท่านั้น
7. ควรจัดกิจกรรมอย่างมีระบบระเบียบ มีการดำเนินการที่รัดกุม สมาชิกและโรงเรียนควรได้ทราบความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิด
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรสอดคล้องกับนโยบาย และความมุ่งหมายของโรงเรียนตลอดจนกฎหมายบ้านเมืองและวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม
9. การจัดกิจกรรมควรถือหลักการประหยัดเป็นสำคัญ
10. การให้คำปรึกษากิจกรรม โรงเรียนควรถือเป็นภาระหน้าที่ และครูควรถือเป็นงานส่วนหนึ่งที่ต้องรับผิดชอบ
11. โรงเรียนควรจัดอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆและความสะดวกสบายอื่นๆ
12. ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมเป็นระยะๆ
13. โรงเรียน ครู และนักเรียนควรมีความคิดรวบยอดที่ถูกต้องและมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยและให้การสนับสนุน

ดังนั้น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถสนองความต้องการของผู้เรียนได้มาก ทั้งในด้านการเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอนและช่วยเพิ่มคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน สิ่งสำคัญที่จะต้องยึดถือปฏิบัติในการจัดกิจกรรม คือ การจัดกิจกรรมนั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เป็นการรับผิดชอบต่อสถานศึกษาที่จะต้องจัดและสนับสนุนการจัดกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจัดให้เด็กเลือกตามความถนัดและความสนใจไปในแนวทางแห่งประชาธิปไตยด้วย และมีการจัดอย่างเป็นระบบเพื่อความสะดวกในการติดตามดูแลและประเมินผล

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา

สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532

กระทรวงศึกษาธิการ (2534) ได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532 มีรายละเอียดดังนี้

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายหลักที่จะปลูกฝังเยาวชนของชาติไทยให้มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยตลอดจนความเป็นเอกราช ความมั่นคงของชาติ เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

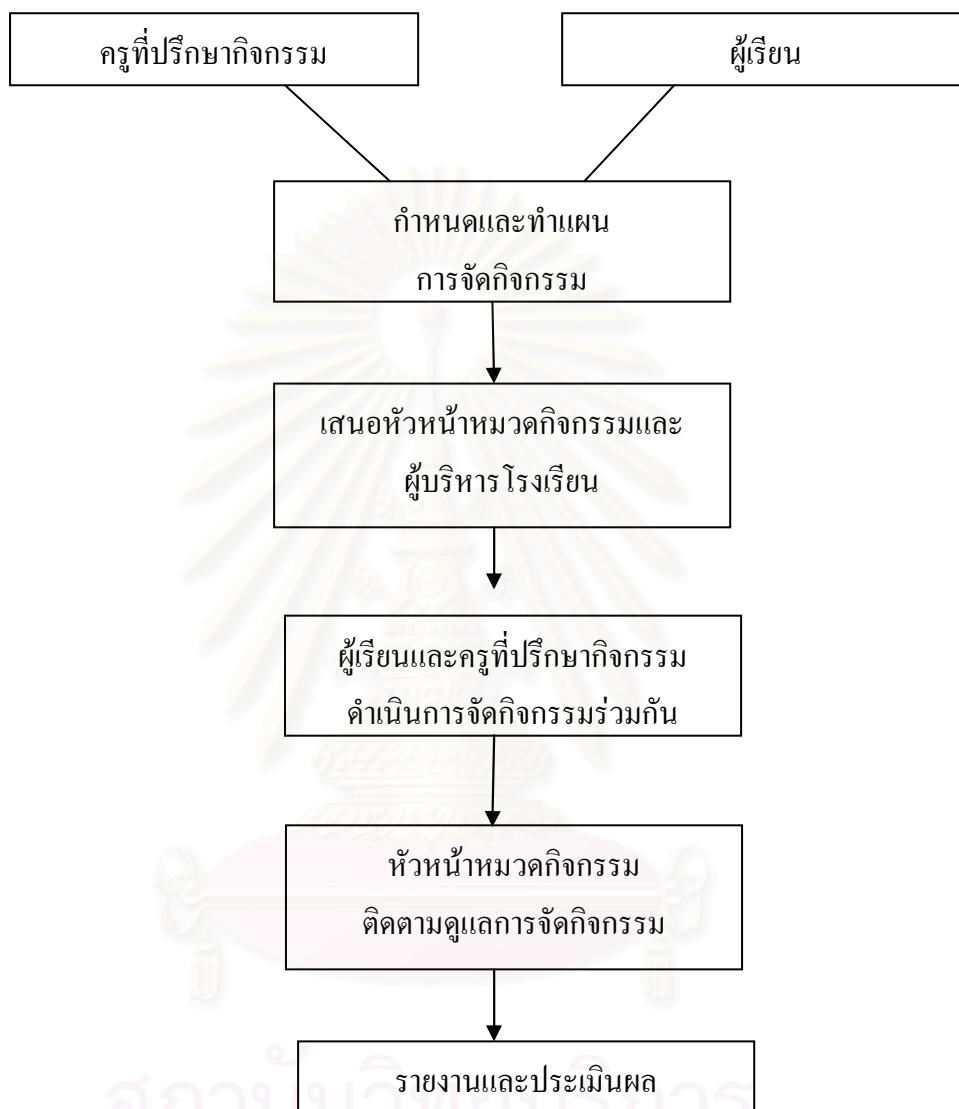
- ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532
- ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 เป็นต้นไป
- ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520 บรรดาระเบียบข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดที่ได้กำหนดไว้ซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน
- ข้อ 4. หลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - 4.1 จะต้องเป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาลในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเจริญและความมั่นคงของชาติ
 - 4.2 จะต้องเป็นไปเพื่อวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 - 4.3 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง
 - 4.4 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู
 - 4.5 จะต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
 - 4.6 ต้องมีโครงการและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม โครงการและระเบียบข้อบังคับจะต้องเป็นของสถานศึกษา
 - 4.7 ทุกกิจกรรมจะต้องมีครูอาจารย์ในโรงเรียนเข้าร่วมรับผิดชอบในดำเนินการ
 - 4.8 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมจะต้องเป็นบุคคลที่ปัจจุบันอยู่ในสถานศึกษานั้นเว้นแต่วิทยากรให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา

- 4.9 การจัดให้เลือกกิจกรรมใดๆหรือไม่ ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษานั้นๆ
- 4.10 ให้สถานศึกษาควบคุมเรื่องการจ่ายเงินหรือพัสดุของอื่นๆ ให้เป็นการประหยัด และเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อความมั่นคงและความปลอดภัยของชาติ
- 4.11 ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่ากิจกรรมใดๆไม่เหมาะสม มีการกระทำหรืออาจนำมาซึ่งอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้นๆเสีย
- ข้อ 5. ให้อธิบดีกรมเจ้าสังกัดสถานศึกษานั้นๆเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

นอกจากนี้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาได้กำหนดแนวดำเนินการในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาซึ่งโรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกได้กว้างขวางตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนจริงๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน เช่น บุคลากร สถานที่และงบประมาณ ในการจัดระบบงานให้มีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญที่สุดคือบุคลากร ซึ่งจะต้องประกอบด้วยหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าหมวดกิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรม และผู้เรียนซึ่งจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด จึงควรมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน (กรมวิชาการ, 2534) ซึ่งจากแนวดำเนินการดังกล่าวได้นำมากำหนดเป็นแผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1 : แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อจัดกิจกรรม

จากแนวการจัดกิจกรรมในสถานศึกษามาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการอาจสรุปเป็นประเด็นของการศึกษาคำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ 3 ประเด็น คือ ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งรายละเอียดของแต่ละประเด็นมีดังนี้

ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะต้องเตรียมการในการจัดกิจกรรมก่อนล่วงหน้า โดยในการเตรียมการก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะต้องเตรียมการในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดระเบียบข้อบังคับ

ในการกำหนดระเบียบข้อบังคับนั้นเป็นหน้าที่ของหัวหน้าสถานศึกษาที่จะต้องศึกษาระเบียบในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาซึ่งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532 ได้กล่าวถึงข้อบังคับในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาดังนี้ (กรมวิชาการ, 2534)

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายหลักที่จะปลูกฝังเยาวชนของชาติไทยให้มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยตลอดจนความเป็นเอกราช ความมั่นคงของชาติ เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532
- ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
- ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520 บรรดาระเบียบข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดที่ได้กำหนดไว้ซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน
- ข้อ 4. หลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - 4.1 จะต้องเป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาลในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเจริญและความมั่นคงของชาติ
 - 4.2 จะต้องเป็นไปเพื่อวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 - 4.3 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง

- 4.4 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู
- 4.5 จะต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- 4.6 จะต้องมีการและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม โครงการและระเบียบข้อบังคับจะต้องเป็นของสถานศึกษา
- 4.7 ทุกกิจกรรมจะต้องมีครูอาจารย์ในโรงเรียนเข้าร่วมรับผิดชอบในดำเนินการ
- 4.8 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมจะต้องเป็นบุคคลที่ปัจจุบันอยู่ในสถานศึกษานั้นเว้นแต่วิทยากรให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
- 4.9 การจัดให้เลือกกิจกรรมใดๆหรือไม่ ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษานั้นๆ
- 4.10 ให้สถานศึกษาควบคุมเรื่องการจ่ายเงินหรือพัสดุของอื่นๆ ให้เป็นการประหยัดและเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อความมั่นคงและความปลอดภัยของชาติ
- 4.11 ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่ากิจกรรมใดๆไม่เหมาะสม มีการกระทำหรืออาจนำมาซึ่งอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้นๆเสีย

ข้อ 5. ให้อธิบดีกรมเจ้าสังกัดสถานศึกษานั้นๆเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532 นั้น ผู้ที่มีหน้าที่หรือบทบาทในการกำหนดระเบียบข้อบังคับในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาโดยตรง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

2. การจัดทำโครงการจัดกิจกรรมและเสนอขออนุมัติ

ในการจัดทำโครงการจัดกิจกรรมและขอเสนออนุมัติมีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ในรายละเอียดดังนี้

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2534) ได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้ การจัดทำโครงการเพื่อเป็นการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้และเป็นการจำกัดเฉพาะงานลงไปในแต่ละอย่างว่าจะทำอะไรบ้าง เพื่อให้ได้ผลงานตามวัตถุประสงค์ของแผน การจัดทำโครงการอาจจัดทำเป็นโครงการย่อยๆได้หลายโครงการของแต่ละงาน เพราะงานกิจกรรมบางอย่างมีแผนได้อย่างกว้างๆยากที่จะปฏิบัติให้เจาะจงลงไปได้ เช่น กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสามารถจัดเป็นโครงการย่อยๆได้ เช่น โครงการ

ส่งเสริมมารยาทไทย โครงการประกวดร้องเพลงไทยเดิม โครงการประกวดบรรเลงดนตรีไทย เป็นต้น นอกจากนี้การจัดทำโครงการเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อประกอบคำขอให้ผู้บริหารอนุมัติให้จัดโครงการ
2. เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจความเป็นมาของโครงการและก่อให้เกิดความเข้าใจในรายละเอียดของงานได้ตรงกัน
3. เพื่อเป็นการขอความสนับสนุนด้านงบประมาณ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากแหล่งเงินทุนต่างๆ

สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำโครงการมีอยู่หลายประการดังนี้

1. ช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามลำดับขั้นตอนโดยไม่อาศัยวิธีการลองผิดลองถูก
3. ช่วยให้การใช้ทรัพยากรต่างๆเกิดประโยชน์ได้มากที่สุด และเป็นไปอย่างทั่วถึง
4. ผู้ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานสามารถมองเห็นความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นได้

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้นผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องเขียนโครงการโดยละเอียดพร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ ซึ่งขั้นตอนในการเขียนโครงการในการจัดกิจกรรมประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ (ชาญไชย ศรีไสยเพชร, 2531)

1. หลักการและเหตุผล
2. จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของโครงการ
3. ผู้เข้าร่วมโครงการ
4. วัน เวลา ที่จัดโครงการ
5. สถานที่จัดโครงการ
6. งบประมาณ
7. กำหนดการโดยละเอียด

ส่วนประกอบของโครงการในบางครั้งจะมีมากกว่าที่กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เขียนโครงการว่าจะให้ละเอียดในแต่ละขั้นตอนอย่างไรถึงจะสะดวกสำหรับผู้ที่จะนำโครงการเหล่านั้นไปปฏิบัติ

คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้เสนอรูปแบบของโครงการการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาไว้ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2534)

รูปแบบโครงการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย

1. ชื่อโครงการจัดกิจกรรม ชื่อโรงเรียน ปีการศึกษาที่จัดกิจกรรม
2. หลักการและเหตุผล (ความจำเป็นในการจัด)
3. จุดประสงค์ (กำหนดความต้องการในการจัดกิจกรรมตามระเบียบฯของโรงเรียน)
4. เป้าหมาย (ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการในเชิงปริมาณและคุณภาพ)
5. วิธีดำเนินการ (ขั้นตอนการปฏิบัติงาน)
6. ระยะเวลา (ช่วงเวลาของการจัด)
7. ผู้รับผิดชอบ (หัวหน้าหมวดกิจกรรม)
8. งบประมาณ (โดยประมาณการ)
9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (เมื่อสิ้นสุดโครงการ คาดว่านักเรียนจะมีประสบการณ์และพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร)

โดยสรุปแล้วการเขียนโครงการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ และผลที่คาดว่าจะได้รับ การจัดทำโครงการเป็นสื่อในการประสานงานการจัดกิจกรรมให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

2. การเตรียมอาคารสถานที่

การเตรียมอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของกลุ่มการจัดการกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดกิจกรรมบางประเภท ถ้าโรงเรียนสามารถนำผู้เรียนไปชมสถานที่ประกอบการธุรกิจหรือสถานที่ต่างๆได้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และเกิดโลกทัศน์กว้างยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดสถานที่ที่เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภททั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาด้วย (ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ, 2528)

ใจจริง บุญเรืองรอด (2536) กล่าวว่า การเลือกสถานที่สำหรับกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาเกณฑ์หลายประการดังนี้

1. ปริมาณผู้ร่วมกิจกรรม ถ้าผู้ร่วมกิจกรรมมีปริมาณมากจำเป็นต้องใช้สถานที่ที่กว้างขวางตามไปด้วย ความแออัด ย่อมมีผลต่อการจัดกิจกรรมได้ ขณะเดียวกัน ถ้ามีห้องกว้างขวางแต่มีผู้ร่วมกิจกรรมน้อยก็จะดูเว้งว่าง ขนาดสถานที่ที่เหมาะสมกับผู้ร่วมกิจกรรมจึงมีความจำเป็น

2. ที่ตั้ง ถ้าที่จัดอยู่ไกลเกินไป อาจมีปัญหาในเรื่องความร่วมมือได้ ที่จัดจึงควรอยู่ไม่ไกลเกินไป ถ้ามีความเห็นขัดแย้งในเรื่องสถานที่จัด มักจะยอมให้เสียงข้างมากเป็นผู้ตัดสิน
3. ความเหมาะสม การเลือกสถานที่จัดกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาว่ากิจกรรมที่จัดนั้นเป็นกิจกรรมอะไร จะต้องเลือกสถานที่ให้เหมาะกับกิจกรรมนั้น จะทำให้ภาระเกี่ยวกับสถานที่ลดลงไปได้มาก
4. ความปลอดภัย ความปลอดภัยเป็นเกณฑ์สำคัญอีกประการหนึ่งในการเลือกสถานที่ที่ความปลอดภัยที่ต้องพิจารณาอันดับแรก ก็คือ ความแข็งแรงของอาคารสถานที่ที่จะรับได้กับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีอยู่ไม่น้อยที่มีการบาดเจ็บ หรือเสียชีวิตจากการชำรุดของที่ใช้จัดกิจกรรม นอกจากนั้นจะต้องแน่ใจสถานที่นั้นมีทางออกที่ดี เมื่อเกิดมีภัย เช่น ไฟไหม้หรือเหตุอื่น ๆ ที่ต้องให้คนออกจากอาคารโดยรวดเร็ว

สรุปได้ว่าการเตรียมในเรื่องของอาคารสถานที่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับกิจกรรมที่จะจัด ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้จัดกิจกรรมที่จะต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนเป็นกรณีๆ ไป เพื่อให้กิจกรรมที่จัดบรรลุตามจุดประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้

4. การเตรียมบุคลากร

ในด้านการเตรียมบุคลากรนั้น กรมวิชาการ(2534) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ผู้บริหาร

มีบทบาทและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรม ดังนี้

- 1) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจัดกิจกรรม
- 2) กำหนดกิจกรรมให้อยู่ในสายงานวิชาการของโรงเรียน และกำหนดให้ครูทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบเป็นที่ปรึกษากิจกรรมคนละอย่างน้อย 1 กิจกรรม
- 3) จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม
- 4) จัดอาคาร สถานที่ เหมาะสม
- 5) ติดตามดูแลการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ
- 6) ในกรณีที่มีกิจกรรมรักษาดินแดน จัดให้ครูที่ปรึกษาฝึกนักศึกษาวิชาทหารตามหลักสูตรของกรมการรักษาดินแดน
- 7) รายงานการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ในแต่ละภาคเรียนให้เจ้าสังกัดทราบ
- 8) สนับสนุนการจัดประชุมปรึกษาหารือระหว่างครูที่ปรึกษากิจกรรม เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด

2. หัวหน้าหมวดกิจกรรม

มีบทบาทและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรม ดังนี้

- 1) สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและความถนัดของบุคลากร
- 2) สำรวจความต้องการและจำนวนผู้เรียนที่จะเลือกกิจกรรมต่างๆ
- 3) ทำโครงการจัดกิจกรรมตลอดภาคเรียน
- 4) เสนอแผนการจัดประชุมสัมมนาครูที่ปรึกษากิจกรรมที่เกี่ยวกับวิธีการจัด และแนวดำเนินการอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง
- 5) เสนอแผนในการจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อปรึกษาหารือในระหว่างการจัดกิจกรรมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- 6) ประเมินการงบประมาณในการจัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา
- 7) เสนอขออนุมัติโครงการจัดกิจกรรม
- 8) แจ้งให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมและผู้เรียน ทราบถึงรายการกิจกรรมที่จะจัดในแต่ละภาคเรียน
- 9) กำหนดระยะเวลาและสถานที่สำหรับการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม
- 10) พิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมซึ่งครูที่ปรึกษา กิจกรรมส่งมาเพื่อขออนุมัติ
- 11) ควบคุมการดำเนินการจัดกิจกรรมทุกรายการให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนหรือสถานศึกษา
- 12) รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมทุกรายการ เสนองานวัดผลของโรงเรียน
- 13) เป็นที่ปรึกษาของครูที่ปรึกษากิจกรรมและจัดประชุมปรึกษาหารือเป็นระยะๆตามความเหมาะสม

3. ครูที่ปรึกษากิจกรรมและผู้เรียน

ดังได้กล่าวแล้วว่า ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะรวมกลุ่มกันอยู่แล้วตามธรรมชาติ หากครูสามารถจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามธรรมชาติแล้ว ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมต่างๆจึงควรระลึกถึงหลักสำคัญ 3 ประการคือ

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับครูที่ปรึกษา และให้สามารถจัดกิจกรรมในลักษณะที่ผู้เรียนสนใจและต้องการ
2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมในแต่ละภาคเรียนได้หลากหลาย นั่นคือ ให้เลือกได้มากกว่าหนึ่งกิจกรรมและหากเป็นไปได้ไม่ควรส่งเสริมให้เลือกกิจกรรมซ้ำกัน

มากขึ้นไป และเมื่อตัดสินใจเลือกกิจกรรมใดแล้ว หากมีความประสงค์จะเปลี่ยนไปเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ควรหารือครูที่ปรึกษากิจกรรม ถ้าเห็นสมควรจะเปลี่ยนก็จะได้อำนาจการเปลี่ยนตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เช่น ยื่นคำร้องต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรให้อยู่ภายในสัปดาห์ที่สองของภาคเรียน เพื่อจะได้มีเวลาปรับตัวให้กับกิจกรรมใหม่

3. ให้ผู้เรียนเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรม และสรุปผลงานหรือผลการเข้าร่วมกิจกรรมทุกภาคเรียน

รายละเอียดของการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษากิจกรรม อาจมีดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมให้กับหัวหน้าหมวดกิจกรรม
2. ร่วมประชุมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมตามแผนงานที่หัวหน้าหมวดกิจกรรมกำหนด
3. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายและแนวการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
4. ดำเนินการรับสมัครสมาชิก
5. ปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม
6. จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ
7. วางแผนการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมร่วมกับสมาชิก เพื่อเสนอขออนุมัติต่อหัวหน้าหมวดกิจกรรม
8. เป็นที่ปรึกษา ช่วยเหลือและร่วมทำกิจกรรมกับสมาชิกอย่างใกล้ชิด
9. บันทึกผลการประเมิน

ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ (2528) ได้กล่าวถึงการวางแผนสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในด้านการเตรียมบุคลากรไว้ว่า การเตรียมบุคลากร ซึ่งได้แก่การให้การศึกษา ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและขบวนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่ตนเองและบุคลากรในการศึกษาให้มีความพร้อมในการดำเนินงาน

วิธีการที่นำมาปฏิบัติ คือ

- (1) ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและถ่ายทอดให้บุคลากรในหน่วยงาน
- (2) เชิญวิทยากร หรือศึกษานิเทศก์ผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาบรรยาย
- (3) ส่งอาจารย์ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไปเยี่ยมสถานศึกษา ซึ่งจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อหาข้อมูลและนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตน

- (4) ติดต่อขออนุมัติสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเปิดสอนวิชาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้ครูอาจารย์เข้าฟังคำบรรยาย เพื่อนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา
- (5) เชิญครูอาจารย์จากสถานศึกษาอื่นๆ ซึ่งมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาร่วมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวบรวมข้อมูล วางแผนและแก้ปัญหา

การเตรียมบุคลากรในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกครูที่ปรึกษา เช่น

1. ครูมีความสามารถช่วยแนะแนวการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้อย่างดีเยี่ยม
2. ครูสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ในงานด้านนั้นเพิ่มพูนยิ่งขึ้น
3. ครูมีความสนใจในเรื่องนั้นเป็นส่วนตัว ซึ่งสามารถสร้างเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ครูมีความเข้าใจว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะสามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนให้สมบูรณ์ทุกด้าน ครูที่ปรึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยให้แนวทางในการจัดกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ (วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา, 2533)

นอกจากนี้บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น ได้แก่

1. ครูอาจารย์ ซึ่งไม่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยตรง แต่มีส่วนช่วยนักเรียนในการจัดกิจกรรมโดยทางอ้อม กล่าวคือ สามารถให้แนวคิดที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนในการเลือกประเภทกิจกรรมที่ควรเข้าร่วม
2. ผู้ปกครองนับว่าเป็นบุคคลสำคัญต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร บทบาททางอ้อมคือ ให้นักเรียนในความปกครองเข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่างๆ บทบาททางตรง ผู้ปกครองซึ่งมีความสามารถอาจเชิญเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านต่างๆ หรือเป็นที่ปรึกษาพิเศษในการจัดดำเนินงานตลอดจนให้ความช่วยเหลือในเรื่องอุปกรณ์หรือแนะนำวิธีการ

- นักเรียนและนักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการหรือเข้าร่วมการจัดกิจกรรม ฉะนั้น นักเรียนและนักศึกษจะต้องเข้าใจบทบาทของตนเอง โดยเฉพาะความรับผิดชอบในฐานะผู้ดำเนินงานหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม และบทบาทในฐานะเป็นผู้มาศึกษาหาความรู้ จึงควรรู้จักแบ่งเวลาสำหรับด้านวิชาการและเวลาสำหรับการจัดกิจกรรม (วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา, 2533)

การเตรียมบุคลากรในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อทำให้การจัดกิจกรรม เนื่องจากบุคลากรเป็นกลจักรสำคัญในการจัดกิจกรรมจึงควรมีการชี้แจง ปฐมนิเทศให้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นในหน้าที่ที่รับผิดชอบ

5. การเตรียมเรื่องงบประมาณ

กรมวิชาการ (2534) ตามระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาควบคุมเรื่องการเงินหรือพัสดุของอื่นๆ ให้ประหยัดและเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมให้

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2534) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนในปัจจุบัน ไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากเงินงบประมาณแผ่นดิน รายจ่ายเพื่อการบริหารกิจกรรมนักเรียนจึงมาจากเงินนอกงบประมาณ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2520 เรียกเงินนี้ว่า “เงินบำรุงการศึกษา” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อธิบายว่าเงินบำรุงการศึกษามีหมายถึงเงินที่ส่งที่สถานศึกษาได้รับเป็นกรณีพิเศษเพื่อบำรุงการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากเงินงบประมาณรายจ่าย ได้แก่

1. เงินที่ผู้บริจาค หรือ อุดหนุน โดยมีได้ระบุวัตถุประสงค์แน่นอน
2. เงินที่สถานศึกษาได้รับจากการรับจ้าง รวมทั้งรับจ้างทำของ ตลอดจนเงินที่ได้จากการจำหน่ายสิ่งของที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น
3. เงินที่สถานศึกษาได้รับจากการแสดงหรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงศิลปหัตถกรรม นิทรรศการ แสดงละคร การแข่งขันกีฬา เป็นต้น
4. เงินที่เรียกเก็บโดยให้บริการเป็นการตอบแทน เช่น ค่าบำรุงหอพัก ค่าบำรุงห้องสมุด และวิทยาศาสตร์ ค่ากิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด การจัดค่ายพักแรม เป็นต้น
5. เงินค่าสมัครเข้าเรียน ค่าลงทะเบียน ค่าออกใบสุทธิ หรือใบรับรองแทนใบสุทธิ หรือ

ใบรับรองค่าสมาชิกองค์การกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ

6. เงินที่ได้จากการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน ที่ได้มาด้วยเงินบำรุงการศึกษาหรือเงิน
ประโยชน์จากทรัพย์สินที่เกิดจากเงินบำรุงการศึกษา
7. เงินอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ เป็นเงินบำรุงการศึกษาโดย
ความเห็นของกระทรวงการคลัง

ไพโรจน์ นาคสุวรรณ (2528) ได้กล่าวถึงการให้ความร่วมมือในการจัดหาเงิน เพื่อจัดทำ
กิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า ในการจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น สถานศึกษาไม่ได้รับ
งบประมาณที่จัดสรรโดยตรงเพื่องานด้านนี้ ฉะนั้นผู้บริหารจะต้องช่วยให้คำแนะนำในการจัดหา
เงิน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม ซึ่งจะทำได้หลายวิธีด้วยกันเช่น

1. เก็บค่าสมัครเข้าเป็นสมาชิก
2. เก็บรายได้จากการจัดการแสดง
3. เก็บรายได้จากการขายของ
4. เก็บรายได้จากการขายบัตร เช่น บัตรทัศนจร
5. เงินที่เรียไ้จากครูอาจารย์ และนักเรียน
6. เงินพิเศษซึ่งมีผู้มอบให้ เช่น ศิษย์เก่ามอบให้

สรุปได้ว่าการจัดเตรียมเรื่องงบประมาณเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องจัดสรร
งบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามระเบียบแห่งกระทรวงศึกษาธิการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การจัดกิจกรรม

6. การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก

ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเข้าร่วม
กิจกรรมที่สถาบันจัดหรือได้จัดขึ้น วิธีการต่าง ๆ ที่อาจนำมาใช้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเข้า
ร่วมในกิจกรรม มีดังนี้ (ระดับ นิลพังงา, 2526)

1. ประกาศให้นักเรียนทราบว่ามีการทำอะไรบ้างที่นักเรียนอาจเข้าร่วมได้โดยการปิดป้าย
ประกาศ การประชุมชี้แจง การประกาศในหนังสือคู่มือนักเรียน เป็นต้น
2. ใช้แบบสอบถามเพื่อค้นคว้าว่านักเรียนสนใจในกิจกรรมประเภทใด เพื่อว่าจะได้จัดขึ้นถ้า
โรงเรียนยังไม่มี
3. บางโรงเรียนให้คะแนนกิจกรรมเป็นคะแนนสอบได้ การใช้วิธีนี้ไม่ดีนักเพราะนักเรียน
ควรจะเข้าร่วมในกิจกรรมเพราะความสนใจ ไม่ใช่เป็นการบังคับด้วยการเรียน

4. การให้รางวัล เช่น ให้รางวัลในการกีฬา รางวัลสำหรับผู้มีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ

ในการกำหนดผู้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือ โครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น พิจารณาตามหัวข้อดังต่อไปนี้ (ชาญชัย ศรีไสยเพชร, 2531)

1. วิธีการเข้าร่วมโครงการ อาจจะแบ่งออกได้เป็น 2 วิธี คือ
 - ก. เข้าร่วมโครงการโดยความสมัครใจ
 - ข. เข้าร่วมโครงการโดยกำหนดตัวบุคคล
2. วิธีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ วิธีการนี้มีข้อพิจารณาหลายอย่าง เช่น
 - ก. ตำแหน่งของผู้เข้าร่วมโครงการ
 - ข. สาขาวิชาของผู้เข้าร่วมโครงการ
 - ค. ประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ
 - ง. อายุของผู้เข้าร่วมโครงการ
 - จ. เพศของผู้เข้าร่วมโครงการ
3. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ เรื่องนี้สำคัญเพราะต้องเกี่ยวข้องกับหัวข้ออื่น ๆ อีกมากมาย รวมถึงการให้สวัสดิการและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อีกด้วย

สรุปได้ว่าขั้นเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบไปด้วย การกำหนดระเบียบข้อบังคับ การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ การจัดสรรงบประมาณ การเตรียมอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมบุคลากร การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก ซึ่งควรดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดกิจกรรมเพื่อให้กิจกรรมเกิดผลสัมฤทธิ์

ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในประเด็นของการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบไปด้วยประเด็นย่อยในการศึกษาต่อไปนี้

1. การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม

ในขั้นการปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นการชี้แจงข้อตกลง กฎกติกา ข้อปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรม วัตถุประสงค์และคุณประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

การจัดปฐมนิเทศสำหรับบุคคลที่เข้ามาใหม่เป็นสิ่งจำเป็น นอกจากจะทำให้มีความรู้ มีความเข้าใจที่ตรงกันแล้ว ยังทำให้บุคคลที่เข้ามาใหม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ในระยะแรกของการทำงาน เกิดความรู้สึกอุ่นใจ เชื่อมั่นว่าตนเองจะสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้

ทำให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการทำงาน ซึ่งก่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน (บุญเฉลา สุริยวรรณ, 2533)

2. การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

ในขั้นตอนของการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น (บุญทัน อยู่ชมบุญ, 2524) ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติไว้ดังนี้

1. โรงเรียนคัดเลือกครูที่ทำหน้าที่ปรึกษากิจกรรม และแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นดำเนินการ ซึ่งควรเป็นครูที่เด็กรักใคร่และเคารพนับถือ
2. คณะกรรมการจัดทำเอกสารเพื่อแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เผยแพร่ให้นักเรียน
3. ให้โอกาสนักเรียนได้ประชุมปรึกษาหารือกัน ครูเพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยมีครูที่ปรึกษาร่วมอยู่ด้วยเพื่อคอยให้คำชี้แจงแนะนำเมื่อมีข้อสงสัย เกิดปัญหาหรือ นักเรียนจะออกนอกกลุ่มนอกทาง
4. เสนอแนะให้นักเรียนร้องขอเปิดกิจกรรมหรือชุมนุมขึ้นตามความสนใจต่อ โรงเรียนจาก ผลการสำรวจซึ่งรวมกลุ่มผู้สนใจเป็นกลุ่ม ๆ ไว้
5. โรงเรียนจัดตั้งกิจกรรมต่างๆที่อยู่ในความสนใจและความต้องการของนักเรียน
6. เสนอร่างระเบียบต่อโรงเรียนเพื่อขออนุมัติใช้ดำเนินการ
7. เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการตามระเบียบ
8. คณะกรรมการกิจกรรม ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้โดยมีครูที่ปรึกษาดำเนินงานอย่างใกล้ชิด
9. การประสานงานต่างๆ ของทุกกิจกรรม คณะกรรมการโรงเรียนจะต้องประสานงานให้รัดกุม แน่นนอน คณะกรรมการกิจกรรม (นักเรียน)

สรุปได้ว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการนั้นจะประกอบไปด้วยคณะกรรมการของโรงเรียนซึ่งเป็นคณะกรรมการตามระเบียบของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาและคณะกรรมการซึ่งเป็นคณะกรรมการจัดกิจกรรม หรือนักเรียนนั่นเอง ทำงานร่วมกันและประสานงานกัน โดยมีครูที่ปรึกษาคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

3. การจัดกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม ประกอบด้วยประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้
การวางแผน (ใจจริง บุญเรืองรอด, 2541) คือ การกำหนดการล่วงหน้าในการจัดกิจกรรม
ให้บรรลุผลในเวลาที่เหมาะสม ในการวางแผนผู้วางแผนจะต้องตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้คือ

1. จะจัดกิจกรรมอะไร
2. จะจัดกิจกรรมเพื่ออะไร
3. จัดกิจกรรมให้ใคร
4. ใครเป็นคนจัดกิจกรรมนั้น
5. จัดกิจกรรมที่ไหนและเมื่อไร
6. จัดกิจกรรมอย่างไร
7. ในการจัดกิจกรรมนั้นมีข้อเอื้อและข้อจำกัดอย่างไร
8. มีค่าใช้จ่ายหรือทรัพยากรอะไรบ้างที่สนับสนุนการจัดกิจกรรม

คำถามข้อที่ 1 ต้องการทราบชนิดของกิจกรรม คำถามข้อที่ 2 ต้องการทราบว่าการจัด
กิจกรรมนั้นต้องการให้เกิดอะไร หรือการจัดกิจกรรมนั้นมีวัตถุประสงค์อะไร ส่วนคำถามข้อที่ 3
ต้องการทราบว่าใครควรได้รับผลจากกิจกรรมนั้น คำถามข้อที่ 4-8 เป็นคำถามเพื่อให้ทราบ
ผู้ดำเนินการจัด สถานที่ เวลา วิธีการ ทรัพยากรและงบประมาณค่าใช้จ่าย ตามลำดับ

ในคำถามข้อที่ 1-3 นั้นยังมีคำถามแฝงที่ต้องทำความเข้าใจอยู่ 2 ประการ คือ

1. กิจกรรมที่จัดควรมีความถี่ในการจัดสูงเพียงใด
2. การจัดกิจกรรมจะจัดเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจในคำถามแฝง 2 ประการนี้กับคำถามที่เหลืออีก 5
คำถาม ดังนี้

ความถี่ของกิจกรรมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอย่างน้อย 2 ประการ คือ ความจำเป็นของ
นักเรียนกับทรัพยากรที่มี ส่วนการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับธรรมชาติของ
กิจกรรมและความต้องการของนักเรียน ถ้าปรากฏว่ากิจกรรมนั้นโดยธรรมชาติแล้วจะต้องจัดเป็น
รายกลุ่มก็ต้องจัดเป็นกลุ่ม เช่น การแสดงดนตรี เป็นต้น ส่วนใหญ่กิจกรรมจะเป็นกลุ่มแทบทั้งสิ้น
แต่หลายๆกิจกรรมสามารถทำเป็นรายบุคคลได้ เช่น การฝึกสมาธิ การฝึกถ่ายรูป แต่การตัดสินใจ
ให้จัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลนั้นควรคำนึงว่าจะคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ โดยสรุปแล้วการจัด
กิจกรรมมักจะจัดเป็นกลุ่ม

ผู้จัดกิจกรรม (คำถามข้อที่4) โดยหลักการแล้วผู้จัดกิจกรรมควรเป็นหน้าที่ของนักเรียนเอง ครูอาจารย์มีหน้าที่เพียงที่ปรึกษาเท่านั้น แต่ถ้ายึดหลักการนี้ตายตัวตลอดไปทุกกรณีคงจะไม่ได้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาถึงวุฒิภาวะของนักเรียนและกิจกรรมที่จะจัดด้วย ถ้านักเรียนมีวุฒิภาวะสูง และกิจกรรมไม่ยากนักอาจจะยึดหลักการดังกล่าวได้ค่อนข้างสมบูรณ์ แต่ถ้านักเรียนยังเขาวัวอยู่มากประกอบกับกิจกรรมนั้นก็ค่อนข้างยากด้วย บทบาทของครูจะเป็นเพียงที่ปรึกษาอย่างเดียวไม่ได้จำเป็นต้องเพิ่มบทบาทตามความจำเป็นเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้

อนึ่งกิจกรรมหลายชนิดจำเป็นต้องมีผู้รู้พิเศษมาเป็นวิทยากร เช่น การปาฐกถา การฝึกสมาธิ ฯลฯ ซึ่งบุคคลเหล่านี้อาจจะสังเคราะห์เข้าอยู่ในประเภทผู้ร่วมรับผิดชอบกิจกรรมด้วย ในการเลือกก็ควรยึดหลักคล้ายกัน โดยเริ่มจากนักเรียนเองก่อน รองลงไปก็คือ ครูและบุคลากรในโรงเรียน พ้นจากนี้จึงเลือกบุคคลภายนอก ซึ่งบุคคลแรกที่เหมาะสมก็คือ ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการโรงเรียน ศิษยานิเทศก์ ผู้บริการการศึกษา และบุคคลทั่วไป ตามลำดับ

สถานที่จัดกิจกรรม (คำถามข้อที่ 5) การเลือกสถานที่สำหรับกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาจากเกณฑ์หลายประการ ดังนี้

1. ปริมาณผู้ร่วมกิจกรรม ถ้าผู้ร่วมกิจกรรมมีปริมาณมากจำเป็นต้องใช้สถานที่ที่กว้างขวางตามไปด้วย ความแออัดย่อมมีผลต่อการจัดกิจกรรมได้ ขณะเดียวกันถ้ามีห้องกว้างขวางแต่มีผู้ร่วมกิจกรรมน้อยก็จะดูเว้งว่าง ขนาดสถานที่ที่เหมาะสมกับผู้ร่วมกิจกรรมจึงมีความจำเป็น
2. ที่ตั้ง ถ้าที่จัดกิจกรรมอยู่ไกลเกินไป อาจมีปัญหาในเรื่องความร่วมมือได้ที่จัดกิจกรรม จึงควรอยู่ไม่ไกลจนเกินไป ถ้ามีความเห็นขัดแย้งในเรื่องสถานที่จัดกิจกรรม มักจะยอมให้เสียข้างมากเป็นผู้ตัดสิน
3. ความเหมาะสมของการเลือกสถานที่จัดกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาว่ากิจกรรมที่จัดนั้นเป็นกิจกรรมอะไร จะต้องเลือกสถานที่ให้เหมาะกับกิจกรรมนั้น
4. ความปลอดภัยเป็นเกณฑ์สำคัญอีกประการหนึ่งในการเลือกสถานที่ ความปลอดภัยที่ต้องพิจารณาอันดับแรก ก็คือ ความแข็งแรงของอาคารสถานที่ที่จะรับได้กับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีอยู่ไม่น้อยที่มีการบาดเจ็บ หรือเสียชีวิตจากการชำรุดของสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรม นอกจากนั้นจะต้องแน่ใจสถานที่นั้นมีทางออกที่ดี เมื่อเกิดมีภัย เช่น ไฟไหม้ หรือเหตุอื่น ๆ ที่ต้องให้คนออกจากอาคารโดยเร็ว

ยังมีเกณฑ์อื่นๆอีกหลายประการที่เป็นหน้าที่ของผู้จัดกิจกรรมที่จะต้องพิจารณาเพื่อเลือกสถานที่จัดให้เหมาะสมที่สุดเป็นกรณีๆไป

เวลาจัดกิจกรรม (คำถามข้อที่ 6) การพิจารณาเวลาในการจัดกิจกรรม อาจพิจารณาได้ 2 กรณี คือ ความยาวของเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมและโอกาสของการจัดกิจกรรม

1. ความยาวของเวลา ในการจัดกิจกรรมจะต้องไม่จัดให้เยิ่นเย้อ เพราะจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเบื่อหน่าย เวลาที่ใช้ควรกระชับรวดเร็ว เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมร่วมทำกิจกรรมได้มากๆแม้เวลายืดยาวไปก็เป็นเรื่องที่เป็นไปได้
2. โอกาสของการจัด พิจารณาได้จากเกณฑ์หลายประการ คือ
 - 2.1 จัดตามเทศกาล ซึ่งอาจจะเป็นประเพณีประจำ เช่น ลอยกระทง วิสาขบูชา ฯลฯ ควรจัดเวลาให้เป็นไปตามประเพณี
 - 2.2 จัดในเวลาว่าง ถ้ากิจกรรมไม่ถูกจำกัดด้วยประเพณี ก็มักจะจัดกันในเวลาว่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งว่างจากการศึกษาเล่าเรียนจะสะดวกมาก
 - 2.3 จัดตามโอกาสเหมาะ เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นและอยู่ในความสนใจของคนทั่วไปการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆย่อมจะได้รับความสนใจ เช่น เหตุการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสู้รบ ฯลฯ
 - 2.4 จัดในเวลาเหมาะสม กิจกรรมที่จัดอาจจะเหมาะกับเวลาแตกต่างกันไป เช่น เช้า สาย บ่าย เย็น คำ การเลือกเวลาที่เหมาะสมก็จะได้รับความร่วมมือและมีโอกาสบรรลุวัตถุประสงค์ได้มาก

วิธีการจัดกิจกรรม (คำถามข้อที่ 7) จะแปรไปตามวัตถุประสงค์และชนิดของกิจกรรมที่จัด ซึ่งผู้จัดกิจกรรมจะต้องมีความรับผิดชอบดำเนินการ โดยจะจัดวิธีใดย่อมจะต้องมีการประชุมตกลงกันล่วงหน้า

ข้อเอื้อข้อจำกัด (คำถามข้อที่ 8) ข้อเอื้อและข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆที่กล่าวมาแล้วบางส่วน แต่โดยทั่วไปแล้วการพิจารณาข้อเอื้อและข้อจำกัดจะพิจารณาจากทรัพยากรอันประกอบด้วย

- กำลังคน
- กำลังเงิน
- วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่
- การจัดการ

ดังนั้นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งสำคัญของการจัดกิจกรรม คือ การวางแผนในการจัดเพื่อให้การจัดกิจกรรมดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

การติดตามดูแลการจัดกิจกรรมเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อควบคุมและดูแลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ซึ่งได้กำหนดไว้และป้องกันปัญหาความผิดพลาดซึ่งอาจเกิดขึ้นเพราะผู้ดำเนินงานอาจจะมีประสบการณ์และความรอบคอบไม่เพียงพอ (วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา, 2533)

นอกจากนี้ในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังเป็นหน้าที่ของครูที่ปรึกษา กิจกรรมซึ่งต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนอย่างเป็นกันเอง เพื่อสะดวกในการศึกษาแนวคิดและติดตามการดำเนินงานได้ทันทั่วถึง เพื่อเตรียมป้องกันปัญหาต่างๆอันอาจเกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมได้ทันเหตุการณ์ (ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ, 2528)

สรุปได้ว่าการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง คือ ผู้บริหารและครูที่ปรึกษา กิจกรรม ซึ่งจำเป็นต้องทำการติดตามดูแลกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันความผิดพลาดซึ่งอาจเกิดขึ้นขณะดำเนินการจัดกิจกรรมและเพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างการจัดกิจกรรม

ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจัดเป็นขั้นตอนที่สำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินผลการจัดกิจกรรม

การประเมินผลการจัดกิจกรรมนั้น กรมวิชาการ (2534) ได้กำหนดไว้ว่า ในระหว่างการทำกิจกรรม ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ประเมินและบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนฯ

วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา (2533) ได้เสนอการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ ดังนี้ การประเมินผลในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะผลจากการประเมินจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมนั้นมีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสได้สำรวจความสนใจ ความต้องการของสมาชิกและ
 ข้อบกพร่องต่างๆซึ่งสิ่งเหล่านี้จะให้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมในปีต่อไปให้ดี
 ยิ่งขึ้น การประเมินผลที่ดีนั้นควรจะทำหลายวิธี เพื่อจะได้ข้อมูลใกล้ความเป็นจริงมากที่สุด
 วิธีการประเมินผลควรประเมินจากบุคคลทุกกลุ่ม ซึ่งมีส่วนรับรู้หรือร่วมในการจัดกิจกรรมนั้นๆ
 เช่น

1. ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสรุปผลโครงการ ศึกษาความสำเร็จ และข้อบกพร่องใน
 การจัดดำเนินงาน
2. สุ่มสมาชิกตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรม
3. รับฟังข้อคิดเห็นจากครู – อาจารย์ซึ่งมีความสนใจในการจัดกิจกรรม
4. รับฟังการวิเคราะห์ผลงานจากผู้บริหาร หลังจากทีสรุปเสนอผลโครงการแล้ว

การประเมินผลการจัดกิจกรรมควรวางแผนและแบบฟอร์มให้ใช้เหมือนกันทุกชุมนุม
 หรือชมรม การประเมินผลควรจัดทำดังนี้ คือ

1. ประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกครั้ง
2. สรุปประเมินผลการจัดกิจกรรมก่อนสิ้นปีการศึกษา เพื่อเสนอให้วิทยาลัยได้ทราบผล
 การดำเนินงานพร้อมกับบัญชีรายรับรายจ่าย

การประเมินผลทุกครั้งจะต้องมีการทำรายงานสรุปผล การประเมินเก็บไว้เป็นหลักฐาน
 เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้คณะกรรมการรุ่นต่อไปได้ศึกษาวิธีการจัดการดำเนินงานด้านความสำเร็จและ
 ความล้มเหลว และเพื่อเป็นข้อมูลสรุปการประเมินก่อนสิ้นปีการศึกษา

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2524) กล่าวถึง หลักการการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริม
 หลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การประเมินผลต้องทำให้ตรงเป้าหมายที่วางไว้ และทำหลายๆด้านแล้วตีความหมาย
 ออกมาโดยพิจารณาว่าจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโครงการทั้งหมดของโรงเรียน
 อย่างไร มิใช่ดูว่าจะแก้ไขส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือเฉพาะกิจกรรมที่นักเรียนทำเท่านั้น
 ต้องดูทั้งโครงสร้าง
2. ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องช่วยกันประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่
 ชัดเจนและกว้างขวาง บุคคลเหล่านี้ ได้แก่ นักเรียน ครูอาจารย์ ครูที่ปรึกษา
 ผู้บริหาร พ่อแม่ และ บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น

- (1) ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสรุปผลโครงการ ศึกษาความสำเร็จและ
 ข้อบกพร่องในการจัดดำเนินงาน

- (2) สุ่มสมาชิกตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมประจำปี หนังสือคู่มือในห้องสมุดควรจัดหนังสือเหล่านี้ไว้สักตอนหนึ่งเพื่อประโยชน์แก่การค้นคว้าเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากแนวคิดทฤษฎีข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งโดยนำผลที่ได้มาพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

2. การรายงานผลการจัดกิจกรรม

หลังจากการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้วควรมีการสรุปการจัดกิจกรรมจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรมทุกครั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมและนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ผู้บังคับบัญชารับความก้าวหน้าของงานทุกระยะ สะดวกแก่การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในขณะเดียวกันควรเสนอรายงานให้ผู้ร่วมงานทราบด้วย การเสนอรายงานจำเป็นต้องมีการบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไว้เป็นระยะๆ มีการวิจัย การประเมินผล การตรวจสอบเป็นระยะ จึงจะสามารถรายงานได้ถูกต้องและสมบูรณ์ ลักษณะการรายงานจะประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. การรายงานเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหาร
2. การรายงานจะต้องมีผู้รายงานเป็นใครคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง รายงานต่อคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง อาจจะเป็นผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือประชาชน
3. การรายงานเป็นการให้ข่าวสาร ซึ่งการให้ข่าวสารก็ต้องอาศัยกรรมวิธีที่ดีของการสื่อความ

การรายงานจึงถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของการบริหารกิจกรรมนักเรียน การรายงานที่ดีย่อมทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานของผู้บริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2534)

วันมุฮัมหมัดนอร์ มะทา (2533) กล่าวว่า การประเมินผลทุกครั้งจะต้องมีการทำรายงานสรุปผลการประเมินเก็บไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้คณะกรรมการรุ่นต่อไปได้ศึกษาวิธีการจัดการดำเนินการทั้งด้านความสำเร็จและความล้มเหลว และเพื่อเป็นข้อมูลสรุปการประเมินก่อนสิ้นปีการศึกษา

สรุปได้ว่า การประเมินผลการจัดกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากผลที่ได้จากการประเมินผลการจัดกิจกรรมจะสะท้อนให้เห็นข้อดีข้อเสียในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม แล้วนำผลที่ได้ไปใช้

ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป การประเมินผลการจัดกิจกรรมควรจัดทำเป็นระบบ และมีหลักการอันประกอบไปด้วยการประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการจัดกิจกรรม การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นสุดท้ายคือการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปและจัดทำเป็นรายงานผลการจัดกิจกรรมเมื่อสิ้นภาคการศึกษาทุกครั้ง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไป

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ทำไมจึงต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากการที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไปแล้วนั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ ระบบการศึกษา การจัดการศึกษา การบริหารและแนวทางการจัดการศึกษา สำหรับแนวทางการจัดการศึกษา ได้มีการบัญญัติไว้ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มาตรา 23 ความรู้ คุณธรรม มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 25 แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ มาตรา 26 การประเมินผู้เรียน มาตรา 27 - 28 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรา 29 การมีส่วนร่วมของชุมชน ภูมิปัญญาและวิทยาการ และมาตรา 30 วิจัยเพื่อการเรียนการสอน

แนวทางการจัดการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ดังที่พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

การที่เด็กและเยาวชนไทยจะได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่เก่ง ดี มีสุขได้นั้นจะต้องเกิดจากการจัดกิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถตอบสนองความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายละเอียดไว้นอกเหนือจากสาระของหลักสูตรในสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และอีก 1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาองค์รวมของความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ในทุกๆด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีคุณภาพ ปลูกฝัง

และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยจัดให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึงอะไร

เป็นกิจกรรมที่จัดด้วยรูปแบบ วิธีการ และกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งส่งเสริมเจตคติ เห็นคุณค่าชีวิต สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีเป้าหมายในการจัด ดังนี้

1. ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ทั้งวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัดและพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัว มองเห็นช่องทางในการสร้างอาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง
3. ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และประกอบสัมมาชีพ
4. ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมในการดำรงชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรม จริยธรรม
5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์เพื่อสังคม และประเทศชาติ

หลักการจัด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการจัด ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน
3. บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริงให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์จินตนาการที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
5. จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
6. มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา
7. ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการมีครูเป็นที่ปรึกษาเป็นผู้แนะนำและให้ครูถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดยคำนึงถึงความปลอดภัย
8. ชีวหลักการมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
9. มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินของการผ่านช่วงชั้นเรียน

ลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ สรุปกิจกรรมแนะแนวได้ดังต่อไปนี้

- 1.1 การแนะแนวการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนได้เต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้ และวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวด้านการเรียน และมีวินัย ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- 1.2 การแนะแนวอาชีพ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และโลกของงานอย่างหลากหลาย มีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน มีโอกาสได้รับประสบการณ์และฝึกงานตามความถนัด ความสนใจ

1.3 แนวโน้มเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีอารมณ์มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

สำหรับกิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน มุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ รู้สิทธิและหน้าที่ของตนเอง ซึ่งแบ่งตามความแตกต่างระหว่างกิจกรรมได้เป็น 2 ลักษณะ

2.1 กิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจตามความต้องการของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์กับผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการค้นพบความถนัดความสนใจของตนเอง และพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของสังคม และปลูกฝังจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

2.2 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมในสภาพชีวิตต่างๆ ซึ่งนำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งกระบวนการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ยุวกาชาด สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกรมการรักษาดินแดน

ในทางปฏิบัติสถานศึกษาจัดกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระให้มีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่ เลือกตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต ภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม รู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีเพื่อปรับตัวเข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างดีและมีความสุข เช่น กิจกรรมการสร้างเสริมความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตัวเอง กิจกรรมพัฒนาภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรม

สร้างเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้สามารถหลอมเข้าไปในกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ในลักษณะของการเข้าค่ายต่างๆ หรืออาจแยก จัดเป็นกิจกรรมเฉพาะทางได้ เช่น จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยมุ่งฝึกระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กิจกรรมชมรมวิชาการ มุ่งเน้น ประสบการณ์ ความชำนาญเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจและสนใจจากการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ ชุมชนต่างๆ เพื่อร่วมกันคิดค้นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสนุก ความสุข และพัฒนาทักษะทางสังคม ทั้งนี้แม้จะแยกจัดกิจกรรมเฉพาะทางก็สามารถบูรณาการกิจกรรมแนวนอนเข้าไว้ด้วย เพื่อให้ ค้นพบศักยภาพของตนเอง

บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปปรับปรุง และเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา

1. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 29 และหมวด 5 มาตรา 40 ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนในการบริหารจัดการในสถานศึกษานั้น คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1.1 ให้ความเห็นชอบมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและการดำเนินการ

- 1) มีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา
- 2) ให้ความเห็นชอบการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา
- 3) มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) มีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโอกาสต่อไป

1.2 ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาในด้านต่างๆ

- 1) ด้านงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนในการจัดหา งบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม วัสดุภัณฑ์ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ใน การปฏิบัติกิจกรรม
- 2) เป็นวิทยากรและแนะนำวิทยากร คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ ประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการและศิษย์เก่า ซึ่งล้วนแต่มีศักยภาพในตัวเอง

ฉะนั้นจึงสามารถเป็นวิทยากรหรือจัดหาวิทยากรภายนอก ในกรณีที่ขาดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่กำหนดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- 3) ให้คำปรึกษาและส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรกำหนดให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น และตระหนักถึงหน้าที่ในการสืบต่อมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 4) เป็นแหล่งการศึกษาและแหล่งข้อมูล กรรมการสถานศึกษาจะต้องมีการประสานสัมพันธ์กับแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เป็นโรงงาน สถานประกอบการ แหล่งวิทยากรต่างๆ เพื่อให้ความร่วมมือในการใช้เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติกิจกรรม และเป็นแหล่งศึกษาดูงานตามความต้องการของผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษามีดังนี้

2.1 กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ

ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ
- 2) กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา
- 3) ศึกษาข้อมูล แหล่งวิทยากรการเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่น
- 4) กำหนดและมอบหมายบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา

2.2 นิเทศและติดตาม

- 1) นิเทศและติดตามการจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและอนุมัติให้ความเห็นชอบ
- 2) นิเทศ ติดตามการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3 ส่งเสริมสนับสนุน

- 1) ให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
- 2) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) สนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4) ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.4 ประเมินและรายงาน

- 1) รับทราบผลการประเมินพร้อมทั้งเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป
- 2) รายงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป

3. บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษามีดังนี้

3.1 ดำเนินการสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการและสภาพปัญหา

ดำเนินการสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความต้องการ และปัญหาของผู้เรียน

3.2 จัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัด กิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการและปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน

3.3 จัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จัดทำและรวบรวมแผนงาน โครงการ ปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนด เป็นรายภาคเรียน รายปีการศึกษา หรือตามระยะเวลาที่กำหนดและเสนอขออนุมัติต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา

3.4 ให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้เรียน

มีหน้าที่ให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 นิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และนิเทศ ติดตามให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

3.6 รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากครูที่ปรึกษากิจกรรมตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม และนำเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4. บทบาทของครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ครูทุกคนต้องเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามคำขอของผู้เรียนหรือตามที่สถานศึกษามอบหมาย ซึ่งจะต้องมีบทบาท ดังนี้

4.1 ปฐมนิเทศ

ปฐมนิเทศให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมาย และวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.2 เลือกตั้งคณะกรรมการ

จัดให้ผู้เรียนเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.3 ส่งเสริมการจัดทำแผนงาน โครงการ

ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกของกิจกรรมร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างอิสระ

4.4 ประสานงาน

ประสานงานและอำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรตามความเหมาะสม

4.5 ให้คำปรึกษา

ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตามการจัดกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามแผนงานด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย

4.6 ประเมินผล

ประเมินผลการเข้าร่วมและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

4.7 สรุปและรายงานผล

สรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรมต่อหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. บทบาทของผู้เรียน

ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

5.1 เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ

ผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถทุกภาคเรียน โดยรวมกลุ่มเสนอกิจกรรมตามความต้องการหรืออาจเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

5.2 รับการปฐมนิเทศจากครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผู้เรียนจะต้องพบครูที่ปรึกษากิจกรรม เข้ารับการปฐมนิเทศ รับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ ในการเข้าร่วมและดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5.3 ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ

ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆซึ่งประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ ทรัพย์สิน นายทะเบียน และอื่นๆตามความเหมาะสม

5.4 ประชุมวางแผน จัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงาน

การดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามจุดประสงค์ จำเป็นต้องประชุมวางแผนในการดำเนินงาน ที่ประชุมควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดทำโครงการปฏิทินงานที่กำหนดวัน เวลาไว้อย่างชัดเจน แล้วนำเสนอต่อครูที่ปรึกษา กิจกรรม (กรมวิชาการ, 2545)

5.5 ปฏิบัติตามแผนงาน โครงการและปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้

เมื่อแผนงาน โครงการและปฏิทินงาน ได้รับอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ผู้เรียนจึงจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการและปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบของคณะกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้ง โดยใช้กระบวนการกลุ่ม และให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ

5.6 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมสามารถประเมินผลได้ดังนี้

1. ประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
2. ประเมินตนเองและประเมินเพื่อนร่วมกิจกรรมจากพฤติกรรมและคุณภาพของงาน

5.7 สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นตาม โครงการแล้ว คณะกรรมการดำเนินกิจกรรม จะต้องประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมและนำเสนอครูที่ปรึกษากิจกรรม

6 บทบาทของผู้ปกครองชุมชน

ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

6.1 ร่วมมือประสานงาน

ร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6.2 ส่งเสริมสนับสนุน

1. ให้ออกาสผู้เรียนได้ใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้
2. เป็นวิทยากรให้ความรู้และประสบการณ์
3. ให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกัน แก้ไขและพัฒนาผู้เรียน

6.3 ติดตามประเมินผล

1. ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียน
2. บันทึกสรุปพัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

7. การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่ง สำหรับการผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร ผู้เรียนต้องเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตลอดจนผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยครูที่ปรึกษา กิจกรรม ผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมตามแนวประเมิน ดังนี้

7.1 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

- 1) ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยประเมินจากพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม และผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีที่หลากหลายตามสภาพจริง
- 2) ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่

- 3) ในกรณีที่มีกิจกรรมใดต้องใช้เวลาปฏิบัติตลอดปี เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนแรก ผู้รับผิดชอบกิจกรรมควรจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนระยะหนึ่งก่อน เพื่อการปรับปรุงแก้ไข หรือส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และรายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ โดยทำการประเมินตามจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา
- 4) ตัดสินใจให้ผู้เรียนที่ผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม และมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ให้เป็นผู้ผ่านการประเมินผลการร่วมกิจกรรม ผู้เรียนที่มีผลการประเมินบกพร่องในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งหรือทั้งสองเกณฑ์ จะเป็นผู้ไม่ผ่านการประเมินผลการร่วมกิจกรรม

7.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

เป็นการประเมินสรุปผลการผ่านกิจกรรมตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนำผลไปพิจารณาตัดสินการผ่านช่วงชั้น โดยมีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

- 1) กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดช่วงชั้น
- 2) ผู้รับผิดชอบสรุปและประเมินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- 3) นำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เพื่อให้ความเห็นชอบ
- 4) เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสิน และอนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้นต่อไป (กรมวิชาการ, 2545)

การตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นเงื่อนไขสำคัญอีกประการหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบถ้วน และผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการพิจารณาตัดสินให้ผ่านช่วงชั้น การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. การประเมินผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรมและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาของการจัดกิจกรรม โดยรวบรวม

- จากบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมผลการปฏิบัติกิจกรรม และตัดสินผลการเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรม
2. การตัดสินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ประเมินและตัดสินเป็นรายกิจกรรม โดยพิจารณาจากผลการประเมินตามจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมกับเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรม แล้วตัดสินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
 3. การแจ้งผลการประเมิน การประเมินระดับผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด เมื่อให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วควรแจ้งให้ผู้เรียน ทราบโดยเร็ว และให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินทำการซ่อมเสริมให้ผ่านทุกๆ กิจกรรม ในขณะที่เดียวกันให้แจ้งผลการประเมินให้ฝ่ายทะเบียนของสถานศึกษานบันทึก ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนแต่ละคนสะสมไว้เป็นหลักฐาน
 4. การสรุปผลการประเมินผ่านช่วงชั้น เมื่อจบช่วงชั้นนายทะเบียนจะรวบรวมผลการเข้า ร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคนตลอดช่วงชั้น ผู้เรียนที่มีผลการประเมินการเข้าร่วม กิจกรรมได้ครบตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จะได้รับการพิจารณาให้ผ่านช่วงชั้น ร่วมกับเกณฑ์มาตรฐานการผ่านช่วงชั้นอื่นๆ ผู้เรียนที่มีผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนไม่ครบตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต่อไป ให้ครบตามเกณฑ์จึงจะได้รับการพิจารณาให้ผ่านช่วงชั้น

การตรวจสอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาสามารถตรวจสอบว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจัดเป็นอย่างไรบ้างใน 4 ประเด็น ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสร้างจิตสำนึกของการ ทำประโยชน์เพื่อสังคมมากน้อยเพียงใด
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเรียนเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน มากน้อยเพียงใด
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร
4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน มากน้อยเพียงใด

การศึกษาเฉพาะกรณี

การศึกษาเฉพาะกรณี (case study) เป็นเทคนิคการวิจัยแบบหนึ่งที่มีประโยชน์มากสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนที่ช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาและสถานการณ์ในชั้นเรียนได้อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ซับซ้อนยากแก่การเข้าใจด้วยวิธีการอื่นที่ผิวเผิน การศึกษาเฉพาะกรณีที่จะกล่าวถึงเป็นเทคนิคการวิจัยตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ

ความหมายและลักษณะของการศึกษาเฉพาะกรณี

แม้ว่าการศึกษาเฉพาะกรณี (case study) จะเป็นรูปแบบการวิจัยที่เป็นที่รู้จักและใช้อย่างแพร่หลายในทางสังคมศาสตร์ แต่ยังคงมีความสับสนอยู่บ้างในเรื่องความหมายและลักษณะเฉพาะของเทคนิคการวิจัยนี้ ความสับสนส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีชื่ออื่นๆที่มีความใกล้เคียงซึ่งเกี่ยวข้องกับคำว่า “case” ดังเช่น (Merriam, 1998)

- case record คือ บันทึกข้อมูลของกรณีที่ศึกษาซึ่งอาจใช้เพื่อการช่วยเหลือหรือเพื่อเป็นข้อมูลการวิจัย
- case history คือ บันทึกประวัติของกรณีที่ศึกษา บางกรณีใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า case record
- case work คือ งานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือแนะนำเฉพาะกรณี
- case method คือ การนำเสนอข้อมูลเฉพาะกรณีที่ใช้ในทางการแพทย์หรือทางกฎหมาย ส่วนในทางการศึกษาใช้ในลักษณะวิธีการสอนซึ่งให้ผู้เรียนศึกษาและวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง

คำว่า “case study” เมื่อหมายถึงรูปแบบหนึ่งของการวิจัยจึงควรใช้ชื่อว่า “การศึกษาเฉพาะกรณี” จะสื่อความได้เหมาะสมกว่าชื่อ “กรณีศึกษา” (ผ่องพรรณ, 2544)

การวิจัยชนิดนี้มีนิยามที่แตกต่างกัน บางนิยามเน้นกระบวนการในการศึกษา บางนิยามเป็นหน่วยในการศึกษา และบางนิยามเน้นผลที่ได้จากการศึกษา นอกจากนี้ยังมีนิยามต่างๆที่มีความหมายแตกต่างกันตามสาขาวิชา จึงไม่มีนิยามใดที่ใช้ได้ครอบคลุมทั่วไป (Stake, 1995) อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของรูปแบบการวิจัยชนิดนี้ จะเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นของ “การศึกษาเฉพาะกรณี” ดังนี้

1. ในด้านเป้าหมายของการวิจัย

การศึกษาเฉพาะกรณี มีเป้าหมายเพื่อการทำความเข้าใจและการตีความปรากฏการณ์หนึ่งอย่างลึกซึ้ง (in depth understanding) และครอบคลุม (holistic view) ผลการศึกษามักจะอยู่ในรูปของการบรรยายเชิงพรรณนาแบบเข้มข้นที่เรียกว่า thick description โดยการศึกษาของผู้วิจัยต้องอิงบริบทเสมอและเจาะจงเฉพาะกรณีไม่มุ่งสู่ข้อสรุปแบบนัยทั่วไป (Merriam, 1998) กล่าวคือ ถ้าทำการศึกษานักเรียนรายหนึ่ง ผลการศึกษาก็จะสรุปได้เฉพาะนักเรียนรายนั้นและในสภาวะแวดล้อมนั้นๆ

2. ในด้านขอบเขตของการศึกษา

ด้วยเหตุที่การศึกษาเฉพาะกรณีเป็นการศึกษาที่มีความเฉพาะเจาะจงดังกล่าวแล้ว จึงมีขอบเขตการศึกษาที่แน่นอน กรณี (case) หนึ่งที่ศึกษาเรียกเป็นภาษาวิจัยว่า “bounded system” นั่นคือสิ่งที่อยู่ภายใต้บริบทซึ่งเป็นสถานการณ์ตามที่เป็นจริง (real life context) และมีขอบเขตแน่นอน ทั้งในด้านคนและประเด็นที่เป็นจุดสนใจของนักวิจัยไม่ว่าผู้วิจัยจะศึกษานักเรียนคนหนึ่ง ชั้นเรียนหนึ่ง โรงเรียนหนึ่ง หรืออื่นๆ หน่วยที่ศึกษาจะเป็นใครหรืออะไรก็ตามจะต้องมีความชัดเจนในเรื่องขอบเขต (Stake, 1995 ; Miles and Huberman, 1994)

3. ในด้านวิธีการ

การศึกษาเฉพาะกรณีมักถูกเหมาว่าเป็นตัวแทนของการวิจัยเชิงคุณภาพ อีกทั้งถูกใช้ในความหมายควบคู่กับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ที่จริงการศึกษาเฉพาะกรณีอาจจะใช้วิธีการเชิงคุณภาพและวิธีการเชิงปริมาณก็ได้ โดยมีแนวทางที่แตกต่างกัน (Cohen and Manion, 1994 ; Yin, 1994) จุดสำคัญก็คือ การศึกษาเฉพาะกรณีใช้เทคนิควิธีในการเก็บข้อมูลได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึก ครอบคลุม และตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด (Hitcock and Hughes, 1995)

ชนิดของการศึกษาเฉพาะกรณี

การศึกษาเฉพาะกรณีจำแนกเป็นประเภทต่างๆตามสาขาวิชา ดังเช่น การศึกษาเฉพาะกรณีในสาขาจิตวิทยาซึ่งจะแตกต่างอย่างมากระหว่างการศึกษาเฉพาะกรณีในสาขามนุษยวิทยา เป็นต้น

ถ้าจำแนกตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์การวิจัยทางการศึกษา (Merriam, 1998) แบ่งการศึกษาเฉพาะกรณีเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. การศึกษาเฉพาะกรณีเชิงบรรยาย (descriptive or intrinsic case study)

การศึกษาเฉพาะกรณีชนิดนี้มุ่งเพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่เป็นอย่างที่มันเป็นอยู่เท่านั้น ไม่ได้มุ่งเพื่อวิเคราะห์รูปแบบหรือสร้างทฤษฎี จึงเป็นเพียงการบรรยายสิ่งที่สังเกต

2. การศึกษาเฉพาะกรณีเชิงตีความ (interpretive case study)

การศึกษาเฉพาะกรณีชนิดนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะอธิบายปรากฏการณ์ ด้วยการวิเคราะห์ ตีความ และค้นหารูปแบบหรือข้อสมมติฐานเชิงทฤษฎีบนพื้นฐานของข้อมูลที่ค้นพบ

3. การศึกษาเฉพาะกรณีเชิงประเมิน (evaluative case study)

นักวิจัยเชิงประเมินเริ่มนิยมใช้วิธีการศึกษาเฉพาะกรณีในการศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เช่น ใช้ในการประเมินหลักสูตรและโครงการต่างๆทางการศึกษา เพราะเห็นข้อดีของการศึกษาเฉพาะกรณีว่าทำให้ได้ข้อมูลลึก ครอบคลุมและสะท้อนความเป็นจริงได้ดี

เทคนิคการเก็บข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณี

การศึกษาเฉพาะกรณีตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธีประกอบกันเพื่อเสริมและยืนยันข้อมูล ซึ่งเรียกว่าเทคนิคสามเส้า (triangulation) และโดยมากจะใช้การสังเกตเป็นวิธีการหลักควบคู่ไปกับวิธีการสัมภาษณ์ เทคนิคการเก็บข้อมูล ได้แก่

- การสังเกตแบบธรรมชาติ (naturalistic observation)
- การสัมภาษณ์ (interview)
- การสะท้อนความรู้สึกนึกคิด (projective techniques)
- การใช้บันทึกส่วนตัวของนักเรียน (use of student diary / journal)
- การใช้ผลงานของนักเรียน (use of student product)

การนำเสนอข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณี

การเขียนรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีใช้ในรูปแบบของรายงานการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบหลักเช่นเดียวกับการวิจัยเชิงปริมาณ แต่รูปแบบและวิธีการนำเสนอในแต่ละส่วนของรายงานการวิจัยเชิงคุณภาพจะแตกต่างจากแนวทางของการวิจัยเชิงปริมาณอย่างมาก โดยเฉพาะในส่วน of ผลการวิจัยที่เรียกว่า “แกน” - the core (Bogdan and Biklen, 1992) ซึ่งเป็นส่วนที่นำเสนอรายละเอียดของข้อมูลจากการวิจัย มีลักษณะดังนี้

1. ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของการบรรยายด้วยถ้อยคำ (narrative text) เป็นรูปแบบหลักในการบรรยาย จะนำเสนอทั้งส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงและส่วนที่เป็นความคิดเห็นของผู้วิจัย โดยมีการเสริมให้ชัดเจนด้วยการใช้คำพูดโดยตรงของนักเรียน (quotes) และการบรรยายฉากเหตุการณ์

(vignettes) เป็นบางแห่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงสถานการณ์ได้มากขึ้น และยังทำให้การนำเสนอ มีชีวิตชีวา

2. อาจใช้ตารางและแผนภาพ (visual display) ประกอบในการนำเสนอข้อมูลบางส่วน เพื่อแสดงแบบแผนความสัมพันธ์ของข้อมูล ซึ่งจะช่วยให้ผลของการวิจัยชัดเจนขึ้น บางครั้งตาราง และแผนภาพอาจจะอยู่ในรูปข้อมูลเชิงปริมาณง่ายๆก็ได้เช่นกัน

เนื่องจากการบรรยายเชิงพรรณนาซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว จึงต้องอาศัยกลยุทธ์ในการ เขียนที่ดี เพื่อจะได้รายงานการวิจัยที่มีคุณภาพและน่าอ่าน

Yin (1994) มีข้อเสนอแนะดังนี้

- พิจารณาว่าจะเขียนให้ใครอ่าน นักวิชาการหรือคนทั่วไป แล้วเขียนให้เหมาะสม
- ยึดเป้าหมายการวิจัยไว้ อย่าให้ออกนอกประเด็นของการวิจัย
- เทคนิคพื้นฐานคือการถักทอข้อมูลเข้าด้วยกันให้ได้ความหมาย โดยคงไว้ซึ่งความเที่ยงตรงของข้อมูล นักวิจัยต้องรู้จัก “ทิ้ง” ข้อมูลบางอย่างบ้าง ถ้าข้อมูลนั้นไม่ได้ช่วยตอบคำถาม และเอื้อประโยชน์ในการนำเสนอ
- รายงานการศึกษาเฉพาะกรณี อาจจะดูเหมือนนิยายหรือเรื่องสั้น ผู้วิจัยจึงควรระวังให้มี สมดุลระหว่างเทคนิคในการนำเสนอกับการสะท้อนความเป็นจริงอย่างน่าเชื่อถือ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร ดังนั้นจึงมีงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรายวิชาต่างๆ เท่าที่ปรากฏจะเป็นงานวิจัยซึ่งศึกษาสภาพปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนมากจะเป็นการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษาในระดับ ต่างๆ อย่างไรก็ตามเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่พบในประเทศก็ยังมีปรากฏบ้างแต่อยู่ใน ระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะได้สรุปแนวคิดและข้อค้นพบและนำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรม เสริมหลักสูตรดังต่อไปนี้

สุภา หรุจิตตวิวัฒน์ (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอโครงการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู ในด้านความมุ่งหมาย วิธีการจัด และการเข้า ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ประเภทของกิจกรรมที่จัด ประโยชน์ของกิจกรรมแต่ละ ประเภท การประเมินผล ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะเปรียบเทียบความคิดเห็นของ อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยและนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชา

ภาษาไทย และเพื่อเสนอโครงการการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู จาก การวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์กับนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ในวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความมุ่งหมายที่สำคัญ ได้แก่ เพื่อให้ศึกษามีความรู้และ ทักษะทางภาษาไทยดีขึ้นและเพื่อฝึกให้รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านประเภทและประโยชน์ของ กิจกรรมแบ่งออกเป็นกิจกรรมการใช้ภาษาไทย หลักภาษาไทย และวรรณคดีไทย พบว่า ส่วน ใหญ่มีการจัดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ประโยชน์ของกิจกรรมที่จัดก็เช่นกัน ซึ่งการจัดกิจกรรมส่วน ใหญ่จัดในเวลาเรียน กิจกรรมทุกประเภทช่วยให้ผลการเรียนรู้สูงขึ้น การประเมินผลนั้นอาจารย์ และนักศึกษาให้ความเห็นว่าควรประเมินผลทุกครั้งโดยสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของ นักศึกษา การประเมินทุกครั้งควรนำไปปรับปรุงในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป ปัญหาและ อุปสรรคที่สำคัญ คือ งบประมาณน้อย อาจารย์และนักศึกษาไม่ค่อยเข้าใจและสนใจเท่าที่ควร ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม คือ ให้เพิ่มงบประมาณและควรจัดกิจกรรมบางกิจกรรมร่วมกับ ศูนย์วัฒนธรรมและผู้วิจัยได้เสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู โดยโครงการนี้ได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหาความเหมาะสมและโครงการนี้เสนอจัดในรอบ 1 ปี โดยเสนอกิจกรรมแต่ละภาคการศึกษาเป็นโครงการทางด้านการใช้ภาษา หลักภาษา และ วรรณคดี นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะแนวทางการประเมินผลไว้ด้วย

นฤดี จารุยาวงศ์ (2527) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริม หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์กับเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอน ปลายในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชา คณิตศาสตร์และเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วม กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์กับเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน โรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมน้อยครั้งในการเข้าร่วม กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ใน 6 ด้าน คือ การเลือกวางแผน การดำเนินงาน การ ประกวดแข่งขัน การผลิตสื่อการเรียนการสอน การจัดป้ายนิเทศของชุมนุมคณิตศาสตร์ และ กิจกรรมอื่น ๆ นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์จะช่วยพัฒนาสติปัญญา ในการคิดคำนวณและจากผลการวิจัยยังพบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ กับคะแนนเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เจริญ จิตวารินทร์ (2527) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 4 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภท วิธีการจัด ผลการจัดและปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 4 ที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและเทศบาล จำนวน 269 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูทั้งหมด 538 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสำรวจเกี่ยวกับประเภทกิจกรรมเสริมหลักสูตร แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการจัด ผลการจัดและปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรม และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม จากการวิจัยพบว่า ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่จัดในโรงเรียนประถมศึกษามี 10 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศาสนาและสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมสังคม ศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมนาฏศิลป์ ดนตรีและการริ้วเริง กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และงานอดิเรก กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด ซึ่งจัดมากในทุกโรงเรียน ส่วนกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมและการใช้สินค้าไทยและกิจกรรมอื่นๆมีจ้ดน้อย วิธีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดี ส่วนมากโรงเรียนมีการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม โดยผู้บริหารและคณะครูประชุมร่วมกัน จัดทำโครงการให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของนักเรียนและการเรียนการสอนตามหลักสูตร เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ เวลาที่ใช้ในการจัดส่วนมาก คือ เวลาเช้าก่อนเข้าห้องเรียน งบประมาณส่วนใหญ่ได้จากรายได้ของโรงเรียนและเงินช่วยเหลือจากคณะครู การควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมใช้แผนปฏิบัติงาน ควบคุมอุปกรณ์ที่ใช้ส่วนมากจัดซื้อตามโครงการ และจัดหาจากท้องถิ่นโดยคณะครูและนักเรียน ส่วนการประสานงานการจัดกิจกรรมส่วนมากใช้หลักความร่วมมือ มีการประชุมปรึกษาคณะกรรมการแต่ละกิจกรรม สำหรับการประเมินผลมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรมเป็นผู้ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง โดยวิธีการสังเกตความสนใจของนักเรียนและมีการแจ้งให้นักเรียนทราบด้วยวาจา ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองดีในแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจกรรมวิชาการเป็นกิจกรรมที่เกิดลักษณะความเป็นพลเมืองดีในระดับมาก รวม 34 ด้าน ส่วนกิจกรรมอื่นๆเกิดลักษณะความเป็นพลเมืองดีระดับมากบางลักษณะ ส่วนกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมและการใช้สินค้าไทยและกิจกรรมสังคมศิลปะและวัฒนธรรมเกิดลักษณะความเป็นพลเมืองดีน้อย สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีในแต่ละลักษณะทั้ง 36 ด้าน พบว่า ลักษณะความเป็นพลเมืองดี 9 ด้าน เกิดในระดับมากในทุกกิจกรรมที่จัด ส่วนลักษณะด้านอื่นๆเกิดในระดับมากบาง

กิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองเกิดในระดับน้อยทุกกิจกรรม ข้อค้นพบด้านปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 4 ส่วนมากได้แก่ ขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม มีเวลาน้อย สถานที่ไม่เพียงพอ ขาดความร่วมมือสนับสนุนอย่างจริงจังจากครู อาจารย์ และขาดแหล่งข้อมูล ข่าวสารประกอบการวางแผน

ชูศรี เถลิงเกียรติสกุล (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในด้านความมุ่งหมาย การเตรียมและการดำเนินงาน การประเมินผล ความสม่ำเสมอของการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะและนำข้อมูลที่ได้มาประกอบเป็นแนวทางการเสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสำหรับสอบถามตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 120 คน และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาอังกฤษจำนวน 480 คน ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมมีความมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษดีขึ้น ผู้ริเริ่มและดำเนินการจัดกิจกรรม คือ อาจารย์ในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม คือ ในเวลาเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นที่จัดกิจกรรม ส่วนเงินที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณ และในการจัดกิจกรรมทุกครั้งจะมีการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป นอกจากนี้อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมประเภทส่งเสริมการฟัง การพูด การเขียนและกิจกรรมประเภทส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของชนชาติเจ้าของภาษานั้น ส่วนใหญ่จัดเป็นบางครั้งแต่กิจกรรมประเภทส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่ไม่ได้จัด อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่มีประโยชน์พอสมควรและเห็นว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษมีปัญหาและอุปสรรคปานกลาง และได้เสนอแนะในการจัดกิจกรรมว่าควรมีการวางแผนงานล่วงหน้า จัดเตรียมงบประมาณ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ไว้ให้พร้อม นักเรียนควรเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเอง โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษาและควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกครั้งโดยใช้วิธีประเมินผลหลายๆวิธี

สายพิน พุทธิสาร (2543) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลประกวดวงดนตรีไทย ถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคนตรีไทย และปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับรางวัลประกวดวงดนตรีไทย ถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่ได้รับรางวัลประกวดวงดนตรีไทยในปี 2538 - 2542 รวม 8 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาศิลปศึกษา ครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง แบบสังเกตและแบบศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม โรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมโดยจัดทำแผนปฏิบัติการและโครงการ โดยครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้เขียนโครงการ มีการประสานงานในการอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ มีการเชิญวิทยากรพิเศษและศิษย์เก่าเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมงบประมาณในการจัดกิจกรรมได้รับจากเงินบำรุงการศึกษาและเงินสมาคมผู้ปกครองและครู ครูที่ปรึกษากิจกรรมประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิกกับนักเรียนในห้องเรียน นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย ปัญหาที่พบในการเตรียมการจัดกิจกรรม คือ สถานที่ฝึกซ้อมไม่เหมาะสม ขนาดแกลนบุคลาการที่เชี่ยวชาญและงบประมาณไม่เพียงพอ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม พบว่า มีการปฐมนิเทศสมาชิก สำหรับคณะกรรมการดำเนินงานประกอบด้วยคณะกรรมการครูที่ได้จากการแต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียนที่ได้จากการเลือกตั้ง ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรม กิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมฝึกซ้อมเพื่อประกวด ร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน กิจกรรมบริการชุมชน โดยใช้เวลาเย็นหลังเลิกเรียนและเวลาเข้าก่อนเข้าแถวเป็นเวลาฝึกซ้อม แนวการจัดกิจกรรมมุ่งส่งเสริมความถนัด พัฒนาความสามารถ ส่งเสริมทักษะและสร้างโอกาสในการเรียนต่อ ลักษณะการฝึกซ้อมมีทั้งการฝึกซ้อมทักษะและฝึกซ้อมรวมวง ครูที่ปรึกษากิจกรรมดูแลการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารติดตามการจัดกิจกรรมจากรายงานผลการจัดกิจกรรมและการเขียนบันทึกขั้วญกำลังใจ ปัญหาที่พบคือมีเวลาฝึกซ้อมน้อย ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและจัดทำเอกสารรายงานผลการจัดกิจกรรมเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ปัญหาในการประเมินผลการจัดกิจกรรม คือ ไม่มีการบันทึกผลการประเมินการจัดกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษร การรายงานผลการจัดกิจกรรมล่าช้าและจัดทำไม่สม่ำเสมอ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร 15 คน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 122 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เป็นประธานของกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม 114 คน กลุ่มผู้บริหารและนักเรียนที่เป็นประธานศึกษาข้อมูลจากประชากร กลุ่มครูที่ปรึกษากิจกรรมศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยครูที่ปรึกษากิจกรรมใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายกิจกรรม 5 ประเภทๆ ละ 4 คน รวมจำนวนครูที่ปรึกษา 20 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 149 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - structured) แบบสอบถาม แบบสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับผู้บริหารแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถาม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เป็นประธานของกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใช้สังเกตเกี่ยวกับการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ฉบับที่ 5 เป็นแบบศึกษาเอกสาร สำหรับวิเคราะห์เนื้อหาในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อันเป็นข้อมูลที่สำคัญเพื่อประกอบการศึกษาซึ่งมีความสัมพันธ์กับกรอบแนวคิดในการวิจัย เอกสารที่ใช้ศึกษาได้แก่ เอกสารการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนคาราวินาลัย พุทธศักราช 2548 แผนปฏิบัติการประจำปี คำสั่งและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการสำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กำหนดการสอน แผนการสอน เอกสารการวัดและประเมินผล หลักฐานการส่งครูเข้าอบรม

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. สัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนคาราวินาลัย เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. จัดทำตารางโครงสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา
4. นำตารางสร้างเครื่องมือวิจัย และขอบเขตของการวิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบคำแนะนําหรือปรับปรุงแก้ไข
5. สร้างเครื่องมือฉบับร่างทั้ง 5 ฉบับ นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข
6. นำเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์ ความตรงของเนื้อหาและภาษาที่ใช้
7. นำเครื่องมือวิจัยมาปรับปรุงแก้ไข แล้วขอคำแนะนําจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้เครื่องมือวิจัยมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน
8. จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นเตรียมตัวก่อนการดำเนินการเก็บข้อมูล

1. ติดต่อประสานงาน กับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูล
2. จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ สมุดบันทึก แฟ้มรวบรวมข้อมูล เครื่องบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียง

ขั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมีหลายวิธีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ครอบคลุม และสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้ จึงจะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ คือ ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างซึ่งมีคำถามเป็นเพียงแนวทางในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถดัดแปลงข้อคำถามโดยให้คงความหมายเดิม และไม่จำเป็นต้องเรียงข้อคำถาม เพื่อให้การสัมภาษณ์มีความต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันและได้ดำเนินการสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ คือ ดำเนินการสัมภาษณ์ขณะที่สังเกตการสอน ขณะศึกษาเอกสาร เพื่อให้ได้รายละเอียด ความชัดเจนของข้อมูลอย่างครบถ้วน และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการสัมภาษณ์ ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์

1.1.1 ก่อนดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลโดยการแนะนำตนเองอย่างเป็นทางการ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูล รวมทั้งนัดแนะวัน เวลา และสถานที่ในการให้ข้อมูล

1.1.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานบางประการของผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้า

1.1.3 ศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เตรียมและศึกษาวิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนการดำเนินการสัมภาษณ์

1.2 ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์

1.2.1 ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สนทนาสังเกตความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นจึงแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายถึงเหตุผลที่ต้องใช้เครื่องบันทึกเสียง และขออนุญาตใช้เครื่อง

บันทึกเสียงในขณะสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆที่บันทึกไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

1.2.2 ในขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีพูดคุยสนทนากันอย่างต่อเนื่องตามเรื่องที่พูดคุยกันอยู่ โดยอาจไม่เป็นไปตามลำดับข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ หรืออาจเพิ่มเติมข้อความที่ไม่มีอยู่ในแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตรงตามที่ต้องการ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้จัดบันทึกข้อมูลในขณะสัมภาษณ์ด้วย

1.3 ขั้นตอนหลังการสัมภาษณ์

1.3.1 ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลในแต่ละวันในแบบบันทึกที่ได้เตรียมไว้ เพื่อจดยละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้บันทึกในขณะสัมภาษณ์ ข้อสังเกตต่างๆที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์และการให้ข้อมูล รวมทั้งความคิดเห็นของผู้วิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ และถอดคำสัมภาษณ์ไว้ทุกครั้งด้วย ส่วนการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยใช้วิธีจำไว้แล้วรีบทำการบันทึกเมื่อมีโอกาสหลังจากเสร็จสิ้นการสนทนา

1.3.2 สํารวจแถบบันทึกเสียงที่ทำการบันทึกเสียงไว้ จดวัน เวลา สถานที่ และชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ลงบนแถบบันทึกเสียงแต่ละแผ่น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนเมื่อนำมาฟังอีกครั้งในช่วงวิเคราะห์ข้อมูล

2. การสอบถาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการขอความร่วมมือจากผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน เพื่อแจ้งให้ทราบว่าผู้วิจัยจะให้นักเรียนที่เป็นประธานกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรมทำแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. การสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการขอความร่วมมือจากผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน เพื่อแจ้งให้ทราบว่าผู้วิจัยจะทำการสังเกตการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง 5 กิจกรรมๆละ 2 ครั้ง รวมสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 10 ครั้ง
4. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาเอกสารเฉพาะในส่วนที่มีการเชื่อมโยงถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และเป็นข้อมูลที่ได้รับการกล่าวถึงในการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสอบถามเป็นหลัก สำหรับข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสังเคราะห์รวมในประเด็นย่อยของกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหาร และครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

3. ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

4. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน และการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนดาราวิทยาลัย ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสอบถามนักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรมผู้เรียน ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม การสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการศึกษาเอกสารเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2 ฉบับ แบบสอบถามแบบสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแบบศึกษาเอกสาร โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ประกอบด้วย ปรัชญาการจัดการศึกษา ประวัติโรงเรียน วิสัยทัศน์ของโรงเรียน พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สภาพทั่วไป และจำนวนบุคลากรของโรงเรียน แนวคิดในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และนักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรมผู้เรียนความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในประเด็นของสภาพและปัญหาของการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของความเรียงตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนดาราวิทยาลัย สภาพของโรงเรียน รวมถึงการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ปรัชญาการจัดการศึกษา ประวัติของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ของโรงเรียน พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ส่วนที่ 3 สภาพทั่วไปและจำนวนบุคลากรของโรงเรียน

ส่วนที่ 4 แนวคิดในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ส่วนที่ 1 ปรัชญาการจัดการศึกษาและประวัติของโรงเรียน

ปรัชญาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

โรงเรียนดาราวิทยาลัย เป็นโรงเรียนของมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ดังนั้น ปรัชญาการจัดการศึกษาจึงตั้งอยู่บนรากฐานแห่งคริสต์ศาสนา มุ่งให้มีการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งอบรมและให้การศึกษาแก่เยาวชนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และฐานะของบุคคล มีความมุ่งมั่นที่จะสนองความต้องการของสังคม และพัฒนาบุคคลในทุกด้านให้ถึงพร้อมซึ่งความไพบุลย์ ด้วยการเป็นพลเมืองดี มีความรักชาติ ศรัทธาในศาสนา จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ มีศีลธรรม มีมนุษยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุจริตและสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ มีจิตใจและอารมณ์มั่นคง มีความรอบรู้ เป็นเลิศทางวิชาการ มีประสิทธิภาพในการทำงานและประกอบอาชีพ มีประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตโดยสันติสุข เป็นผู้มองการณ์ไกล อุดมด้วยคุณธรรม และอุทิศตนเพื่อการดีทุกอย่าง

การจัดการศึกษาอบรมของโรงเรียน มุ่งที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้โดยการกระทำและการมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง นั่นคือการเรียนรู้ที่ผู้สอนและผู้เรียนจะแสวงหาประสบการณ์ร่วมกัน ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ ทั้งเป็นผู้ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจแก่กล้าในการตัดสินใจเลือกค่านิยมที่ถูกต้องสร้างสรรค์ คือการมีมนุษยธรรม มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายที่สมบูรณ์ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และใช้วิชาการนั้นปฏิบัติงานประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอย่างสันติสุขในสังคม อุดมด้วยคุณธรรม มุ่งอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม การศึกษาอบรมเช่นนี้เป็นการเตรียมกุลบุตรกุลธิดาให้เผชิญสถานการณ์อนาคตด้วยการฝึกฝนตนในปัจจุบันและการเข้าใจอดีต จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาอบรมของโรงเรียนเพื่อ

1. ให้การศึกษาด้วยชีวิต และเพื่อชีวิตที่สมบูรณ์ตามแบบพระเยซูคริสต์
2. ให้นักเรียนพัฒนาร่างกาย สติปัญญา สังคม และจิตวิญญาณ

3. ให้นักเรียนเป็นพลเมืองดี มีความศรัทธาในศาสนา และจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์
4. แบ่งเบาภาระของรัฐบาลในด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างเอกัตบุคคลดีเด่นในคุณค่า มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ มีความขยันขันแข็ง มีความรับผิดชอบ และมีน้ำใจอันดีงาม
5. ให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานระดับสากล และเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการศึกษาของประเทศ

ประวัติของโรงเรียนคาราวินาลัย

โรงเรียนคาราวินาลัย เป็นโรงเรียนสตรีแห่งแรกในภาคเหนือที่รับใช้ประชาชนในด้าน “พันธกิจการศึกษา” ผู้ก่อตั้งสถาบันการศึกษาแห่งนี้คือ ศาสนาจารย์ ดร. ดานีเอล แมคกิลวารี และภรรยา ซึ่งเป็นมิชชันนารีชาวอเมริกัน สังกัดองค์การเผยแพร่คริสต์ศาสนาของคริสตจักรเพรสไบทีเรียนแห่งสหรัฐอเมริกา นิวยอร์คสเตต

ศาสนาจารย์ ดร. ดานีเอล แมคกิลวารี ได้เดินทางมากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 1858 (พ.ศ. 2401) ท่านได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ในพระบรมมหาราชวัง นับเป็นเกียรติอันสูงสำหรับท่าน

วันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 1867 ศาสนาจารย์ ดร. ดานีเอล แมคกิลวารี และภรรยาพร้อมกับบุตรเล็กๆอีก 2 คน ได้เดินทางมุ่งสู่นครเชียงใหม่ทางลำน้ำแม่ปิง ผ่านแก่งต่างๆถึง 32 แก่ง ใช้เวลาเดินทางจากกรุงเทพฯถึงเชียงใหม่เป็นเวลา 3 เดือนเต็ม ท่านและครอบครัวพักอยู่ที่ศาลาริมฝั่งแม่น้ำปิงด้านตะวันออกของกำแพงเมืองเชียงใหม่ มีพื้นที่กว้าง 12 ฟุต ยาว 20 ฟุต ที่ศาลาแห่งนี้ได้กลายเป็นสุสานที่ให้การรักษา ทั้งการเย็บบาดแผล การเข้าเฝือกกระดูกที่หัก ท่านได้ใช้ยาเพื่อระงับและป้องกันโรคระบาดในเมืองเชียงใหม่ ซึ่งในเวลานั้น คือ โรคไข้จับสั่น ไข้ทรพิษ และปลูกฝีให้ประชาชนทั่วไป

ดร.แมคกิลวารีและภรรยา มีอุดมการณ์มุ่งมั่นที่จะให้สตรีได้ศึกษาเล่าเรียนทัดเทียมกับบุรุษ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2421 นางดาเนียล แมคกิลวารี จึงได้เปิดสอนเด็กหญิงขึ้นที่บ้าน โดยสอนการเย็บปักถักร้อย และสอนคริสต์จริยธรรม ต่อมาเมื่อมีนักเรียนสนใจเพิ่มมากขึ้น ดร.แมคกิลวารีและภรรยาจึงได้เขียนจดหมายไปยังกรุงเทพฯเพื่อรายงานให้ทางสำนักงานใหญ่ทราบ และขอครุมาช่วยจัดการเรียนการสอนที่ท่านและภรรยารับผิดชอบอยู่ ทางสำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพฯจึงได้ส่งครูสตรีสาวสองท่าน คือ นางสาวเอ็ดน่า เอส โคล และนางสาวแมรี เอ็ม แคมป์เบล มาช่วยเหลือ

จัดตั้งเป็นโรงเรียนสตรีแห่งแรกในจังหวัดเชียงใหม่มีชื่อว่า“โรงเรียนสตรี”ตั้งอยู่ที่เชิงสะพานนวรัฐ ณ ที่ตั้งคริสตจักรที่ 1 ในปัจจุบันนี้

ในปี พ.ศ. 2431 ได้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนสตรีมาเป็น “โรงเรียนสตรีพระราชชายา” เนื่องจากพระราชชายาเจ้าดารารัศมี พระธิดาของเจ้าหลวงอินทวิชยานนท์ พระราชชายาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์และได้ประทานนามให้

ในปี พ.ศ. 2466 ได้ย้ายโรงเรียนสตรีพระราชชายา แผนกมัธยม ไปสถานศึกษาใหม่ที่ บ้านหนองเส็ง บริเวณติดกับโรงพยาบาลแมคคอร์มิค เลขที่ 196 ถนนแก้วนวรัฐ ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนในปัจจุบัน และได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนใหม่ว่า “คาราวินาลัย” มาจนตราบนานเท่าทุกวันนี้ ส่วนโรงเรียนพระราชชายาเดิมนั้นคงใช้เป็นสถานที่สอนนักเรียนระดับประถมเท่านั้น

ในปีพ.ศ. 2468 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 และพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี เสด็จเยี่ยมโรงเรียนคาราวินาลัย ได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ให้กับโรงเรียน และโรงเรียนได้นำไปสร้างประตูโรงเรียน และในปี พ.ศ. 2470 นางสาววินนี่ เบอร์ ได้จัดตั้งกองทุนลูกเสือหญิงตามแนวทางลูกเสือหญิงแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นกองทุนแรกของภาคเหนือ

ในปี พ.ศ. 2483 โรงเรียนได้รับการรับรองวิทยฐานะจากกระทรวงศึกษาธิการ หลังจากนั้นในช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2484 ถึงปีพ.ศ. 2488 โรงเรียนต้องปิดทำการชั่วคราว เนื่องจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง ในปี พ.ศ. 2489 ดร. เค . อี . แวลส์ กลับมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้รับมอบทรัพย์สินคืนจากรัฐบาลไทย และตั้งให้นางไฝคำ พันธุ์พงศ์ เป็นครูใหญ่ ต่อมาในปีพ.ศ. 2490 โรงเรียนได้เปิดแผนกมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทยาศาสตร์ และสายศิลป์ชั้น และในวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 7 เสด็จเยี่ยมโรงเรียนอีกเป็นครั้งที่ 2 และในวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2501 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยี่ยมโรงเรียนคาราวินาลัย ต่อมาเมื่อปีพ.ศ. 2506 ย้ายแผนกอนุบาล และประถม ซึ่งอยู่ที่โรงเรียนพระราชชายาเดิม มารวมกับแผนกมัธยมที่บ้านหนองเส็ง ซึ่งก็คือสถานที่ตั้งโรงเรียนในปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2528 โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษา ต่อมาในปีพ.ศ. 2533 โรงเรียนก็ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง

หลังจากนั้นโรงเรียนคาราวิทยาลัยได้ส่งวงโยชวาทิตเข้าร่วมแข่งขันที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ได้รับรางวัลแชมป์โลกในปี พ.ศ. 2536 จากนั้นในปี พ.ศ. 2539 วงโยชวาทิตก็ได้รับรางวัลแชมป์โลกอีกครั้งจากการแข่งขันที่ประเทศแคนาดา นอกจากนี้จะได้รับรางวัลระดับนานาชาติแล้ว ในปีเดียวกันนั้นโรงเรียนยังได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่อีกด้วย จากนั้นในปี พ.ศ. 2542 โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาเอกชน จากคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 ถึงปีการศึกษา 2546

ส่วนที่ 2 วิสัยทัศน์ของโรงเรียน พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

โรงเรียนคาราวิทยาลัยมุ่งเน้นการบริหารจัดการด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศ และจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ ด้านภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังให้ผู้เรียนและบุคลากรดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ พัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพครู และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

วิสัยทัศน์หลักสูตร

โรงเรียนคาราวิทยาลัยจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามศักยภาพ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง มีสุขภาพแข็งแรง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีทักษะชีวิต มีทักษะการจัดการ และการใช้เทคโนโลยี สร้างสำนึกในความเป็นไทย รักษาดี รักท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พันธกิจ

1. ส่งเสริมผู้เรียนและบุคลากรด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักคริสต์ศาสนา
2. พัฒนาผู้บริหารและครูสู่มาตรฐานวิชาชีพ
3. พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. พัฒนาสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
5. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมความมีวินัย มีสุขภาพแข็งแรง มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ส่งเสริมกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
7. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ
8. พัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนและบุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรมตามแบบอย่างพระเยซูคริสต์
2. พัฒนาผู้บริหารและครูผู้มาตรฐานวิชาชีพ
3. ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความสามารถและเต็มตามศักยภาพ
4. ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ทันต่อวิทยาการสมัยใหม่ เลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม และมีคุณภาพ
5. ผู้เรียนมีวินัย มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต
6. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
7. พัฒนาการบริหารจัดการให้มีคุณภาพด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
8. ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข บุคลากรมีความสุขในการทำงาน และทุกคนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี
2. มีความเป็นสุภาพชน และมีจิตใจมุ่งทำประโยชน์ต่อส่วนรวม
3. คิดและทำงานเป็นระบบ ประณีต รอบคอบ มีเหตุผลและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อประโยชน์สุขของสังคมและโลก
4. ภูมิใจในความเป็นนักเรียนคาราวินาลัย
5. เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและสิ่งแวดล้อม
6. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย
7. นำหลักธรรมและคุณธรรมของศาสนาไปใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

8. มีทักษะในการครองตน
9. มีจิตวิทยาศาสตร์และรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมและโลก
10. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียนและใช้ทักษะทางภาษาเพื่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
11. สามารถนำทักษะภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมาใช้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้วิชาต่างๆ เพื่อแสวงหาความรู้และมีความคิดสร้างสรรค์
12. มีความสามารถด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียนสื่อความ
13. สร้างสรรค์และคิดสังเคราะห์งานโดยผสมภูมิปัญญาไทยและเทคโนโลยี
14. มีสุนทรียภาพและทักษะด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ส่วนที่ 3 สภาพทั่วไปจำนวนบุคลากรของโรงเรียน

โรงเรียนคาราวินาลัย เป็นโรงเรียนสตรีแห่งแรกของภาคเหนือ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2421 โดยมีชนนารีชาวอเมริกัน คือ ศาสนาจารย์ ดร.ดаниเอล และนางโซเฟีย บรัดเลย์ แมคคิลวารี ตั้งอยู่เลขที่ 196 ถนนแก้ววรัฐ ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนเอกชน สายสามัญสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เปิดทำการสอนนักเรียนชายและนักเรียนหญิงตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

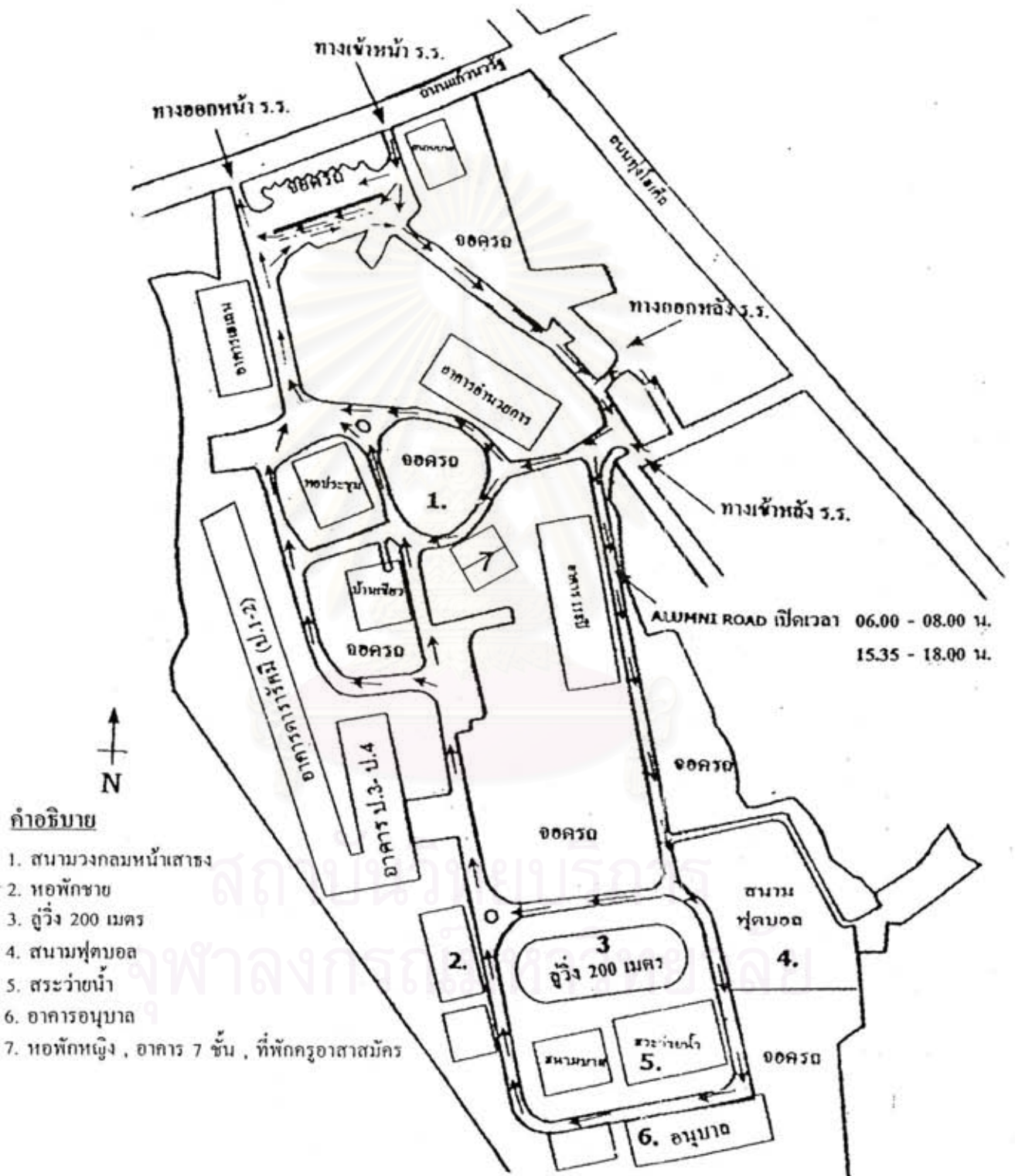
โรงเรียนคาราวินาลัยมีเนื้อที่ทั้งหมด 77 ไร่ 5 ตารางวา มีอาคารเรียน ดังนี้ อาคารเตรียมอุดมมีห้องเรียน 7 ห้องและห้องประกอบ 71 ห้อง อาคารอนุสรณ์ 115 ปี (อาคารอนุบาล) มีห้องเรียน 35 ห้องและห้องประกอบ 10 ห้อง หอประชุมอาคารอนุสรณ์ 115 ปีมีห้องประกอบ 4 ห้อง อาคารดารารัศมีมีห้องเรียน 53 ห้องและห้องประกอบ 6 ห้อง อาคารวินนี่ เบอร์ สจ๊วตมีห้องเรียน 26 ห้องและห้องประกอบ 3 ห้อง อาคารเฮเลน เอฟ แมคคิลวารีมีห้องเรียน 20 ห้องและห้องประกอบ 5 ห้อง อาคารเรียน 3 ชั้น ห้องน้ำ 3 ชั้นมีห้องเรียน 6 ห้องและห้องประกอบ 37 ห้อง อาคารบาร์บารา ไอ แมคคินลีย์ มีห้องเรียน 2 ห้องและห้องประกอบ 8 ห้อง อาคารจูเลีย แสทซ์ มีห้องเรียน 6 ห้องและห้องประกอบ 35 ห้อง อาคารอนุสรณ์ 100 ปีมีห้องเรียน 21 ห้องและห้องประกอบ 3 ห้อง อาคารอนุสรณ์ 110 ปีมีห้องเรียน 14 ห้องและห้องประกอบ 8 ห้อง อาคารอนุสรณ์ 118 ปีมีห้องเรียน 29 ห้องและห้องประกอบ 3 ห้อง อาคารลูซี่ นิบบล๊อค (อาคารอำนวยการ)มีห้องประกอบ 24 ห้อง หอประชุมใหญ่มีห้องประกอบ 6 ห้อง อาคารไม้มีห้องเรียน 5 ห้องและห้องประกอบ 3 ห้อง อาคารฝ่ายซ่อมบำรุงมีห้องประกอบ 7 ห้อง อาคารสระว่ายน้ำ ห้องประกอบ 6 ห้อง อาคารหอพักหญิงมีห้องประกอบ 15 ห้อง หอพักชายมีห้องประกอบ 7 ห้อง อาคารโรงครัวมีห้องประกอบ 4 ห้อง โรงอาหารอาคารวินนี่ เบอร์

สจ๊วตมีห้องประกอบ 12 ห้อง โรงอาหารอาคารเสเลนมีห้องประกอบ 14 ห้อง โรงอาหารอาคารคหกรรมมีห้องประกอบ 13 ห้อง โรงอาหารอาคารวิทยาศาสตร์มีห้องประกอบ 12 ห้อง โรงอาหารอาคารวินนี่มีห้องประกอบ 12 ห้อง บ้านพักอาสาสมัครมีห้องประกอบ 4 ห้อง บ้านพักคนงานมีห้องประกอบ 4 ห้อง รวมอาคารทั้งสิ้น 28 หลัง แง่ออกเป็นห้องเรียน 224 ห้องและห้องประกอบ 304 ห้อง

ในปีการศึกษา 2548 โรงเรียนดาราวิทยาลัยมีครู-อาจารย์ระดับมัธยมศึกษา 188 คน จำแนกได้ดังนี้ ครูฝ่ายบริหาร 12 คน เป็นเพศชาย 1 คน เพศหญิง 11 คน ฝ่ายสนับสนุนการสอน 54 คน เป็นเพศชาย 19 คน เพศหญิง 35 คน ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 68 คน เป็นเพศชาย 13 คน เพศหญิง 55 คน และครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 4 54 คน เป็นเพศชาย 11 คน เพศหญิง 43 คน นักเรียนระดับมัศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 3,238 คน โดยแบ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 664 คน เป็นเพศชาย 228 คน เพศหญิง 376 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 636 คน เป็นเพศชาย 257 คน เพศหญิง 379 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 626 คน เป็นเพศชาย 278 คน เพศหญิง 348 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 535 คน เป็นเพศชาย 214 คน เพศหญิง 321 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 394 คน เป็นเพศชาย 159 คน เพศหญิง 235 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 383 คน เป็นเพศชาย 148 คน เพศหญิง 235 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 รวม 1,926 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 รวม 1,312 คน อัตราส่วนระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 3 คือ 1 : 29 ครูผู้สอน 1 คนต่อนักเรียน 29 คน และอัตราส่วนระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 4 คือ 1 : 24 ครูผู้สอน 1 คนต่อนักเรียน 24 คน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2 แผนผังโรงเรียนคาราวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 แนวคิดในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนคาราวิทยาลัยดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมความเป็นเลิศในทุกด้าน เป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่รู้ออมารี บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีทักษะในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีวิถีภาวะทางอารมณ์ สังคม ศิลธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ

การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนคาราวิทยาลัยได้กำหนดบทบาทของบุคลากร เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบรรลุผล บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะมีบทบาทดังต่อไปนี้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและให้ความเห็นชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้กำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุน โดยมอบหมายการนิเทศติดตามงานให้กับ อนุสาศก และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งจะมีการสำรวจข้อมูลและวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะครู ผู้ประสานงาน หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ ผู้ปกครองและชุมชนตามความเหมาะสม จากนั้นนักเรียนจะเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรมกับครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม

ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 5 ประเภท

1. กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ
2. กิจกรรมแนะแนว
3. กิจกรรมในเครื่องแบบ
4. กิจกรรมเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ
5. กิจกรรมชมรม

กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ

โรงเรียนคาราวิทยาลัยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์ และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ สร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง ชุมชน และประเทศชาติ

โรงเรียนจึงมีกิจกรรมด้านดนตรี 8 ประเภท ได้แก่ วงดุริยางค์วงใหญ่และวงเล็ก วงดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง กลองสะบัดชัย วงสตริงคอมโบ วงแจ๊สเบส วงอะคูสติค คณะนักร้องประสานเสียง ด้านกีฬามากกว่า 12 ประเภท ได้แก่ กีฬาฟุตบอล กีฬาบาสเกตบอล กีฬาวอลเลย์บอล กีฬาวolley กีฬาแบดมินตัน กีฬาเทเบิลเทนนิส กีฬาเทนนิส กีฬาตระกร้อ กีฬา กอล์ฟ กีฬาเปตอง กีฬาลีลาศ กรีฑา และด้านศิลปะ นักเรียนได้ใช้ความสามารถดังกล่าวจนประสบความสำเร็จได้เป็นกลุ่มเยาวชนดีเด่นด้านดนตรี นักกีฬาจังหวัด นักกีฬาเขต นักกีฬาทีมชาติ ตลอดจนนำผลงานทางด้านศิลปะเข้าประกวดได้รับรางวัลอยู่เสมอ

กิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องจับคู่ควบคู่กับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรที่เปิดกว้างให้สังคมมีส่วนร่วมและให้อิสระในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน โดยกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนสำคัญที่สุด

จุดมุ่งหมายของการแนะแนว เป็นกระบวนการที่มุ่งเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา รู้จักคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาในเชิงวิกฤต วางแผนการศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

โรงเรียนคาราวิทยาลัยจึงจัดการแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยองค์รวม ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่พัฒนาทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ โดยเน้นการแนะแนวมิติใหม่ซึ่งเป็นการแนะแนวเชิงรุกที่มุ่งส่งเสริม พัฒนาและสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงโดยมีการประสานงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิต

กิจกรรมในเครื่องแบบ

ประกอบด้วยกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมรักษาดินแดนดังนี้ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 3 ทุกคนได้ฝึกอบรมวิชาลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อส่งเสริมหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมความสามัคคี มีวินัย และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม กิจกรรมรักษาดินแดน ผู้เรียนช่วงชั้นที่ 4 ทั้งชายและหญิง สามารถสมัครคัดเลือกเข้าเรียนวิชารักษาดินแดน เพื่อฝึกระเบียบวินัย ความอดทน และมีความรู้ในวิชาทหาร กิจกรรมทั้ง 2 นี้ ดำเนินการจัดการตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ กรมการรักษาดินแดน

กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ

ผู้เรียนจะได้ร่วมกิจกรรมหลากหลายประกอบด้วยกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมการเรียนรู้ และค่ายวิชาการ การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การบรรยายพิเศษ กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะทางอารมณ์ ศิลปะ และจริยธรรม จัดการสอนคริสต์จริยธรรมตอนเช้าในห้องเรียน จัดนมัสการ และให้ข้อคิดในหอประชุม จัดกิจกรรมฟื้นฟูพัฒนาจิตใจ นอกจากนี้ยังจัดให้มีการปฏิบัติตามประเพณีสำคัญของพระพุทธศาสนา ฝึกทักษะ ประสบการณ์ทางศาสนา โดยการเข้าค่ายคุณธรรม ค่ายของกลุ่มนักเรียนคริสเตียน จัดกิจกรรมในโอกาสสำคัญของชาติ ของโรงเรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทั้งในด้านวัฒนธรรม ประเพณี ดนตรี กีฬา และศิลปะ จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต จัดกิจกรรมแข่งกีฬาทุกช่วงชั้น โดยนักเรียนได้ ฝึกทักษะการทำงาน การแก้ปัญหาทุกชั้นตอน จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการทำงาน จัดกิจกรรมวันเยาวชน สัปดาห์วิชาการโดยผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติจริง และฝึกทักษะการจัดการ จัดกิจกรรมตลาดกินตลาดใช้ มีคณะกรรมการอาหารของโรงเรียน ชมรมคุ้มครองผู้บริโภคดำเนินการให้ความรู้ด้านการเลือกอุปโภคอย่างฉลาด ประหยัด ปลอดภัย จำหน่ายอาหารเครื่องดื่มที่มีคุณค่า จัดให้มีตลาดจำหน่ายอาหารท้องถิ่น และผักปลอดสารพิษ จัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม จัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึกแยกขยะ กิจกรรมรวมพลังสอง กิจกรรมโครงการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้าน วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (GLOBE) ห้องเรียนสีเขียว สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมไทย เช่น รดน้ำดำหัววันสงกรานต์ ประเพณีไหว้ครู ประเพณีลอยกระทง จัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ บริจาคทรัพย์ เครื่องอุปโภคบริโภคแก่ชุมชนในโอกาสต่างๆ จัดคณะลูกเสือ – เนตรนารีจราจร บริการจราจรในโรงเรียน จัดให้นักเรียนร่วมกันรักษาความสะอาด มีวันทำความสะอาดประจำปี

และร่วมมือกับกิจกรรมในชุมชนสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย จัดให้มีสถานักเรียน ให้นำกระบวนการประชาธิปไตยไปใช้ในการร่วมวางแผนดำเนินงานพัฒนา โรงเรียน จัดกิจกรรมคนดีของสังคม จัดให้มีการบรรยายให้ความรู้ เพื่อป้องกันปัญหาโรคติดต่อ ร้ายแรง ปัญหายาเสพติด ปัญหาวัยรุ่น ให้ความรู้เพื่อปลูกฝังให้เป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี กัดกรองนักเรียนที่ดีเป็นแบบอย่าง และมีคณะกรรมการฝ่ายการปกครองควบคุมดูแลนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยจัดแหล่งการเรียนรู้สำคัญ 4 ประเภท ได้แก่ 1. ห้องสมุด 5 แห่ง ประกอบด้วย ห้องอ่านหนังสือ ห้องสมุด ห้องวารสาร ห้องสมุดสวนและห้องเสียง 2. ห้องสมุดเคลื่อนที่ จัดให้มีตู้บรรจุหนังสือและตะกร้าบรรจุหนังสือจำนวน 100 ชุดหมุนเวียน ให้บริการอย่างทั่วถึง ห้องสมุดทั้ง 2 ประเภท มีหนังสือให้บริการมีประมาณ 40,000 เล่ม ห้องสมุดจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดตลอดปี นอกจากนี้ยังให้บริการจุดอ่านหนังสือพิมพ์ทุกอาคารเรียน 3. ห้องศูนย์วิชาการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หนังสือประกอบการสอน หนังสืออ่านนอกเวลา วิทยุทัศน์ และสื่อการเรียนรู้ 4. ห้องอินเทอร์เน็ตและห้องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา (ICT) ให้นักเรียนใช้ค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศประกอบในกิจกรรมเรียน 5. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัย ให้บริการห้องพยาบาล โดยพยาบาลของโรงเรียน มีรถพยาบาลนำนักเรียนส่งโรงพยาบาล มีการประกันอุบัติเหตุ มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อป้องกันโรคระบาดอย่างทันเหตุการณ์ มีบริการน้ำดื่ม ห้องน้ำอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมทำหนังสือรุ่น การจัดค่ายวิชาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมทัศนศึกษา การฝึกงาน และการบรรยายพิเศษในโอกาสต่างๆ รวมทั้งจัดทำโครงการใหม่ๆ เช่น โครงการสำรวจ ศึกษา และวิจัยพรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โครงการจัดทำดัชนีวารสารและกฤตภาคในห้องวารสาร โครงการรักษาสภาพ เข้าร่วมโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร ซึ่งเป็นโครงการสนองพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยการคัดเลือกจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมชมรม

โรงเรียนคาราวิทยาลัย โดยฝ่ายกิจการนักเรียน ได้จัดกิจกรรมชมรมในทุกช่วงชั้น โดยจัดอย่างหลากหลาย เพื่อสนองตอบความสนใจ ความถนัด เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน ทั้งนี้ นักเรียนสามารถเลือกเข้าชมรม และมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมร่วมกับครูที่ปรึกษา กิจกรรม นักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 จะเริ่มเลือกกิจกรรมชมรมตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนคาราวิทยาลัยได้จัดกิจกรรมชมรมระดับมัธยมศึกษา รวม 92 ชมรม โดยอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมร่วมกับนักเรียนกำหนด

จุดประสงค์แนวปฏิบัติ และการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เพื่อติดตามผลและให้ผู้เรียนสามารถนำมาบูรณาการกับวิชาการและชีวิตจริงได้ กิจกรรมชมรมมีดังนี้

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จัดกิจกรรมชมรมรวม 46 ชมรม ดังนี้

มัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ภาษาพาสนุก
2. ปริศนาภาษาไทย
3. หมากรุกไทย
4. เที้ยวทั่วไทย
5. หัตถกรรม
6. รักย์ล้านนา
7. โลกสีฟ้าป่าสีเขียว
8. อังกฤษหรรษา
9. ภาษาในเพลง
10. ส่งเสริมการแสดง 1
11. คณิตเพื่อชีวิต
12. เขาวคณิต
13. งานฝีมือ
14. บาสเกตบอล
15. โปโลน้ำ
16. เกมเบ็ดเตล็ด
17. วิทยาศาสตร์ 2

มัธยมศึกษาปีที่ 2

18. ันคือผู้นำ
19. งานประดิษฐ์
20. ฝึกอ่าน - เขียน
21. เขาวชนนักคิด
22. หัตถประดิษฐ์
23. ส่งเสริมการแสดง 2
24. สีสันภาษาอังกฤษ
25. โอโลกามิ
26. คณิตกับเทคโนโลยี

มัธยมศึกษาปีที่ 3

27. รีไซเคิล
28. เสริมปัญญา
29. ศิลปะสร้างสรรค์
30. ฟุตบอล
31. วิทยาศาสตร์ 4
32. อักษรญี่ปุ่น
33. ส่งเสริมการแสดง 3
34. มหัศจรรย์ล้านนา
35. หลากหลายอาชีพ
36. สิ่งแวดล้อม
37. บรรณารักษ์น้อย
38. กิจกรรมภาษาอังกฤษ
39. ภาษาจีน
40. คณิตกับเกม
41. คณิตกับศิลปะ
42. โลกดนตรี
43. นักประดิษฐ์
44. บาสเกตบอล
45. อิเล็กทรอนิกส์
46. ดาราศาสตร์

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดกิจกรรมชมรมรวม 46 ชมรม ดังต่อไปนี้

มัธยมศึกษาปีที่ 4

1. เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
2. ท่องเที่ยว
3. เกมสัทธิรยา
4. รักบริสุทธิ์
5. บรรณารักษ์น้อย
6. คู่มือฟังเพลง
7. คณิตกับศิลปะ
8. เกมสัทธิวิทยาศาสตร์

มัธยมศึกษาปีที่ 5

9. หมากกระดาน
10. หนังสือเล่มโปรด
11. วิจารณ์ภาพยนตร์
12. วัฒนธรรมนานาชาติ
13. ศิลปะสร้างสรรค์
14. นักอ่าน
15. ท่องเที่ยว
16. ชีวิตทันสมัย
17. รักสุขภาพ
18. สนุกกับเพลงและภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ
19. แฟ้มสะสมผลงานเพื่อการศึกษาต่อ
20. อักษรไขว้
21. สีนํ้า
22. รด.อาสา
23. งานถัก
24. นันทนาการ
25. หมากฮอสไทย
26. แฟนพันธุ์แท้ฟุตบอล
27. นักสะสม
28. หมากล้อม

มัธยมศึกษาปีที่ 6

29. คาราโอเกะ
30. ชีวิตทันสมัย
31. หัวใจสีขาว
32. เอ - แมท
33. พับกระดาษ
34. แบ่งปันประสบการณ์
35. รักการอ่าน
36. หัตถกรรม
37. กินดีมีสุข
38. พุทธศาสตร์

39. นิตติ้ง
40. กระดาษดีไซน์
41. ศิลปะกับ IT
42. ศิลปะกับเส้น
43. รูปแบบจดหมาย
44. นันทนาการ
45. ใส่ใจสุขภาพ
46. สื่อสารมวลชน

การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนคาราวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร ดังนี้ ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นผู้ติดตามพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ โดยการประเมินอาจทำร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอันได้แก่ วิทยากรชุมชน ผู้ปกครอง และรายงานผลการประเมินต่อผู้บริหาร ส่วนกิจกรรมในเครื่องแบบนั้น ประเมินผลตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติและกรมการรักษาดินแดน

ระดับผลการตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 2 ระดับ คือ

“ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป และ

ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

“ไม่ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่ำกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือ

ไม่ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครบทุกกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนดในระดับ “ผ่าน” ในแต่ละช่วงชั้น

ตอนที่ 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน

สถานภาพ		ผู้บริหารโรงเรียน (N = 15)	
		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	3	20.00
	หญิง	12	80.00
2. อายุ			
	31 – 40 ปี	4	26.67
	41 – 50 ปี	7	46.66
	51 – 60 ปี	4	26.67
3. ประสบการณ์การทำงาน			
	ต่ำกว่า 11 ปี	2	13.33
	11 – 20 ปี	3	20.00
	21 – 30 ปี	10	66.67
4. วุฒิการศึกษา			
	ปริญญาตรี	10	66.67
	ปริญญาโท	4	26.67
	ปริญญาเอก	1	06.66
5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน			
	1 – 5 ปี	12	80.00
	6 – 10 ปี	3	20.00
6. เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
	เคย	13	86.67
	ไม่เคย	2	13.33

จากตารางที่ 1 แสดงสภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ปรากฏผลดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพศชายจำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 20.00 เป็นเพศหญิงจำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 80.00 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 26.67 41 – 50 ปี จำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 46.66 51 – 60 ปี จำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 26.67 สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 66.67 ปริญญาโทจำนวน 4 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.67 ปริญญาเอกจำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 06.66 มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 11 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 11 – 20 ปี จำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 20.00 21 – 30 ปี จำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 66.67 ระยะเวลาในการได้ดำรงตำแหน่งปัจจุบันอยู่ ระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 6 – 10 ปี จำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 20.00 มีผู้ที่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และมีผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 13.33

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (n = 20)		
สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	4	20.00
หญิง	16	80.00
2. อายุ		
21 – 30 ปี	9	45.00
31 – 40 ปี	5	25.00
41 – 50 ปี	5	25.00
51 – 60 ปี	1	05.00
3. ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 11 ปี	12	60.00
11 – 20 ปี	6	30.00
21 – 30 ปี	1	05.00
31 – 40 ปี	1	05.00
4. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	16	80.00
ปริญญาโท	4	20.00
5. เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
เคย	17	85.00
ไม่เคย	3	15.00

จากตารางที่ 2 แสดงสภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 20 คน ปรากฏผลดังนี้

ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นเพศชายจำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 20.00 เป็นเพศหญิงจำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 80.00 อายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 45.00 31 – 40 ปี จำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 25.00 41 – 50 ปี จำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 25.00 51 – 60 ปี จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 05.00 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 80.00 ปริญญาโทจำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 20.00 มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 11 ปี จำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 60.00 11 – 20 ปี จำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 30.00 21 – 30 ปี จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 05.00 31 – 40 ปี จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 05.00 มีผู้ที่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 และมีผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 15.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน

นักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรม (N = 114)		
สถาน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	38	33.33
หญิง	76	66.67
2. อายุ		
12 – 13 ปี	19	16.67
14 – 15 ปี	28	24.56
16 – 17 ปี	44	38.60
18 – 19 ปี	23	20.17
3. กำลังศึกษาชั้น		
ม. 1	18	15.79
ม. 2	14	12.28
ม. 3	15	13.16
ม. 4	20	17.54
ม. 5	24	21.05
ม. 6	23	20.18
4. ดำรงตำแหน่งประธาน		
กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ	22	19.30
กิจกรรมชมรม	92	80.70

จากตารางที่ 3 แสดงสภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน จำนวน 114 คน
ปรากฏผลดังนี้

นักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม เป็นเพศชายจำนวน
38 คนคิดเป็นร้อยละ 33.33 เป็นเพศหญิงจำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 66.67 อายุระหว่าง
12 – 13 ปีจำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 16.67 14 – 15 ปี จำนวน 28 คนคิดเป็นร้อยละ 24.56
16 – 17 ปี จำนวน 44 คนคิดเป็นร้อยละ 38.60 18 – 19 ปี จำนวน 23 คนคิดเป็นร้อยละ 20.17
กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 18 คนคิดเป็นร้อยละ 15.79 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
จำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 12.28 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 คนคิดเป็นร้อยละ 13.16
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คนคิดเป็นร้อยละ 17.54 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 24 คน
คิดเป็นร้อยละ 21.05 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 23 คนคิดเป็นร้อยละ 20.18 ดำรงตำแหน่ง
ประธานของกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศจำนวน 22 คนคิดเป็นร้อยละ 19.30 กิจกรรมชมรมจำนวน
92 คนคิดเป็นร้อยละ 80.70

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ การศึกษาเอกสารในประเด็นของสภาพและปัญหาของการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง 5 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ
2. กิจกรรมแนะแนว
3. กิจกรรมในเครื่องแบบ
4. กิจกรรมเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ
5. กิจกรรมชมรม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบแนวคิดการวิจัย แล้วนำเสนอ ผลการวิจัยเป็นความเรียงในประเด็นต่อไปนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ
 - 1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ
 - 1.3 การเตรียมอาคาร สถานที่
 - 1.4 การเตรียมบุคลากร
 - 1.5 การเตรียมงบประมาณ
 - 1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก
2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการ
 - 2.3 การจัดกิจกรรม
 - 2.4 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม

3.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่า กิจกรรมต่างๆ ให้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานและจัดทำเป็นโครงการเสนอผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้บริหาร ตามลำดับ เพื่อขออนุมัติจัดกิจกรรมและจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารเป็นผู้พิจารณาอนุมัติในการจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการและโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรมทั้ง 5 ประเภท และครูที่ปรึกษากิจกรรม เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน ฝึกนักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู

จากการศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนให้อิสระแก่ครูผู้จัดกิจกรรมในการดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรม โดยมีแนวดำเนินการจัดกิจกรรมตามระบบการบริหารงานภายในโรงเรียน คือ ในการจัดทำกิจกรรมใดๆ ในโรงเรียนกิจกรรมเหล่านั้นต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เป็นประโยชน์โดยตรงต่อนักเรียน และเอื้อประโยชน์ไปสู่ชุมชน

สำหรับการกำหนดระเบียบข้อบังคับในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ประสบปัญหา เนื่องจากเป็นไปตามระบบการบริหารของโรงเรียน โรงเรียนคาราวินทาลัยมีนโยบายและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532

1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม พบว่า โรงเรียนคาราวินทาลัยดำเนินการโดยผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม และได้มอบหมายให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนโครงการ นำเสนอต่อผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้อำนวยการ ตามลำดับ เพื่อขออนุมัติจัดกิจกรรมและจัดสรรงบประมาณ ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้เขียนโครงการและคิดโครงการเอง ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ให้

แนวทางในการปฏิบัติและช่วยในการกลั่นกรองโครงการ ผู้บริหารได้สนับสนุนให้ครูที่ปรึกษา กิจกรรมเขียนโครงการก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพยายามกระตุ้น ให้ กำลังใจและเสนอแนวทางในการเขียนโครงการให้กับครูที่ปรึกษา กิจกรรม ในด้านการทำโครงการ นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการเขียนโครงการ

จากการศึกษาเอกสาร พบว่า

กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ จัดทำโครงการและเสนอขออนุมัติ ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ ชื่อโครงการจัดกิจกรรม หลักการ จุดประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ระยะเวลา สถานที่ จัด ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เช่น โครงการปิดกล่องชอล์ก เป็นต้น

กิจกรรมแนะแนว ในส่วนของกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน ไม่มีการจัดทำโครงการและเสนอขออนุมัติ ครูที่ปรึกษาจัดทำเพียงแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละคาบ แต่ในส่วนของ กิจกรรมให้คำปรึกษานักเรียนนั้นมีการจัดทำโครงการและเสนอขออนุมัติ เช่น โครงการเยี่ยมเยียน นักเรียน โครงการนำนักเรียนไปศึกษาดูงานสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

กิจกรรมในเครื่องแบบ ในช่วงชั้นที่ 3 วิชาลูกเสือ – เนตรนารี และในช่วงชั้นที่ 4 วิชา กิจกรรมรักษาดินแดน ไม่มีการจัดทำโครงการและเสนอขออนุมัติ มีเพียงตารางปฏิบัติกิจกรรม แต่ ในส่วนของการจัดค่าย การศึกษานอกสถานที่ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน มีการจัดทำ โครงการและเสนอขออนุมัติ เช่น โครงการค่ายพักแรม เป็นต้น

กิจกรรมแก้คูถการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ ไม่มีการจัดทำโครงการและเสนอขออนุมัติ มี เพียงตารางปฏิบัติกิจกรรมซึ่งกำหนดหัวข้อของกิจกรรมในแต่ละคาบ กำหนดผู้รับผิดชอบ และ กำหนดสถานที่ไว้ล่วงหน้า

กิจกรรมชมรม ในส่วนของกิจกรรมชมรม ไม่มีการจัดทำโครงการและเสนอขออนุมัติ ครูที่ปรึกษาจัดทำเพียงแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละคาบซึ่งประกอบด้วย แนวการจัดการเรียนรู้ และจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม ตัวอย่างเช่น ชมรมหมากรุกไทย (Thai Chess) แนวการจัดกิจกรรม รับสมัครสมาชิกชมรม ชี้แจงการจัดกิจกรรม และจุดประสงค์ของชมรม แนะนำวิธีการเล่น กฎ กติกา มารยาทของการเล่นหมากรุกไทย จัดการแข่งขันหมากรุกไทยโดย จัดแข่งเป็นทีมๆละ 3 คน จุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม ให้นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา ให้นักเรียนรู้ระเบียบ กฎ กติกา มารยาทในการแข่งขันหมากรุก ให้นักเรียนสืบทอดภูมิปัญญา ของไทย เป็นต้น

สำหรับการทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติไม่ประสบปัญหาเนื่องจากได้ ปรับโครงการให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทันยุค ทันเหตุการณ์ เพื่อให้เกิดความชัดเจน

สามารถดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่วางไว้และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

1.3 การเตรียมอาคาร สถานที่

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา กิจกรรม การสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนคาราวิทยาลัยมีห้องเรียน ห้องกิจกรรม ห้องประกอบ หอประชุม และห้องประชุมสำหรับดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดอาคาร สถานที่ ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายอาคาร สถานที่ รองผู้อำนวยการฝ่ายคนตรีและกีฬา รองผู้อำนวยการฝ่ายอาคารสถานที่ ครูที่ปรึกษา กิจกรรม ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มทบ.33 โดยกำหนดการใช้อาคารสถานที่ตามความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม และจำนวนสมาชิกในแต่ละกิจกรรม มีครูที่ปรึกษา กิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมห้องเรียน อาคารสถานที่สำหรับรองรับกิจกรรมของตนเอง การอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ในหอประชุมต่างๆ โรงเรียนให้ความอนุเคราะห์ตามที่ ครูที่ปรึกษา กิจกรรมต้องการและจัดบุคลากรฝ่ายสถานที่อำนวยความสะดวกให้โดยครูที่ปรึกษา กิจกรรมต้องประสานงานกับบุคลากรดังกล่าว

กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ มีห้องเรียนสำหรับกิจกรรมด้านดนตรี กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปะ และกิจกรรมด้านนาฏศิลป์ เป็นสัดส่วน

กิจกรรมแนะแนว ในการจัดการเรียนการสอนวิชาแนะแนวส่วนใหญ่จะใช้ห้องเรียนของ นักเรียนแต่ละชั้นเป็นห้องจัดกิจกรรม นอกเวลาเรียนมีห้องแนะแนวและห้องให้คำปรึกษาสำหรับ นักเรียนที่ต้องการคุยกับครูแนะแนวเป็นการส่วนตัว

กิจกรรมในเครื่องแบบ วิชาลูกเสือ – เนตรนารี ส่วนใหญ่อยู่นอกห้องเรียน บริเวณสนาม ใต้อาคารเรียนต่างๆ วิชากิจกรรมรักษาดินแดนนักเรียนต้องเดินทางไปที่ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มทบ.33

กิจกรรมแก้กฏการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ การเรียนการสอนส่วนใหญ่ นักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมในห้องประชุมพร้อมกันทั้งช่วงชั้น โดยแบ่งออกเป็น 2 รอบ รอบแรก ช่วงชั้นที่ 3 และ รอบที่ 2 ช่วงชั้นที่ 4

กิจกรรมชมรม การเรียนการสอนกิจกรรมชมรมส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียน ห้องประกอบ และหอประชุม

ปัญหาการเตรียมอาคารสถานที่ พบว่า

กิจกรรมผู้ความเป็นเลิศด้านดนตรีประสบปัญหาในเรื่องอาคารสถานที่ ถึงแม้ว่าจะมีห้องเรียนเป็นสัดส่วน แต่กิจกรรมบางห้องไม่เอื้อต่อลักษณะการจัดกิจกรรมและจำนวนนักเรียน ตัวอย่างเช่นห้องดนตรีไทย มีลักษณะเป็นห้องขนาดกว้าง 5 เมตร ยาว 7 เมตร มีเครื่องดนตรีหลากหลายประเภท มีตู้สำหรับใส่เครื่องดนตรี 2 ตู้ ไม่ได้คิดเครื่องปรับอากาศ จากการสอบถามนักเรียนส่วนใหญ่พบว่า นักเรียนไม่มีสมาธิในการฝึกซ้อมเนื่องจากไม่มีห้องเพียงพอสำหรับการแยกฝึกซ้อมเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ดังนั้นทุกเครื่องดนตรีจึงมารวมอยู่ในห้องเดียวกัน เมื่อทุกคนฝึกซ้อมเครื่องดนตรีของตนเองจึงทำให้เสียงในห้องนั้นดังมาก ประกอบกับจำนวนสมาชิกมีจำนวนมากจึงทำให้สถานที่คับแคบ

กิจกรรมแนะแนวไม่ประสบปัญหาเนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่จะใช้ห้องเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นเป็นห้องจัดกิจกรรม นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้จัดห้องแนะแนวและมีห้องให้คำปรึกษาที่จัดไว้เป็นสัดส่วนเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหามาปรึกษาครูแนะแนวได้เป็นการส่วนตัว

กิจกรรมในเครื่องแบบ ไม่ประสบปัญหาเนื่องจากช่วงชั้นที่ 3 วิชาลูกเสือ-เนตรนารี ส่วนใหญ่ใช้บริเวณสนามหรือใต้อาคารเรียนต่างๆในการจัดกิจกรรม ช่วงชั้นที่ 4 กิจกรรมรักษาดินแดนใช้ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มทบ.33

กิจกรรมถือกุศลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ หอประชุมไม่เอื้ออำนวยเนื่องจากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกันทั้งช่วงชั้น ทำให้สถานที่คับแคบและเสียงดัง

กิจกรรมชมรม ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเนื่องจากโรงเรียนมีห้องเรียน ห้องประกอบและหอประชุมมากพอกับจำนวนของกิจกรรมชมรมของระดับมัธยมศึกษาทั้ง 92 ชมรม

1.4 การเตรียมบุคลากร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และการศึกษาเอกสาร พบว่า โรงเรียนดาราวิทยาลัยได้กำหนดบทบาทของบุคลากร เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบรรลุผล บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะมีบทบาทดังต่อไปนี้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและให้ความเห็นชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้กำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุน โดยมอบหมายการนิเทศติดตามงานให้กับอนุสาศก และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งจะมีการสำรวจข้อมูลและวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะครู ผู้ประสานงาน หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ ผู้ปกครองและชุมชนตามความเหมาะสม จากนั้นนักเรียนจะเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรมกับครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและผู้รับผิดชอบสำหรับกิจกรรมทั้ง 5 ประเภท ดังนี้

กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ กำหนดให้รองผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายคนตรีและรองผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกีฬาเป็นผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมแนะแนว กำหนดให้หัวหน้างานแนะแนวเป็นผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมในเครื่องแบบ หัวหน้างานลูกเสือ-เนตรนารีช่วงชั้นที่ 3 และหัวหน้างานรักษาดินแดน เป็นผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมถือกุศลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ กำหนดให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 3 และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 4 เป็นผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมชมรมกำหนดให้หัวหน้าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 3 4 5 และ 6 เป็นผู้รับผิดชอบระดับชั้นของตนเอง ผู้รับผิดชอบในทุกกิจกรรมเป็นผู้แบ่งงานไปช่วงชั้นต่างๆพร้อมมีผู้รับผิดชอบในแต่ละช่วงชั้น

โดยทุกกิจกรรมเน้นให้ครูได้ทำงานตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของตนเอง ทำงานร่วมกันเป็นขั้นตอน สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โรงเรียนมีนโยบายส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมที่ตนเป็นครูที่ปรึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมแนะแนวครูทุกคนของโรงเรียนคารา-วิทยาลัยต้องเข้ารับการอบรมเพราะถือว่าครูทุกคนเป็นครูแนะแนว สามารถแนะนำนักเรียนได้ทุกคน

ปัญหาการเตรียมบุคลากร พบว่า ในบางภาคการศึกษามีครูลาออกกะทันหัน จึงเป็นเรื่องยากในการจัดครูคนใหม่เข้าเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมแทน

1.5 การเตรียมงบประมาณ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และการศึกษาเอกสาร พบว่า งบประมาณในการจัดกิจกรรมดำเนินการโดยขออนุมัติงบประมาณต่อฝ่ายบริหาร โดยเสนองบประมาณตามโครงการงบประมาณส่วนใหญ่มาจากโรงเรียน

การเตรียมงบประมาณไม่ประสบปัญหา เนื่องจากในทุกๆปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมเป็นผู้ขอเสนองบประมาณ จึงทราบงบประมาณของแต่ละกิจกรรมเป็นอย่างดี กิจกรรมส่วนใหญ่ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากผู้บริหารตามที่เสนอ บางกิจกรรมประสบปัญหาเนื่องจากในระหว่างการจัดกิจกรรมมีค่าใช้จ่ายบางรายการเกิดขึ้นกะทันหัน

1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม การสอบถามนักเรียนที่เป็นประธานกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม และการศึกษาเอกสาร พบว่า ส่วนใหญ่ครูที่ปรึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยใช้วิธีติดป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้งแต่ละกิจกรรมในห้องประชุม ครูประจำชั้นแจ้งให้ทราบ บางกิจกรรมครูที่ปรึกษาใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยเสียงตามสาย ลง Website ของโรงเรียน และแผ่นพับ การรับสมัครสมาชิกใช้วิธีให้นักเรียนเลือกเข้ากิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรมที่ครูกำหนดไว้ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน ส่วนกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ และกิจกรรมในเครื่องแบบโรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม

ปัญหาการประชาสัมพันธ์ พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง การประชาสัมพันธ์ช้า การประชาสัมพันธ์ขาดความต่อเนื่อง บางกิจกรรมประสบปัญหาในเรื่องวิธีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ปัญหาด้านการรับสมัคร พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่นักเรียนสนใจรับสมัครจำกัด บางกิจกรรมช่วงเวลาในการรับสมัครน้อยเกินไปและมีขั้นตอนการรับสมัครที่ซับซ้อน

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม

ก่อนที่จะให้นักเรียนเลือกสมัครเข้ากิจกรรมทั้ง 5 ประเภทได้มีการชี้แจงถึงจุดประสงค์และแนวการจัดกิจกรรมของกิจกรรม นอกจากนี้ยังจัดครูแนะแนวเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ไม่รู้ว่าจะลงสมัครในกิจกรรมใด จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และการศึกษาเอกสาร พบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม โดยปฐมนิเทศนักเรียนทุกคนตามช่วงชั้น และในช่วงแรกของการจัดกิจกรรมครูที่ปรึกษาจะปฐมนิเทศเพื่อทำการชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมและการวัดประเมินผล

สำหรับการปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรมไม่ประสบปัญหา

2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการ

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม การสอบถามนักเรียนที่เป็นประธานกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม และการศึกษาเอกสาร พบว่า

กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ มีการเลือกตั้งคณะกรรมการซึ่งมาจากนักเรียน โดยมีตำแหน่ง ประธาน รองประธาน และเหรัญญิก เปิดโอกาสให้นักเรียนลงสมัครตามความสมัครใจ

กิจกรรมแนะแนว นักเรียนในแต่ละห้องเป็นผู้เลือกหัวหน้าห้องและรองหัวหน้าห้อง โดยกำหนดให้หัวหน้าห้องเป็นประธานกิจกรรม รองหัวหน้าห้องเป็นรองประธานกิจกรรม

กิจกรรมในเครื่องแบบ แบ่งนักเรียนแต่ละระดับออกเป็นหมู่ นักเรียนในแต่ละหมู่เลือก หัวหน้าและรองหัวหน้าหมู่

กิจกรรมถือฤกษ์การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ ไม่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการ การเรียนการสอนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในห้องประชุมพร้อมกันทั้งช่วงชั้น ประมาณช่วงชั้นละ 1,500 – 2,000 คน มีครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมชมรม มีการแต่งตั้งประธาน รองประธานและเลขานุการโดยคณะกรรมการส่วนใหญ่ได้รับเลือกมาจากการลงคะแนนของครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนลงสมัครตามความสมัครใจ

สำหรับการเลือกตั้งคณะกรรมการไม่ประสบปัญหา

2.3 การจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และตนเอง เพราะเมื่อนักเรียนมีกิจกรรมซึ่งตนสนใจร่วมทำกับเพื่อนๆ จะไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้าน สังคม หรือประพฤติดื้อต่อสังคม นอกจากนี้ยังอาจเกิดความสนใจใหม่ๆ ขึ้น เพราะได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือนกัน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรบางประเภทอาจจะช่วยให้นักเรียนได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายภาคหน้า

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม การสอบถามนักเรียนที่เป็นประธานกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม การสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการศึกษาเอกสาร พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมความเป็นเลิศในทุกด้าน เป็นผู้มีความตั้งใจ โอบอ้อมอารี บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีทักษะในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สังคม ศิลธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ

กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นเวลาเช้า เทียง เย็น หรือในวันเสาร์ นอกเหนือเวลาเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่เพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถด้านวิชาการ ด้านดนตรี ด้านกีฬา ด้านศิลปหัตถกรรม ด้านนาฏศิลป์ ได้รับการฝึกฝนเข้ม เพื่อเป็นตัวแทนของ

โรงเรียนเข้าแข่งขันด้านวิชาการ นักเรียนที่สนใจด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ ให้ได้รับการฝึกซ้อมเป็นพิเศษ เพื่อเป็นนักดนตรี นักกีฬา ศิลปิน หรือนักแสดง กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศทางด้านดนตรี กีฬา และศิลปะ ดำเนินกิจกรรมดังนี้ ด้านดนตรี มี 8 ประเภท ได้แก่ วงดุริยางค์วงใหญ่และวงเล็ก วงดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง กลองสะบัดชัย วงสตริงคอมโบ วงแจ๊ส วงอะคูสติค และคณะนักร้องประสานเสียง โดยมีวิธีดำเนินการ คือ รับสมัครนักเรียนที่สนใจเข้าเป็นสมาชิกตามความเหมาะสมของวง ฝึกซ้อมโดยใช้เวลาวาง 12.30 – 12.50 น. หรือเวลา 16.00 – 17.00 น. และในวันหยุดในบางประเภทดนตรี พัฒนาทักษะการเล่นดนตรี การร้องเพลงให้ก้าวหน้าโดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนอย่างสม่ำเสมอ นำผลงานเข้าร่วมแข่งขันในโอกาสต่าง ๆ ด้านกีฬา มี 12 ประเภท ได้แก่ กีฬาฟุตบอล กีฬาบาสเกตบอล กีฬาวอลเลย์บอล กีฬาวูตวู้ กีฬาเบดมินตัน กีฬาเทเบิลเทนนิส กีฬาเทนนิส กีฬาตะกร้อ กีฬาออลฟ์ กีฬาเปตอง กีฬาลีลาศ และกรีฑา ดำเนินการโดยรับสมัครนักเรียนที่สนใจ หรือมีทักษะด้านกีฬาจากการแข่งขันกรีฑาสี เข้าเป็นสมาชิก ฝึกซ้อมโดยใช้เวลา 16.00 - 19.00น. และในวันหยุด พัฒนาทักษะด้านกีฬาให้ก้าวหน้า โดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนอย่างสม่ำเสมอ แบ่งนักกีฬาตามรุ่นการแข่งขัน รวม 4 รุ่น ได้แก่ รุ่นอายุ 12 ปี 14 ปี 16 ปี และ 18 ปี ตามประเภทกีฬา นำนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันกีฬาโรงเรียนระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ ด้านศิลปะเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกระดับชั้นที่มีความสนใจด้านศิลปะได้เรียนรู้เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนตามเนื้อหา ดังนี้ วาดเส้น แรเงา วาดภาพสีชอล์ก วาดภาพสีโปสเตอร์ วาดภาพหุ่นนิ่ง ภาพฉายและอื่นๆตามใจนักเรียนสนใจ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นพิเศษ ที่สนใจจะสอบเรียนต่อทางด้านออกแบบ และศิลปะในระดับอุดมศึกษา สนับสนุนให้นักเรียนในทุกระดับชั้นวาดภาพส่งประกวด ซึ่งจัดโดยหน่วยงานราชการ เอกชน และอื่นๆ นำผลงานทางศิลปะเผยแพร่ และบริการแก่ชุมชนในบางโอกาสฝึกฝนให้นักเรียนได้แบ่งปันทักษะซึ่งกันและกัน ฝึกให้นักเรียนใช้เวลาวางให้เกิดประโยชน์ปลูกฝังนักเรียนให้รักศิลปะ วัฒนธรรม ท้องถิ่น ศิลปะไทย และสากล ฝึกให้นักเรียนได้แสดงความสามารถตามความถนัดและความสนใจทางด้านศิลปะ ส่งเสริมให้นักเรียนและผู้ปกครองใช้ศิลปะ ก่อให้เกิดความรักความอบอุ่นขึ้นในครอบครัว

กิจกรรมแนะแนว จัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมเพื่อให้ครูได้รู้จักและช่วยเหลือผู้เรียนมากขึ้น โดยใช้กระบวนการทางจิตวิทยา การจัดบริการสนเทศโดยจัดให้มีเอกสารเพื่อใช้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนด้วยการสังเกตการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การเขียนประวัติ การพบผู้ปกครองก่อนและระหว่างเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน

การให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องสุขภาพจิต เศรษฐกิจ การจัดทำระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพทางอารมณ์โดยทำแบบทดสอบเพื่อรู้จักและเข้าใจตนเอง มีทักษะในการตัดสินใจ การปรับตัว และการวางแผนเพื่อเลือกศึกษาต่อ เลือกอาชีพ

และดำเนินการคัดเลือกผู้เรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ จัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ในด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว โดยมีผู้ให้คำปรึกษาที่มีคุณวุฒิ และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องการให้คำปรึกษา และมีห้องให้คำปรึกษาที่เหมาะสม ช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาด้านการเงิน โดยดำเนินการให้นักเรียนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาและขอทุนการศึกษา ได้แก่ มูลนิธิคาราวีศรี ทุนสมาคมนักเรียนเก่าคาราวีวิทยาลัย ทุนสมาคมผู้ประกอบการและครูโรงเรียนคาราวีวิทยาลัย ทุนโรงเรียนคาราวีวิทยาลัย ทุนอาจารย์สมปรารถนาบุญเกียรติ ทุนคณะครู ทุนทัศนียานุสรณ์ ทุนนักกีฬาช้างเผือก ทุนสำหรับนักเรียนเรียนดีเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และติดตามเก็บข้อมูลของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา

กิจกรรมในเครื่องแบบ ผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ทุกคนได้ฝึกอบรบวิชาลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อส่งเสริมหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมความสามัคคี มีวินัย และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ศึกษาและฝึกทักษะให้มีความรู้ เข้าใจหลักการ วิธีการ ขั้นตอนต่างๆที่เกี่ยวกับลูกเสือ กฎ คำปฏิญาณ คติพจน์ของลูกเสือ โดยใช้กระบวนการทำงาน กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการประชาธิปไตย กระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการจัดการ กระบวนการฝึกปฏิบัติทางลูกเสือ กระบวนการเทคโนโลยี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม เพื่อทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความมั่นใจ ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จนเกิดทักษะเห็นคุณค่า ภูมิใจในการเป็นลูกเสือ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาตน เมื่อนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี เกิดทักษะและสามารถปฏิบัติตามกฎ คำปฏิญาณ คติพจน์ของลูกเสือ มีนิสัยในการสังเกต จดจำ ร่าเริง แจ่มใส มีระเบียบวินัย อุดมคติ ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความมั่นใจ เป็นพลเมืองดี อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ทั้งชายและหญิง สามารถสมัครคัดเลือกเข้าเรียนวิชาการดินแดน เพื่อฝึกระเบียบวินัย ความอดทน และมีความรู้ในวิชาทหาร ศึกษาและฝึกทักษะให้มีความรู้ เข้าใจหลักการ วิธีการ ขั้นตอนต่างๆที่เกี่ยวกับการฝึกบุคคลท่ามือเปล่า การฝึกบุคคลท่าอาวุธ การฝึกแถวซิดแบบธรรมเนียมทหาร ยศทหาร และการรับราชการทหาร ความมั่นคงของชาติ ประวัติศาสตร์สงคราม การบริการ โดยใช้กระบวนการทำงาน กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการจัดการ กระบวนการฝึกปฏิบัติ กระบวนการสืบค้น กระบวนการประชาธิปไตย กระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม เพื่อทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี

ความสุข มีระเบียบวินัย อดทน เสียสละ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความเชื่อมั่น ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย ภาคภูมิใจในการเป็นนักศึกษาวิชาทหาร มีสมรรถภาพที่ดีทั้งร่างกายจิตใจ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาตนเองเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของชาติ เมื่อนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมแล้ว นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจกิจกรรมรักษาดินแดน เกิดทักษะและเข้าใจวิธีการ สามารถฝึกปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีระเบียบวินัยให้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ สามารถทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นพลเมืองดี มีความสำนึกที่จะอุทิศตนเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของชาติ กิจกรรมทั้ง 2 นี้ ดำเนินการจัดการตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ กรมการรักษาดินแดน

กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ ผู้เรียนจะได้ร่วมกิจกรรมหลากหลาย ประกอบด้วยกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมการเรียนรู้ และค่ายวิชาการ โดยดำเนินการดังนี้ จัดเวลา 1 คาบ หลังเวลาเข้ามัสการในหอประชุมของแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 3 วันอังคาร เวลา 08.30 – 09.20 น.

ช่วงชั้นที่ 4 วันพฤหัสบดี เวลา 08.30 – 09.20 น.

จัดกิจกรรมให้ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยโดยพยาบาลของโรงเรียน ให้ความรู้ด้านการประหยัดพลังงาน การเลือกเครื่องอุปโภคบริโภคถูกวิธี จัดกิจกรรมวันต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมรักษาราชการไทย ความรู้ด้านพฤกษศาสตร์ การใช้ห้องสมุด เป็นต้น ในช่วงเวลาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของแต่ละช่วงชั้น ซึ่งจัดไว้ดังนี้

วันจันทร์ เวลา 13.00 – 15.35 น. มัธยมศึกษาปีที่ 1

วันจันทร์ เวลา 14.00 – 15.35 น. มัธยมศึกษาปีที่ 2-3

วันอังคาร เวลา 09.20 – 12.05 น. มัธยมศึกษาปีที่ 4-5

ในสัปดาห์ที่ 4 ของเดือน จัดเป็นกิจกรรมพิเศษ เพื่อให้แต่ละฝ่ายแต่ละงานในโรงเรียน หรือในชุมชนใช้เวลานี้จัดบรรยาย จัดกิจกรรม เช่น งานวันวิทยาศาสตร์ งานเชิญวิทยากรมาบรรยายของฝ่ายปกครอง งานลูกเสือจราจร งานวันเยาวชน งานวิชาการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานประจำปีของฝ่ายกิจการนักเรียน เช่น ค่ายทักษะชีวิต กิจกรรมถวายเทียนพรรษา งานกีฬา การเข้าค่ายพักแรมของลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 2 และ 3 งานนิทรรศการประจำปี งานวันคริสต์มาส งาน Big Cleaning Day เป็นต้น แนวการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระดังกล่าว จะเป็นไปตามตารางเวลาและตาราง

แผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน กิจกรรมอาจจะปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์และโอกาสสำคัญประจำปี

กิจกรรมชมรมโรงเรียนคาราวินาลัย โดยฝ่ายกิจการนักเรียน ได้จัดกิจกรรมชมรมในทุกช่วงชั้น โดยจัดอย่างหลากหลาย เพื่อสนองตอบความสนใจ ความถนัด เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถเลือกเข้าชมรม และมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ผู้เรียนจะเริ่มเลือกกิจกรรมชมรมตามความสนใจ ความถนัด และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมชมรมเพิ่มขึ้น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนคาราวินาลัย ได้จัดกิจกรรมชมรมระดับมัธยมศึกษา รวม 92 ชมรม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับนักเรียนได้กำหนดจุดประสงค์แนวปฏิบัติ และการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เพื่อติดตามผลและให้ผู้เรียนสามารถนำมาบูรณาการกับวิชาการและชีวิตจริงได้ ซึ่งมีวิธีดำเนินการคือจัดแบ่งนักเรียนให้ได้เข้าร่วมกิจกรรมชมรมโดยทั่วถึงทุกชมรม ผู้เรียนสามารถเลือกเข้าเป็นสมาชิกชมรม วางแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน โดยมีชมรมที่หลากหลายเหมาะสมกับเพศ วัยและความสนใจของผู้เรียน ประมาณช่วงชั้นละ 20-40 ชมรม เช่น ชมรมวิชาการ ชมรมส่งเสริมการแสดง ชมรมหมากрукไทย ชมรมสิ่งแวดล้อม ชมรมบรรณารักษ์จูเนียร์ ชมรมดาราศาสตร์ เป็นต้น ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ตลอดทั้งปีการศึกษา ถ้านักเรียนคนใดไม่สนใจกิจกรรมที่เลือกก็สามารถเลือกชมรมใหม่ได้ภายใน 2 สัปดาห์แรกของการเรียน โดยต้องผ่านความเห็นชอบของครูที่ปรึกษาชมรมนั้นๆ ด้วย

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จัดกิจกรรมชมรมรวม 46 ชมรม ดังนี้

มัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ภาษาพาสนุก
2. ปริศนาภาษาไทย
3. หมากрукไทย
4. เทียวทั่วไทย
5. หัตถกรรม
6. รักย์ล้านนา
7. โลกสีฟ้าป่าสีเขียว
8. อังกฤษหรรษา
9. ภาษาในเพลง
10. ส่งเสริมการแสดง 1
11. คณิตเพื่อชีวิต
12. เขาวคณิต
13. งานฝีมือ

มัธยมศึกษาปีที่ 2

14. บาสเกตบอล
15. โปโลน้ำ
16. เกมเบ็ดเตล็ด
17. วิทยาศาสตร์ 2
18. นั่นคือผู้นำ
19. งานประดิษฐ์
20. ฟีกอ่าน - เขียน
21. เยาวชนนักคิด
22. หัตถประดิษฐ์
23. ส่งเสริมการแสดง 2
24. สีสันภาษาอังกฤษ
25. โอลิแกมิ
26. คณิตกับเทคโนโลยี
27. ริโซเกิด
28. เสริมปัญญา
29. ศิลปะสร้างสรรค์

มัธยมศึกษาปีที่ 3

30. ฟุตบอล
31. วิทยาศาสตร์ 4
32. อักษรญี่ปุ่น
34. ส่งเสริมการแสดง 3
34. มหัศจรรย์ล้านนา
35. หลากหลายอาชีพ
36. สิ่งแวดล้อม
37. บรรณารักษ์น้อย
38. กิจกรรมภาษาอังกฤษ
39. ภาษาจีน
40. คณิตกับเกม
41. คณิตกับศิลปะ
42. โลกดนตรี
43. นักประดิษฐ์

44. บาสเกตบอล

45. อิเล็กทรอนิกส์

46. คาราศาสตร์

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4–6 จัดกิจกรรมชมรมรวม 46 ชมรม ดังต่อไปนี้

มัธยมศึกษาปีที่ 4

1. เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
2. ท่องเที่ยว
3. เกมสัหรรษา
4. รักบริสุทธิ์
5. บรรณารักษ์น้อย
6. คู่มือฟังเพลง
7. คณิตกับศิลปะ
8. เกมสัวิทยาศาสตร์
9. หมากกระดาน
10. หนังสือเล่มโปรด
11. วิจารณ์ภาพยนตร์
12. วัฒนธรรมนานาชาติ
13. ศิลปะสร้างสรรค์
14. นักอ่าน

มัธยมศึกษาปีที่ 5

15. ท่องเที่ยว
16. ชีวิตทันสมัย
17. รักสุขภาพ
18. สนุกกับเพลงและภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ
19. เพิ่มสะสมผลงานเพื่อการศึกษาต่อ
20. อักษรไขว้
22. สีนํ้า
22. รด.อาสา
23. งานถัก
24. นันทนาการ
25. หมากฮอสไทย
26. แฟนพันธุ์แท้ฟุตบอล

มัธยมศึกษาปีที่ 6

27. นักสะสม
28. หมากล้อม
29. คาราโอเกะ
30. ชีวิตทันสมัย
31. หัวใจสีขาว
32. เอ - แมท
33. พับกระดาษ
34. แบ่งปันประสบการณ์
35. รักการอ่าน
36. หัตถกรรม
37. กินดีมีสุข
38. พฤษศาสตร์
39. นิตติ้ง
40. กระดาษดีไซน์
41. ศิลปะกับ IT
42. ศิลปะกับเส้น
43. รูปแบบจดหมาย
44. นันทนาการ
45. ใส่ใจสุขภาพ
46. สื่อสารมวลชน

ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรม ได้แก่ ความเอาใจใส่ของบุคลากร ความสนใจของนักเรียน การสนับสนุนของผู้บริหารและผู้ปกครอง

ปัญหาการจัดกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านเวลาในการฝึกซ้อมมีน้อย เนื่องจากนักเรียนมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ต้องใช้เวลาในการเรียนพิเศษ การเดินทางไม่สะดวก และผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้นักเรียนอยู่ฝึกซ้อมในช่วงเย็นหรือวันเสาร์เพราะกลัวเสียการเรียน

ปัญหาการจัดกิจกรรมแนะแนว พบว่า นักเรียนบางส่วนไม่กล้าปรึกษาครูแนะแนวในบางเรื่อง เช่น เรื่องครอบครัว เรื่องเพื่อน เรื่องการปรับตัว ส่วนใหญ่จะปรึกษาในเรื่องการเรียนและการศึกษาต่อ

ปัญหาการจัดกิจกรรมในเครื่องแบบ พบว่า ข้อมูลที่ได้รับจากการติดต่อประสานงานกับ ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหารล่าช้า ทำให้การบริหารงาน บริหารเวลา บริหารคน บริหารเงิน เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เนื่องจากครูที่ปรึกษาต้องนำนักเรียนออกไปฝึกที่ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มทบ.33

ปัญหากิจกรรมเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ พบว่า สถานที่ในการจัดกิจกรรมเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเนื่องจากนักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกันทั้งช่วงชั้น

ปัญหากิจกรรมชมรม พบว่า ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้กำหนดว่าในปีการศึกษานี้จะตั้งกิจกรรมชมรมใดบ้าง นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการตั้งกิจกรรม

2.4 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้มอบหมายการนิเทศติดตามงานให้กับอนุสาค และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งจะมีการสำรวจข้อมูลและวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะครู ผู้ประสานงาน หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ ผู้ปกครองและชุมชนตามความเหมาะสม

จากการสอบถามครูที่ปรึกษากิจกรรม พบว่า ครูที่ปรึกษากิจกรรมติดตามดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เมื่อพบปัญหาคำเนินการแก้ไข ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนช่วยดูแลและสอบถามการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารติดตามดูแลการจัดกิจกรรมจากการเขียนเขียน ติดตามจากรายงานการดำเนินการจัดกิจกรรม

ปัญหาการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม พบว่า ฝ่ายบริหารติดตามดูแลการจัดกิจกรรมไม่ทั่วถึงเนื่องจากผู้บริหารมีภาระงานมากและจำนวนกิจกรรมทั้งหมดก็มากด้วย

3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม

โรงเรียนคาราวินวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผู้ประเมินกิจกรรม เพื่อผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร ดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นผู้ติดตามพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ โดยการประเมินอาจทำร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม อันได้แก่ วิทยากรชุมชน ผู้ปกครอง และรายงานผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

ระดับผลการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 2 ระดับ คือ

“ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป และ

ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

“ไม่ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่ำกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือ

ไม่ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม

ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครบทุกกิจกรรมตามที่

โรงเรียนกำหนดในระดับ “ผ่าน” ในแต่ละช่วงชั้น

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม การสอบถามนักเรียน การสังเกตการณ์จัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน และการศึกษาเอกสาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประเมินโครงการก่อนอนุมัติ กิจกรรม โดยพิจารณาถึงความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่ สื่อวัสดุ อุปกรณ์มีการ ประเมินผลระหว่างดำเนินงาน โดยการสอบถามครูที่ปรึกษากิจกรรมถึงความก้าวหน้าในการ ปฏิบัติกิจกรรมและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการโดยส่วนใหญ่จะประเมินจากการรายงานสรุปผล การปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการจัดกิจกรรม คือ ครูที่ปรึกษา ส่วนใหญ่ครูที่ปรึกษา กิจกรรมประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรม และประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมว่ามีผลสำเร็จตรง ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่โดยกิจกรรม ส่วนใหญ่ใช้วิธีประเมินเวลาในการเข้าร่วม กิจกรรม บางกิจกรรมใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริงโดยการสังเกตผลงานและพฤติกรรม จาก ผลการประเมินในระยะต่างๆครูที่ปรึกษาสามารถนำไปวางแผนเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรในภาคเรียนต่อไปและวางแผนนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน ชั้นเรียน

กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ ประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมฝึกซ้อม 80% ของเวลาฝึกซ้อม ทั้งหมด และประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมแนะแนว ประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม 80% ของเวลาเรียน 20 สัปดาห์

กิจกรรมในเครื่องแบบ วิชาลูกเสือ - เนตรนารี ประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม 80% ของเวลาเรียน 20 สัปดาห์ วิชากิจกรรมรักษาดินแดนประเมินผลจากการเข้าฝึก 80% ของ เวลาเรียน 20 สัปดาห์ และสอบภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ภาคสนาม ตามข้อกำหนดของ คณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติและกรมการรักษาดินแดน

กิจกรรมถือฤกษ์การเรียนรู้อตามกลุ่มสาระ ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมครบ 80 % ของเวลาเรียน 20 สัปดาห์

กิจกรรมชมรม ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมครบ 80 % ของเวลาเรียน 20 สัปดาห์ โดยดูจากบัตรลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมชมรม ช่วงชั้นที่ 3 จะเป็นบัตรสีส้ม ส่วนช่วงชั้นที่ 4 จะเป็นบัตรสีเขียว และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของชมรมตามจุดประสงค์สำคัญได้ ทั้งในเวลาเข้าร่วมกิจกรรม หรือส่งชิ้นงานที่แสดงความสามารถตามที่อาจารย์ที่ปรึกษากำหนด

ปัญหาการประเมินผลการจัดกิจกรรม พบว่า ครูที่ปรึกษากิจกรรมไม่ได้บันทึกการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมเป็นร่องรอยหลักฐาน ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร การประเมินผลทำไม่สม่ำเสมอและยังไม่เป็นระบบ

3.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่า ครูที่ปรึกษาจัดทำรายงานการจัดกิจกรรมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม สรุปเป็นเอกสารหลังสิ้นปีการศึกษา นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น อภิปรายข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรมและบันทึกผลการรายงานผลการจัดกิจกรรมเพื่อรับทราบปัญหาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปแต่ไม่มีส่วนร่วมในการทำเอกสารรายงานผลการจัดกิจกรรมเสนอต่อผู้บริหาร โรงเรียน บางกิจกรรมมีการรายงานการจัดกิจกรรมต่อผู้บริหารเป็นระยะทางวาจา เมื่อพบปัญหาเพื่อดำเนินการแก้ไข และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ โดยสรุปตามกิจกรรมที่เขียนไว้ในโครงการหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการรายงานผลการจัดกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรม พบว่า ในระหว่างการทำกิจกรรม ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ประเมินและบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน หลังจากการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว มีการสรุปการจัดกิจกรรมจัดทำเป็นรายงานผลการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

ปัญหาการรายงานผลการจัดกิจกรรม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการรายงานว่าได้จัดกิจกรรมอะไรบ้าง แต่ขาดรายละเอียดในเรื่องอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรม ซึ่งมักใช้วิธีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาแต่ไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร บางกิจกรรมครูที่ปรึกษา กิจกรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการรายงานผลการจัดกิจกรรมมีภาระงานมากทำให้การรายงานผลการจัดกิจกรรมล่าช้า

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวินาลัย” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวินาลัยในระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวินาลัยในระดับมัธยมศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร 15 คน ครูที่ปรึกษากิจกรรมผู้เรียน 122 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เป็นประธานของกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม 114 คน การวิจัยครั้งนี้กลุ่มผู้บริหารและนักเรียนที่เป็นประธานศึกษาข้อมูลจากประชากร กลุ่มครูที่ปรึกษากิจกรรมศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยครูที่ปรึกษากิจกรรมใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย กิจกรรม 5 ประเภทๆ ละ 4 คน รวมจำนวนครูที่ปรึกษา 20 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 149 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรใน โรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวินาลัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการศึกษาเอกสาร โดยแบบสัมภาษณ์ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบบสอบถามใช้ถามนักเรียนที่เป็นประธานกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม เกี่ยวสภาพทั่วไปและการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบบสังเกตการจัดกิจกรรมใช้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของครูที่ปรึกษา

กิจกรรมและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในระหว่างการดำเนินการจัดกิจกรรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแบบศึกษาเอกสารใช้ศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการจัดกิจกรรม คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เอกสารรายงานการจัดกิจกรรม การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้ว สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 80.00 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 46.66 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 67 มีประสบการณ์การทำงาน 21 – 30 ปี จำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 66.67 ระยะเวลาในการได้ดำรงตำแหน่งปัจจุบันอยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 มีผู้ที่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน 13 คนคิดเป็นร้อยละ 86.67

1.2 ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 80.00 อายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 45.00 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 80.00 มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 11 ปีจำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 60.00 มีผู้ที่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน 17 คนคิดเป็นร้อยละ 85.00

1.3 นักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 66.67 อายุระหว่าง 16 – 17 ปี จำนวน 44 คนคิดเป็นร้อยละ 38.60 กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 24 คนคิดเป็นร้อยละ 21.05 ดำรงตำแหน่งประธานของกิจกรรมชมรมจำนวน 92 คนคิดเป็นร้อยละ 80.70

2. สภาพและปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคาราวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 5 ประเภท

1. กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ
2. กิจกรรมแนะแนว
3. กิจกรรมในเครื่องแบบ
4. กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ
5. กิจกรรมชมรม

2.1 สภาพและปัญหาด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ โรงเรียนมีนโยบายและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532 โดยมีแนวดำเนินการจัดกิจกรรมตามระบบการบริหารงานภายในโรงเรียน กิจกรรมต่างๆ ให้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานและจัดทำเป็นโครงการเสนอผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้บริหาร สำหรับการกำหนดระเบียบข้อบังคับไม่ประสบปัญหา

2.1.2 การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ ผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม และได้มอบหมายให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนโครงการ นำเสนอต่อผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้อำนวยการ ตามลำดับ เพื่อขออนุมัติจัดกิจกรรมและจัดสรรงบประมาณ ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้เขียนโครงการและคิดโครงการเอง สำหรับการทำให้โครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติไม่ประสบปัญหา

2.1.3 การเตรียมอาคาร สถานที่ โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องกิจกรรม ห้องประชุม หอประชุม และห้องประชุมสำหรับดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดอาคารสถานที่ ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายอาคารสถานที่ รองผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายดนตรีและกีฬา รองผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายอาคารสถานที่ ครูที่ปรึกษากิจกรรม ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มทบ.33 โดยกำหนดการใช้อาคารสถานที่ตามความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม และจำนวนสมาชิกในแต่ละกิจกรรม มี

ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมห้องเรียน อาคารสถานที่สำหรับรองรับกิจกรรมของตนเอง ปัญหาการเตรียมอาคารสถานที่ พบว่า สำหรับกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศด้านดนตรีบางกิจกรรมห้องเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม กิจกรรมแนะแนวไม่ประสบปัญหาเนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่จะใช้ห้องเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นเป็นห้องจัดกิจกรรม กิจกรรมเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ หอประชุมไม่เอื้ออำนวยเนื่องจากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกันทั้งช่วงชั้น กิจกรรมในเครื่องแบบไม่ประสบปัญหาเนื่องจากช่วงชั้นที่ 3 วิชาลูกเสือ-เนตรนารี ส่วนใหญ่ใช้บริเวณสนามหรือใต้อาคารเรียนต่างๆในการจัดกิจกรรม ช่วงชั้นที่ 4 กิจกรรมรักษาดินแดนใช้ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มทบ.33 กิจกรรมชมรมส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเนื่องจากโรงเรียนมีห้องเรียน ห้องประกอบ และหอประชุมมากพอกับจำนวนของกิจกรรมชมรมของระดับมัธยมศึกษาทั้ง 92 ชมรม

2.1.4 การเตรียมบุคลากร ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและผู้รับผิดชอบสำหรับกิจกรรมทั้ง 5 ประเภท เน้นให้ครูได้ทำงานตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของตนเอง ทำงานร่วมกันเป็นขั้นตอน สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โรงเรียนมีนโยบายส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมที่ตนเป็นครูที่ปรึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาการเตรียมบุคลากรพบว่า ในบางภาคการศึกษามีครูลาออกกะทันหัน จึงเป็นเรื่องยากในการจัดครูคนใหม่เข้าเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมแทน

2.1.5 การเตรียมงบประมาณ ดำเนินการขออนุมัติงบประมาณต่อฝ่ายบริหาร โดยเสนองบประมาณตามโครงการ งบประมาณส่วนใหญ่มาจากโรงเรียน บางกิจกรรมประสบปัญหาเนื่องจากในระหว่างดำเนินการจัดกิจกรรมมีค่าใช้จ่ายบางรายการเกิดขึ้นกะทันหัน

2.1.6 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก ส่วนใหญ่ครูที่ปรึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยใช้วิธีติดป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้งแต่ละกิจกรรมในห้องประชุม ครูประจำชั้นแจ้งให้ทราบ บางกิจกรรมครูที่ปรึกษาใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยเสียงตามสาย ลง Website ของโรงเรียน และแผ่นพับ การรับสมัครสมาชิกใช้วิธีให้นักเรียนเลือกเข้ากิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรมที่ครูกำหนดไว้ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน ส่วนกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ และกิจกรรมในเครื่องแบบโรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม ปัญหาการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง การประชาสัมพันธ์ซ้ำ การประชาสัมพันธ์ขาด

ความต่อเนื่อง บางกิจกรรมประสบปัญหาในเรื่องวิธีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ปัญหาการรับสมัครกิจกรรมส่วนใหญ่ที่นักเรียนสนใจรับสมัครจำกัด บางกิจกรรมช่วงเวลาในการรับสมัครน้อยเกินไปและมีขั้นตอนการรับสมัครที่ซับซ้อน

2.2. สภาพและปัญหาด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม

ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม โดยปฐมนิเทศนักเรียนทุกคนตามช่วงชั้น และในช่วงแรกของการจัดกิจกรรมครูที่ปรึกษาจะปฐมนิเทศเพื่อทำการชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมและการวัดประเมินผล สำหรับการปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรมไม่ประสบปัญหา

2.2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการจัดกิจกรรมมีการแต่งตั้งประธาน รองประธาน และเลขานุการในกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรมโดยคณะกรรมการส่วนใหญ่ได้รับเลือกมาจากการลงคะแนนของครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ในส่วนของกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมเกี่ยวกุศลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระกิจกรรมในเครื่องแบบ หัวหน้าห้องและรองหัวหน้าห้องเป็นผู้ดูแลการดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับครูที่ปรึกษา สำหรับการเลือกตั้งคณะกรรมการไม่ประสบปัญหา

2.2.3 การจัดกิจกรรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมความเป็นเลิศในทุกด้าน กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นเวลาเช้า เทียง เย็น หรือในวันเสาร์ นอกเหนือเวลาเรียน กิจกรรมส่วนใหญ่เพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถด้านวิชาการ ด้านดนตรี ด้านกีฬา ด้านศิลปหัตถกรรม ด้านนาฏศิลป์ ได้รับการฝึกฝน ปัญหาพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาด้านเวลาในการฝึกซ้อมมีน้อย กิจกรรมแนะแนวได้จัดเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูได้รู้จักและช่วยเหลือผู้เรียนมากขึ้นโดยใช้กระบวนการทางจิตวิทยา ปัญหาพบว่านักเรียนบางส่วนไม่กล้าปรึกษาครูแนะแนวในบางเรื่อง กิจกรรมในเครื่องแบบผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ทุกคนได้ฝึกอบรมวิชาลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อส่งเสริมหลักการ

ปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมความสามัคคี มีวินัย และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ผู้เรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ทั้งชายและหญิง สามารถสมัครคัดเลือกเข้าเรียนวิชา รักษาคนแดน เพื่อฝึกระเบียบวินัย ความอดทน และมีความรู้ในวิชาทหาร กิจกรรมทั้ง 2 นี้ ดำเนินการจัดการตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ กรมการรักษาดินแดน ปัญหา พบว่าข้อมูลที่ได้รับจากการติดต่อประสานงานกับศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหารล่าช้า กิจกรรมเกือบจะ ส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ ผู้เรียนจะได้ร่วมกิจกรรมหลากหลายประกอบด้วยกิจกรรมด้าน คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมการเรียนรู้ และค่าย ปัญหาพบว่าสถานที่ในการจัดกิจกรรมเกือบจะส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระไม่เพียงพอ ต่อจำนวนนักเรียน กิจกรรมชมรม ผู้เรียนสามารถเลือกเข้าเป็นสมาชิกชมรม วางแผนการดำเนิน กิจกรรมร่วมกันโดยมีชมรมที่หลากหลายเหมาะสมกับเพศ วัยและความสนใจของผู้เรียน ปัญหา พบว่าครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้กำหนดว่าในปีการศึกษานี้จะตั้งกิจกรรมชมรมใดบ้าง นักเรียนไม่มี ส่วนร่วมในการตั้งกิจกรรม ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการ จัดกิจกรรม ได้แก่ ความเอาใจใส่ของบุคลากร ความสนใจของนักเรียน การสนับสนุนของผู้บริหารและผู้ปกครอง

2.2.4 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรมติดตาม

ดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เมื่อพบปัญหาดำเนินการแก้ไข ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย กิจกรรมนักเรียนช่วยดูแลและสอบถามการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารติดตามดูแลการจัด กิจกรรมจากการเขียนเขียน ติดตามจากรายงานการดำเนินการจัดกิจกรรม ปัญหาพบว่าฝ่ายบริหาร ติดตามดูแลการจัดกิจกรรมไม่ทั่วถึง

2.3 สภาพและปัญหาด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียนประเมินโครงการก่อน อนุมัติกิจกรรม ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการจัดกิจกรรม คือ ครูที่ปรึกษา ส่วนใหญ่ครูที่ ปรึกษากิจกรรมประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรม และประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมว่ามี ผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่โดยกิจกรรม ส่วนใหญ่ใช้วิธีประเมินเวลาในการ เข้าร่วมกิจกรรม บางกิจกรรมใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริงโดยการสังเกตผลงานและพฤติกรรม จากผลการประเมินในระยะต่างๆครูที่ปรึกษากิจกรรมได้นำไปวางแผนเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรในภาคเรียนต่อไปและวางแผนนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน

ชั้นเรียน ปัญหาพบว่าครูที่ปรึกษากิจกรรมไม่ได้บันทึกการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมเป็นร่องรอยหลักฐานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร การประเมินผลทำไม่สม่ำเสมอและยังไม่เป็นระบบ

2.3.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม ครูที่ปรึกษาจัดทำรายงานการจัดกิจกรรมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม สรุปเป็นเอกสารหลังสิ้นปีการศึกษา นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอภิปรายข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรมและบันทึกผลการรายงานผลการจัดกิจกรรมเพื่อรับทราบปัญหาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปแต่ไม่มีส่วนร่วมในการทำเอกสารรายงานผลการจัดกิจกรรมเสนอต่อผู้บริหาร โรงเรียน ปัญหาพบว่าส่วนใหญ่เป็นการรายงานว่าได้จัดกิจกรรมอะไรบ้าง แต่ขาดรายละเอียดในเรื่องอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรม ซึ่งมักใช้วิธีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาแต่ไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร บางกิจกรรมครูที่ปรึกษากิจกรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการรายงานผลการจัดกิจกรรมมีภาระงานมากทำให้การรายงานผลการจัดกิจกรรมล่าช้า

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย:การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนดาราวิทยาลัย มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายตามลำดับดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การกำหนดระเบียบข้อบังคับ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีนโยบายและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้โอกาสนักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน ฝึกนักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู ดังที่ ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ (2528) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไว้ว่า เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความถนัด ความสนใจ และความสามารถพิเศษ ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สำหรับการกำหนดระเบียบข้อบังคับโรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมตามแนวการบริหารงานภายในโรงเรียน โดยการจัดกิจกรรมใดๆในโรงเรียนกิจกรรมเหล่านั้นต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เป็นประโยชน์โดยตรงต่อนักเรียน และเอื้อประโยชน์ไปสู่ชุมชน ดังที่ บุญทัน อยู่ชมบุญ (2524) กล่าวถึง หลักการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า การจัดกิจกรรมควรให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและสภาพท้องถิ่น กิจกรรมที่จะจัดทำขึ้นนั้นควรเป็นกิจกรรมที่มีการ

เลือกสรรแล้วว่าเป็นประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนและสามารถจัดทำได้ ทั้งนี้ควรเริ่มต้นจากกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจและสนองความต้องการของนักเรียน กิจกรรมต่างๆให้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานและจัดทำเป็นโครงการเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา พ.ศ. 2532 ข้อที่ 4 วรรคที่ 7 และ 8 คือ การจัดกิจกรรมจะต้องเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ จะต้องมีโครงการ และระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและกิจกรรมนั้นต้องไม่ทำให้เกิดภัยต่อความมั่นคงของชาติ

การทำโครงการจัดกิจกรรมและการเสนอขออนุมัติ ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนดำเนินการโดยผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม และมอบหมายให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนโครงการ นำเสนอต่อผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้อำนวยการ ตามลำดับ เพื่อขออนุมัติจัดกิจกรรมและจัดสรรงบประมาณ ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้เขียนโครงการและคิดโครงการเอง ดังที่ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2534) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำโครงการเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ไว้ว่า เพื่อประกอบคำขอให้ผู้บริหารอนุมัติให้จัดโครงการ เพื่อเป็นการขอความสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากแหล่งเงินทุนต่างๆ

การเตรียมอาคาร สถานที่ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องกิจกรรม ห้องประกอบ หอประชุม และห้องประชุมสำหรับดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บางกิจกรรมห้องเรียนไม่เอื้อต่อจำนวนนักเรียน ตัวอย่างเช่นห้องดนตรีไทย มีลักษณะเป็นห้องขนาดกว้าง 5 เมตร ยาว 7 เมตร ไม่ติดเครื่องปรับอากาศ มีเครื่องดนตรีหลากหลายประเภท มีผู้สำหรับใส่เครื่องดนตรี 2 คู่ จากการสอบถามนักเรียนส่วนใหญ่พบว่า นักเรียนไม่มีสมาธิในการฝึกซ้อมเนื่องจากไม่มีห้องเพียงพอสำหรับการแยกฝึกซ้อมเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ดังนั้นทุกเครื่องดนตรีจึงมารวมอยู่ในห้องเดียวกัน เมื่อทุกคนฝึกซ้อมเครื่องดนตรีของตนเองจึงทำให้เสียงในห้องนั้นดังมาก ประกอบกับจำนวนสมาชิกมีจำนวนมากจึงทำให้สถานที่แออัด ส่วนกิจกรรมเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระหอประชุมไม่เอื้ออำนวยเนื่องจากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกันทั้งช่วงชั้นทำให้สถานที่คับแคบและเสียงดัง ใน 2 ประเด็นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สถานที่จัดกิจกรรมนั้นควรจะต้องเอื้อต่อปริมาณนักเรียนและควรจะต้องเอื้อต่อลักษณะของกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับใจจริง บุญเรืองรอด (2536) กล่าวว่า การเลือกสถานที่สำหรับกิจกรรมจำเป็นต้องพิจารณาถึงปริมาณผู้ร่วมกิจกรรม ถ้าผู้ร่วมกิจกรรมมีปริมาณมากจำเป็นต้องใช้สถานที่กว้างขวางตามไปด้วย ความแออัดย่อมมีผลต่อการจัดกิจกรรมได้

การเตรียมบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และผู้รับผิดชอบสำหรับกิจกรรมทั้ง 5 ประเภทเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบในทุกกิจกรรมเป็นผู้แบ่งงานไปช่วงชั้นต่างๆพร้อมผู้รับผิดชอบในแต่ละช่วงชั้น โดยเน้นให้ครูได้ทำงานตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา (2533) ที่กล่าวว่า ครูที่ปรึกษากิจกรรมต้องมีความสนใจในเรื่องนั้นๆเป็นส่วนตัวซึ่งสามารถสร้างเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โรงเรียนมีนโยบายส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมที่ตนเป็นครูที่ปรึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมแนะแนวครูทุกคนของโรงเรียนคาราวิทยาลัยต้องเข้ารับการอบรมเพราะถือว่าครูทุกคนเป็นครูแนะแนว สามารถแนะแนวนักเรียนได้ทุกคน

การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ครูที่ปรึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยใช้วิธีติดป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้งแต่ละกิจกรรมในห้องประชุม ครูประจำชั้นแจ้งให้ทราบ บางกิจกรรมครูที่ปรึกษาใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยเสียงตามสาย ลง Website ของโรงเรียน และแผ่นพับ ดังที่ ประดับ นิลพั่งงา (2526) กล่าวถึงวิธีการต่างๆ ที่อาจนำมาใช้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมในกิจกรรม มีดังนี้ ประกาศให้นักเรียนทราบว่ามีการจัดกิจกรรมอะไรบ้างที่นักเรียนอาจเข้าร่วมได้โดยการปิดป้ายประกาศ การประชุมชี้แจง การประกาศในหนังสือคู่มือนักเรียน เป็นต้น การรับสมัครสมาชิกใช้วิธีให้นักเรียนเลือกเข้ากิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรมที่ครูกำหนดไว้ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน ดังที่ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ (2528) กล่าวถึง หลักการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่าในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ควรให้นักเรียนมีอิสระในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

ปัญหาการประชาสัมพันธ์ พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง การประชาสัมพันธ์ช้า การประชาสัมพันธ์ขาดความต่อเนื่อง บางกิจกรรมประสบปัญหาในเรื่องวิธีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ปัญหาด้านการรับสมัคร พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่นักเรียนสนใจรับสมัครจำกัด บางกิจกรรมช่วงเวลาในการรับสมัครน้อยเกินไปและมีขั้นตอนการรับสมัครที่ซับซ้อน ใน 2 ประเด็นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน และครูที่ปรึกษา กิจกรรมควรนำปัญหาต่างๆที่ได้รับมาร่วมกันหาแนวทางเพื่อป้องกันปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม โดยปฐมนิเทศนักเรียนทุกคนตามช่วงชั้น และในช่วงแรกของกิจกรรมครูที่ปรึกษาจะปฐมนิเทศเพื่อทำการชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมและการวัดประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเฉลา สุริยวรรณ (2533) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดปฐมนิเทศสำหรับบุคคลที่เข้ามาใหม่เป็นสิ่งจำเป็นนอกจากจะทำให้มีความรู้ มีความเข้าใจที่ตรงกันแล้ว ยังทำให้บุคคลที่เข้ามาใหม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ในระยะแรกของการทำงาน เกิดความรู้สึกคุ้นเคย เชื่อมั่นว่าตนเองจะสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ ทำให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ซึ่งก่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน

การเลือกตั้งคณะกรรมการ ผลการวิจัยพบว่า ในการดำเนินการจัดกิจกรรมมีการแต่งตั้งประธาน รองประธานและเลขานุการในกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรมโดยคณะกรรมการส่วนใหญ่ได้รับเลือกมาจากการลงคะแนนของครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ บุญทัน อยู่ชมบุญ (2524) กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า แต่ละกิจกรรมควรดำเนินงานโดยคณะกรรมการซึ่งมาจากนักเรียนโดยอาจมีตำแหน่งประธาน รองประธาน เลขานุการและเหรัญญิก เปิดโอกาสให้นักเรียนดำเนินงานอย่างประชาธิปไตย คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้ง

การจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมความเป็นเลิศในทุกด้าน เป็นผู้ที่มีจิตใจใฝ่ใฝ่ ออมอริ บาเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีทักษะในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สังคม ศิลธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับบุญทัน อยู่ชมบุญ (2524) ที่ได้กล่าวสรุปจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมไว้ว่า เพื่อพัฒนาความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติและ ความสามารถพิเศษ และเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพทุกด้านทั้งการเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดี ความอดทน การเสียสละ การมีวินัยในตนเอง การมีน้ำใจ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์

การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปรึกษากิจกรรมติดตามดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เมื่อพบปัญหาคำเนินการแก้ไข ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนช่วยดูแลและสอบถามการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารติดตามดูแลการจัดกิจกรรมจากการเยี่ยมเยียน ติดตามจากรายงานการดำเนินการจัดกิจกรรม การติดตามดูแลการจัดกิจกรรมเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อควบคุมและดูแลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังที่ วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา (2533) กล่าวถึงการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมไว้ว่าเพื่อช่วยให้การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ซึ่งได้กำหนดไว้และป้องกันปัญหาความผิดพลาดซึ่งอาจจะเกิดขึ้นเพราะผู้ดำเนินงานอาจจะมีประสบการณ์และความรอบคอบไม่เพียงพอ

3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประเมินโครงการก่อนอนุมัติกิจกรรม โดยพิจารณาถึงความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่ สื่อวัสดุ อุปกรณ์มีการประเมินผลระหว่างดำเนินงาน โดยการสอบถามครูที่ปรึกษากิจกรรมถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติกิจกรรมและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ โดยส่วนใหญ่จะประเมินจากการรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการจัดกิจกรรม คือ ครูที่ปรึกษา ส่วนใหญ่ครูที่ปรึกษาประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรม และประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมว่ามีผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่โดยกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา (2533) ได้เสนอการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้ การประเมินผลในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะผลจากการประเมินจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมนั้นมีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ส่วนใหญ่ใช้วิธีประเมินเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม บางกิจกรรมใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริงโดยการสังเกตผลงานและพฤติกรรม จากผลการประเมินในระยะต่างๆครูที่ปรึกษาสามารถได้นำไปวางแผนเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในภาคเรียนต่อไปและวางแผนนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

การรายงานผลการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปรึกษาจัดทำรายงานการจัดกิจกรรมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม สรุปเป็นเอกสารหลังสิ้นปีการศึกษา นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอภิปรายข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรมและบันทึกผลการรายงานผลการจัดกิจกรรมเพื่อรับทราบปัญหาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปแต่ไม่มีส่วนร่วมในการทำ

เอกสารรายงานผลการจัดกิจกรรมเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน บางกิจกรรมมีการรายงานการจัดกิจกรรมต่อผู้บริหารเป็นระยะทางวาจา เมื่อพบปัญหาเพื่อดำเนินการแก้ไข และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการโดยสรุปตามกิจกรรมที่เขียนไว้ในโครงการหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2534) ที่กล่าวไว้ว่าการรายงานถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของการบริหารกิจกรรมนักเรียน การรายงานที่ดีย่อมทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานของผู้บริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนดาราวิทยาลัย ได้แก่ การมีทรัพยากรทางการบริหารที่พอเพียง ทั้งด้านกำลังคน (Man) กำลังเงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

สำหรับผู้บริหาร

1. ควรกำหนดจัดวันแสดงผลงานกิจกรรมชมรมขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้แสดงผลงานที่ได้เรียนมา
2. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากขึ้น
3. ควรหาแหล่งวิทยากรการเรียนรู้เกี่ยวกับชมรมนั้นๆ จากชุมชนและท้องถิ่น

สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรม

1. ควรสำรวจความสนใจในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประเภทต่างๆ เพื่อจะได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนมากยิ่งขึ้น
2. ควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่างๆ ให้บูรณาการกับวิชาอื่นๆ โดยเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ
2. ควรศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ, 2545.
- กรมวิชาการ. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ, 2544.
- จิตรารัตน์ โภชิตามกะ. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกษตร. เอกสารการนิเทศการศึกษาลำดับที่ 220 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2523.
- ใจจริง บุญเรืองรอด. การบริหารกิจการนักเรียน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541.
- ใจจริง บุญเรืองรอด. กิจกรรมร่วมหลักสูตรศึกษา 2143202. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2536.
- เจริญ จิตวารินทร์. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองที่ดีใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. วิชา 2143202 กิจกรรมร่วมหลักสูตร. สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ พระนคร, 2531.
- นฤดี จารุยาวงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์กับ เจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ชูศรี เฉลิมเกียรติสกุล. โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. กิจกรรมนักเรียน. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534.
- บุญเฉลา สุริยวรรณ. ผลของการใช้ระบบที่เลี้ยงในโปรแกรมปฐมนิเทศที่มีต่อความรู้ ทักษะคิดและ ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลสำเร็จใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

- บุญทัน อยู่หมบุญ. กิจกรรมร่วมหลักสูตรการบริหารกิจกรรมนักเรียน. เอกสารประกอบการสอน
 วิชาศึกษา 332 ระดับปริญญาตรี ตามหลักสูตรสภาการศึกษา (ประกอบการเรียนวิชา
 ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่, 2524.
- ประดับ นิลพังงา. กิจกรรมร่วมหลักสูตร. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครู
 สอนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2526.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- ไพโรจน์ นาคสุวรรณ, วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา. กิจกรรมเสริมหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร :
 อักษรบัณฑิต, 2528.
- ภรณ์ยู พิระพงษ์. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. วารสารวิชาการ 7, 1 (ม.ค.-มี.ค.2547) : 65-68
 โรงเรียนดาราวิทยาลัย. หลักสูตรสถานศึกษา : กรณีตัวอย่าง กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.
 เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2545.
- วันมูฮัมหมัดนอร์ มะทา. กิจกรรมเสริมหลักสูตรทฤษฎีและการปฏิบัติ (ศึกษา 322).
 กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2533.
- วิสูตร จินดารัตน์. พลวัตระดับโลก. เอกสารประกอบการประชุมครูโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย,
 2548
- สายพิน พุทธิสาร. การศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดกรมสามัญศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลการประกวดวงดนตรีไทยด้วย
 พระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- สุพัชรา ชิมเจริญ. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง.
 กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร, 2545
- สุจริต เพียรชอบ. หลักสูตรลักษณะแนวโน้มน และการพัฒนาหลักสูตร. ภาควิชามัธยมศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวพิมพ์, 2518.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวพิมพ์,
 2523.
- สุภา หรุจตตวิวัฒน์. การนำเสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู.
 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
 มหาวิทยาลัย, 2526.

สุวิทย์ หิรัญยกานนท์, สิริวรรณ เมธีวัฒน์ และ ชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์. พจนานุกรมศัพท์การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอ คิว บুকเซ็นเตอร์, 2540.

เสริมศรี ไชยสร. ระบบหลักสูตร-การสอน. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์พองสิงห์การพิมพ์, 2526.

อุทัย เพชรช่วย. กิจกรรมเสริมหลักสูตร : กลยุทธ์ที่ช่วยเสริมคุณภาพ. วารสารพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 7, 1 ก.พ. 2531.

ภาษาอังกฤษ

- Blount, Nathan S. and Herbert J Klausmeier. Teaching in the secondary school. New York : Harper & Row, 1968.
- Bogdan, R. C. and S. N. Biklen. Qualitative Research for Education : An Introduction to Theory and Methods. (2nd ed). Boston : Allyn and Bacon, 1992.
- Cohen, L. and L. Manion. Research Methods in Education. (4th ed). New York : Routledge, 1994.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill, 1945.
- Hitcock, G. and D. Hughes. Research and the Teacher : A Qualitative Introduction to School-based Research. New York : Routledge, 1995.
- Herbert, Stroup. Toward a Philosophy of student Activities. Minneapolis, Minn : University Of Minnesota Press, 1965.
- Merriam, S. B. Qualitative Research and Case Study Applications in Education. California : Jossey-Bass, 1998.
- Miles, M. B. and A. M. Huberman. Qualitative Data Analysis. (2nd ed). California : SAGE Publications, 1994.
- Shannon, John R. "School Activities and Personality Development." School Activities. X (May, 1949) : 275.
- Stake, R.E. The Art of Case Study Research. California : SAGE Publications, 1995.
- Unruh Adolph. "Some Criteria for Evaluating a Program of Activities." School Activities. X (September, 1949) : 1-3.
- Yin, R. K. Case Study Research : Design and Methods. (2nd ed). California : SAGE Publications, 1994.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด	ประธานสาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สัจกุล	รองคณบดีด้านกิจการนิสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพียงใจ สุขโรจน์	รองคณบดีด้านวิจัยและบริการวิชาการ
อาจารย์วิศรุต จินคาร์ตัน	ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายศาสนกิจและดนตรี โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
อาจารย์วิภาดา เปรมวุฒิ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนคาราวิทยาลัย

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82425

ที่ ศธ.0512.6(2771)/1797

วันที่ 25 มกราคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฉรยชอด

ด้วย นางสาวกนกวรรณ สุภสิริโรจน์ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย: การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนคาราวินาลัย” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอบคมมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉรุฑ์ สุทธิจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2701)/1796

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 มกราคม 2549

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนคาราวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวกนกวรรณ สุภศิริโรจน์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย: การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวิทยาลัย” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบศึกษาเอกสาร และแบบสังเกต กับผู้บริหาร ครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวกนกวรรณ สุภศิริโรจน์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรและการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2218-2425

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักร
ในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนดาราวิทยาลัย

ฉบับที่ 1

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ผู้วิจัย

นางสาวกนกวรรณ ศุภสิริโรจน์

สาขาวิชานิตศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 1

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ชื่อเรื่อง การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 ในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย :
 การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนคาราวินวิทยาลัย
 วันที่สัมภาษณ์.....
 ตั้งแต่เวลา.....ถึง.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ
2. อายุ ปี
3. ประสบการณ์ทำงาน ปี
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด
5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
6. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน ปี
7. ท่านเคยเข้ารับการประชุม / อบรม / สัมมนา เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือไม่
 () ไม่เคย () เคย ถ้าเคยโปรดระบุรายละเอียด

ครั้งที่	เรื่องที่อบรม / ประชุม / สัมมนา	ระยะเวลา	หน่วยงานที่จัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1 การกำหนดระเบียบข้อบังคับ

1.1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือไม่

() ไม่มี เพราะเหตุใด.....

.....

() มี มีส่วนร่วมอย่างไร

.....

.....

.....

1.1.2 ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วยใครบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

1.1.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

1.1.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการปัญหาในการกำหนดระเบียบข้อบังคับกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

1.2 การเตรียมอาคาร สถานที่

1.2.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

1.2.2 ผู้มีส่วนร่วมในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ประกอบด้วยใครบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

1.2.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ หรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....
.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

1.2.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....
.....

() ดำเนินการ ท่านมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

1.3 การเตรียมบุคลากร

1.3.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดเตรียมบุคลากรเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....
.....

() ดำเนินการ ท่านมีกระบวนการจัดเตรียมบุคลากรอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

1.3.2 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการจัดเตรียมบุคลากร หรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

1.3.3 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการจัดเตรียมบุคลากร หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

1.4 การเตรียมงบประมาณ

1.4.1 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมาจากแหล่งใด

.....

.....

.....

1.4.2 งบประมาณที่ได้มาเพียงพอต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือไม่

อย่างไร

.....

.....

.....

1.4.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาเรื่องงบประมาณหรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

- () ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง
1.
 2.
 3.
 4.
 5.

1.4.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาเรื่องงบประมาณหรือไม่

- () ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

- () ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไรบ้าง
-
-
-

1.5 การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก

1.5.1 โรงเรียนของท่านประชาสัมพันธ์กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือไม่

- () ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

- () ดำเนินการ ท่านมีการประชาสัมพันธ์อย่างไรบ้าง
-
-
-

1.5.2 ผู้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก ประกอบด้วยใครบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

1.5.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....
-
- () ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง
1.
 2.
 3.
 4.
 5.

1.5.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการประชาสัมพันธ์หรือไม่

- () ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....
-
- () ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร
-
-
-

1.5.5 โรงเรียนของท่านมีกระบวนการรับสมัครสมาชิกอย่างไรบ้าง

-
-
-

1.5.6 ผู้มีส่วนร่วมในการรับสมัครสมาชิก ประกอบด้วยใครบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

1.5.7 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการรับสมัครสมาชิกหรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....
-
- () ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง
1.
 2.
 3.
 4.
 5.

1.5.8 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการรับสมัครหรือไม่

- () ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....
-
- () ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร
-
-
-

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1 การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม

2.1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร

-
-
-

2.1.2 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการปฐมนิเทศหรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

 () ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง
 1.
 2.
 3.
 4.
 5.

2.1.3 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการปฐมนิเทศหรือไม่

- () ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

 () ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไร

2.2 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

2.2.1 โรงเรียนของท่านมีการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่

- () ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

 () ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไร

2.2.2 ผู้มีส่วนร่วมในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยใครบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

2.2.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

2.2.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ไขปัญหาในการติดตามดูแลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.1 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

3.1.1 โรงเรียนของท่านมีการรายงานผลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการรายงานผลการจัดกิจกรรมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3.1.2 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการรายงานผลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

3.1.3 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ไขปัญหาในการรายงานผลการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

3.1.4 ท่านนำผลการรายงานมาใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

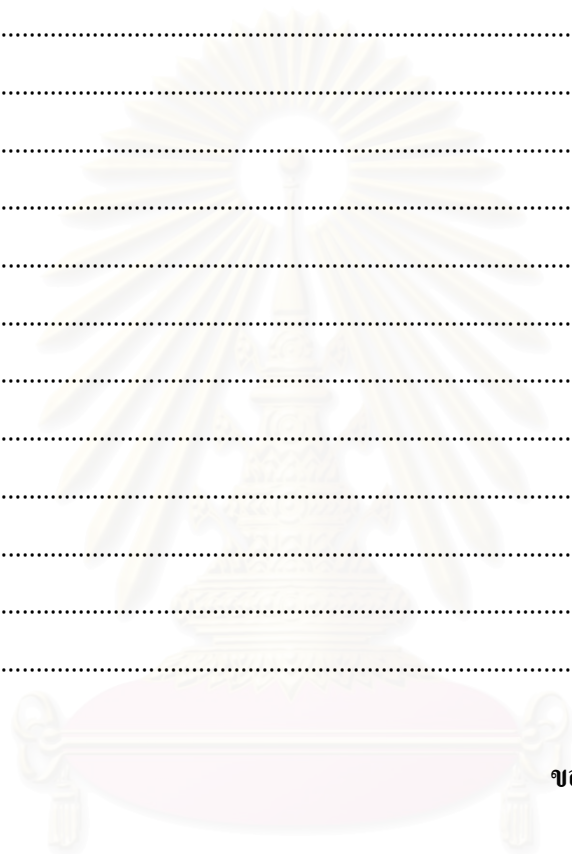
.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมื่อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักร
ในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวินาลัย

ฉบับที่ 2

สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ผู้วิจัย

นางสาวกนกวรรณ ศุภสิริโรจน์

สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 2

สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ชื่อเรื่อง การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 ในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย :
 การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนคาราวิทยาลัย
 วันที่สัมภาษณ์.....
 ตั้งแต่เวลา.....ถึง.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ
2. อายุ ปี
3. ประสบการณ์ทำงาน ปี
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด
5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่รับผิดชอบ
6. ตำแหน่งที่รับผิดชอบในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
7. ท่านเคยเข้ารับการประชุม / อบรม / สัมมนา เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือไม่
 ไม่เคย เคย ถ้าเคยโปรดระบุรายละเอียด

ครั้งที่	เรื่องที่อบรม / ประชุม / สัมมนา	ระยะเวลา	หน่วยงานที่จัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมและเสนอขออนุมัติ

1.1 การทำโครงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและเสนอขออนุมัติ

1.1.1 ท่านทำโครงการและเสนอขออนุมัติ หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....
.....

() ดำเนินการ ท่านทำโครงการและเสนอขออนุมัติ อย่างไรบ้าง
.....
.....
.....

1.1.2 ผู้มีส่วนร่วมในการทำโครงการและเสนอขออนุมัติ ประกอบด้วยใครบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

1.1.3 โรงเรียนของท่านประสบปัญหาในการทำโครงการและเสนอขออนุมัติ หรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....
.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง
1.
2.
3.
4.
5.

1.1.4 โรงเรียนของท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการทำโครงการและเสนอขออนุมัติหรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

1.2 การเตรียมอาคาร สถานที่

1.2.1 ท่านจัดเตรียมอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านจัดเตรียมอาคารสถานที่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

1.2.2 ท่านประสบปัญหาในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ หรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

1.2.3 ท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1 การจัดกิจกรรม

2.1.1 ท่านดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างไร

.....

.....

.....

2.2 การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

2.2.1 ท่านดำเนินการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านดำเนินการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.2 ท่านประสบปัญหาในการดำเนินการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

- () ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง
1.
 2.
 3.
 4.
 5.

2.2.3 ท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการดำเนินการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม หรือไม่

- () ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

- () ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร

3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.1 การประเมินผลการจัดกิจกรรม

3.1.1 ท่านประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างไร (วางแผน กำหนดเกณฑ์ ช่วงเวลา และวิธีการ)

1.
2.
3.
4.
5.

3.1.2 ท่านประสบปัญหาในการประเมินผลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.

2.

3.

4.

5.

3.1.3 ท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการประเมินผลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไร

.....

.....

.....

3.2 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

3.2.1 ท่านรายงานผลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

.....

() ดำเนินการ ท่านรายงานผลการจัดกิจกรรมอย่างไร

.....

.....

.....

3.2.2 ผู้มีส่วนร่วมในการรายงานผลการจัดกิจกรรมประกอบด้วยใครบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

3.2.3 ท่านประสบปัญหาในการรายงานผลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ประสบปัญหา เพราะเหตุใด.....

() ประสบปัญหา ได้แก่อะไรบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

3.2.3 ท่านดำเนินการแก้ปัญหาในการรายงานผลการจัดกิจกรรม หรือไม่

() ไม่ได้ดำเนินการ เพราะเหตุใด.....

() ดำเนินการ ท่านมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร

-

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักร
ในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวิทยาลัย

สำหรับนักเรียนที่เป็นประธานกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ผู้วิจัย

นางสาวกนกวรรณ ศุภสิริโรจน์

สาขาวิชานิตศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

ฉบับที่ 3

สำหรับนักเรียนที่เป็นประธานของกิจกรรมสู่ความเป็นเลิศและกิจกรรมชมรม

ชื่อเรื่อง การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย :
การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวินวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. กำลังศึกษาชั้น ม.1 ม.2 ม.3
 ม.4 ม.5 ม.6
4. นักเรียนเป็นประธานในกิจกรรมประเภทใด
 กิจกรรมสู่ความเป็นเลิศ
 กิจกรรมชมรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1 โรงเรียนดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างไรบ้าง

☐ ชี้แจงแต่ละกิจกรรมในห้องประชุม	☐ ป้ายประชาสัมพันธ์
☐ เสียงตามสาย	☐ Website ของโรงเรียน
☐ แผ่นพับ	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.2 เหตุผลในการตัดสินใจสมัครเข้าร่วมกิจกรรมคืออะไร

☐ เลือกตามความสมัครใจ	☐ ผู้ปกครองเลือกให้
☐ โรงเรียนเป็นผู้กำหนด	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.3 โรงเรียนประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หรือไม่

☐ ไม่ประสบปัญหา	☐ ประสบปัญหา

ถ้าประสบปัญหา ปัญหาในการประชาสัมพันธ์คืออะไร

☐ การประชาสัมพันธ์ช้า	☐ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง
☐ วิธีในการประชาสัมพันธ์	☐ การประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่อง
☐ ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.4 โรงเรียนประสบปัญหาในการรับสมัครหรือไม่

☐ ไม่ประสบปัญหา	☐ ประสบปัญหา

ถ้าประสบปัญหา ปัญหาในการประชาสัมพันธ์คืออะไร

☐ ช่วงเวลาในการรับสมัครน้อยเกินไป	☐ มีขั้นตอนการรับสมัครที่ซับซ้อน
☐ กิจกรรมที่จัดรับสมาชิกจำกัด	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- 2.1 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการคือใครบ้าง
- ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษากิจกรรม นักเรียน
- 2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ โดยวิธีใด
- สัมครใจ ลงคะแนน ครูที่ปรึกษากำหนด
- 2.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นักเรียนสนใจเข้าร่วมนั้นจัดกิจกรรมในลักษณะใด
- กิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม
- 2.4 ใครมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรม
- นักเรียนร่วมกันคิดกิจกรรมกับครู ผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิดกิจกรรม
- ครูเป็นผู้คิดกิจกรรมทั้งหมด อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 2.5 นักเรียนรู้สึกอย่างไรในการเข้าร่วมกิจกรรม
- สนุกสนาน น่าเบื่อ
- เฉยๆ อื่นๆโปรดระบุ.....
- 2.6 โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา ประสบปัญหา
- ถ้าประสบปัญหา ปัญหาในการจัดกิจกรรมคืออะไร
- นักเรียนมากเกินไป เวลาในการจัดกิจกรรมน้อยเกินไป
- ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง สถานที่ไม่เอื้ออำนวย
- อุปกรณ์ไม่เพียงพอ อื่นๆโปรดระบุ.....

3. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 3.1 มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในช่วงใดบ้าง
- ระหว่างการจัดกิจกรรม หลังการจัดกิจกรรม
- อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 3.2 ใครเป็นผู้ประเมินผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- นักเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรม
- ผู้ปกครอง อื่นๆโปรดระบุ.....
- 3.3 ใช้วิธีการประเมินแบบใด
- ประเมินตามสภาพจริง ประเมินความพึงพอใจ
- ประเมินเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม อื่นๆโปรดระบุ.....

แบบสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักร
ในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ผู้วิจัย

นางสาวกนกวรรณ ศุภสิริโรจน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ชื่อเรื่อง การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 ในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย :
 การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนคาราวิทยาลัย

การสังเกตครั้งที่.....

ชื่อครูที่ปรึกษากิจกรรม.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... จำนวนนักเรียน.....คน

วัน / เดือน / ปี..... ช่วงเวลาที่สังเกต.....ถึง.....

รายการสังเกต	ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต
ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1. การเตรียมอาคาร สถานที่ 2. การเตรียมบุคลากร 3. การประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก	
ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1. การปฐมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของการเข้าร่วมกิจกรรม 2. การเลือกตั้งคณะกรรมการ 3. การจัดกิจกรรม 4. การติดตามดูแลการจัดกิจกรรม	
ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน - วิธีการประเมิน	

แบบศึกษาเอกสารเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักร
ในประเทศไทย : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคาราวินาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ผู้วิจัย

นางสาวกนกวรรณ ศุภสิริโรจน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบศึกษาเอกสาร

ชื่อเรื่อง การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย :

การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนดาราวิทยาลัย

ศึกษาเอกสารเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กรอบแนวคิด	ข้อมูลที่ค้นพบ	
	ประเภท ของเอกสาร	รายละเอียด
1. ด้านการเตรียมการจัด กิจกรรม		
1.1 การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ

1.2 การทำโครงการจัด กิจกรรม

1.3 การเตรียมอาคาร สถานที่

1.4 การเตรียมบุคลากร

1.5 การเตรียมเรื่อง งบประมาณ

1.6 การประชาสัมพันธ์ และรับสมัครสมาชิก

กรอบแนวคิด	ข้อมูลที่ค้นพบ	
	ประเภท ของเอกสาร	รายละเอียด
2. ด้านการดำเนินการจัด กิจกรรม		
2.1 การปฐมนิเทศ
สมาชิกเกี่ยวกับข้อ
ปฏิบัติของการเข้า
ร่วมกิจกรรม
.....
2.2 การเลือกตั้ง
คณะกรรมการ
ดำเนินการ
.....
2.3 การจัดกิจกรรม
.....
.....
2.4 การติดตามดูแล
การจัดกิจกรรม
3. ด้านการประเมินผลการ จัดกิจกรรม
3.1 การประเมินผลการ จัดกิจกรรม
.....
3.2 การรายงานผลการ จัดกิจกรรม
.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกนกวรรณ ศุภสิริโรจน์ เกิดเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2520 ที่เขตวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาดนตรีสากล ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2541 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2547 ปัจจุบันเป็นครูที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย จังหวัด กรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย